PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 258 (5032)

TRST, torek 31. oktobra 1961

V SZ je eksplodirala 50-megatonska bomba Stalinovo truplo bo odstranjeno iz mavzoleja

Številni protesti po vsem svetu proti nadaljevanju jedrskih eksplozij - Resolucija kongresa KP poudarja, da truplo kršitelja Leninovega testamenta ne sme več ostati ob truplu velikega delavskega voditelja

V kratkem francoski atomski poskusi v Sahari?

MOSKVA, 30. — Moskovski radio je sporočil, da so na današnji seji kongresa KP SZ soglasno sklenili, da bodo truplo Stalina odstranili iz mavzoleja na Rdečem trgu.

Agencija Tass je takole sporočila ta sklep: «1. Neumestno je, da v mavzoleju ostane Stalinova krsta, ker je Stalin kršil Leninov testament, zlorabljal oblast in množično preganjal poštene sovjetske državljane, in zaradi drugih dejanj, izvršenih v dobi kulta osebnosti. 2. Mavzolej na Rdečem trgu, ki je bil postavljen, da se ovekoveči spomin Vladimira Iljiča Lenina, nesmrtnega ustanovitelja sovjetske komunistične stranke in države ter voditelja in vodnika delavcev vsega sveta, bo odslej nosil ime Vladimir Iljič Lenin.»

Sklep je bil sprejet na predlog prvega tajnika KP za Ukrajino Podgornija. Ta je v svojem govoru izjavil, da Stalinovo truplo ne more ostati v Leninovem mavzoleju, ki je svetišče sovjetskega ljudstva in vseh delavcev sveta. Poudaril je kongres, naj izglasuje resolucijo, naj se Stalinovo truplo prenese drugam. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Vsi delegati so vstali ter po z dolgim ploskanjem odobrili resolucijo. Kakor poroča Tass, so se z vseh strani velike dvorane slišali vzkliki: «Pravilno je, pravilno je.»

Tudi prvi tajnik KP za Leningrad Spiridonov je podprl Hruščevo Podgornija in je predlagal, naj se prenos izvrši čimprej. Dodal je, da so ta predlog soglasno odobrili na zborovanjih leningrajskih delavcev.

Prvi tajnik KP za Moskvo Jegoričev je tudi izjavil, da komunisti in delavci prestolnice podpirajo predlog Spiridonova.

«Ne more biti mogoče molčati, čeprav v nasprotnih okoliščinah in samovolje za časa Stalina pripadajo sedaj preteklosti,» je izjavil Denisov in dodal: «Sedaj so Leninova načela zmagala in bodo dalje zmagovala v vsem naslednjem življenju.»

Prvi tajnik KP za Georgijo, kjer je Stalinova domovina, je tudi odobril predlog in je izjavil: «Položaj, ki je nastal v dobi Stalinovega kulta osebnosti, je povzročil deželi precejšnje nezakonitosti in samovolje. Tudi georgijska komunistična stranka je zaradi tega utrpela škodo. Zato se georgijska komunistična stranka in njena delegacija na kongresu v celoti strinjata s predlogom Stalinovega trupla drugam.»

Stara komunistkinja Dora Lazurkina, ki je bila leta 1937 aretirana in je bila dolgo časa v zaporu ter v izgnanstvu, je izjavila: «Ves Stalinov rezultat celotno ozračje partije v zadnji dobi nista bila v skladu z Leninovim duhom. Naš Lenin ne more ostati ob strani človeka, ki je sicer imel zasluge za stranko, toda ji je zadal mnogo zla v svojih zadnjih letih.»

Žalostno niso še nič sporočili, kam bodo prenesli Stalinovo truplo. Ni izključeno, da ga bodo kremirali in pepel vzidali v zidovje Kremlja za mavzolejem, kjer so žare s pepelom drugih sovjetskih voditeljev.

Popoldanska seja kongresa je bila tajna. Moskovski radio je sporočil, da gre sedaj konec k koncu. Debata o poročilu Kozlova se je končala dalje. V debato je poseglo osem govornikov. Sklenili so ustanoviti komisijo, ki ji predseduje Kozlov, da pripravi novi tekst statuta.

Kongres je dobil številne pritožbe in zahteve za izključitev iz stranke. Sklenili so, da vse te zadeve v strani obravnava centralni komite.

V Sovjetski zvezi je danes eksplodirala močna 50-megatonska bomba, ki jo je bil napovedal Hruščev.

To je sporočila Ameriška komisija za tomsko energijo. Predsednik komisije je izjavil, da je to 26. eksplozija po 1. septembru. Če je današnja eksplozija bila eksplozija 50-megatonske bombe, znaša moč vseh pozkusov v Sovjetski zvezi od 4. septembra dalje skupno nad sto megaton.

Seizmološki observatorij v Helsinkiju je sporočil, da je ta eksplozija močnejša od 50 megaton. Ravnatelj tega observatorija je izjavil, da ni izključeno, da prihaja eksplozija od stomegatonske bombe. Postaji v Helsinkiju so registrirali skoraj trikrat močnejše sunke, kakor so jih registrirali ob eksploziji močne bombe 23. oktobra.

Švedski znanstvenik prof. Hammar je izjavil, da je na podlagi matematičnih razvojev bila moč današnje eksplozije približno trikrat večja kakor pri eksploziji 50-megatonske bombe. Pripomnil je, da je verjetno bila bomba znatno močnejša od 50 megaton. Današnjo eksplozijo so registrirali seizmološki aparati po vsem svetu.

Moskovski radio je v svojih oddajah poročal danes samo o zadnji ameriški podzemeljski jedrski eksploziji v Nevadi in ni sploh omenil eksplozije sovjetske bombe. Predstavnik sovjetskega zunanjega ministrstva je na zadevno vprašanje odgovoril, da nima o tem nobenih informacij.

Pariški list «France Soir» piše, da bo Francija kmalu povzročila podzemeljsko jedrsko eksplozijo na področju Hoggar v Južni Sahari. List dodaja, da gre za atomsko bombo na plutonij, močno več kiloton.

Ameriški predsednik Kennedy je nocoj izjavil, da je hotela Sovjetska zveza z eksplozijo močne bombe terorizirati svet, zato da «prisili miroljubne ljudi, da se podredijo vsem sovjetskim zahtevam».

Predsednik je dejal, da so ameriške jedrske zaloge večje od zalog katere koli druge države, in je dodal, da so «ZDA pripravljene podpisati pogodbo o prepovedi jedrskih poizkusov, ki je bila predlagana v Ženevi». Dodal je, da bodo ZDA «še dalje sprejemale vse ukrepe, ki so potrebni za varnost drugih držav, ki računajo na ZDA».

Predsednik ameriške komisije za atomsko energijo Seabord je po televiziji izjavil, da niso še nič sklenili o obnovitvi jedrskih poizkusov v atmosferi. Dodal je, da se mora za to odločiti predsednik in da bo odvisno od rezultata analiziranja sovjetskih poizkusov.

Seabord je dodal, da bi bile ZDA pripravljene odpovedati se jedrskim poizkusom, «če bi SZ sprejela podpis pogodbe, kakršno so predlagali Američani v Ženevi, ki predvideva prepoved jedrskih poizkusov z določenimi jamstvi».

Seabord je nato izrekel mnenje, da imajo ZDA še vedno prednost pred SZ, kar se tiče atomske oborožitve na splošno. «Toda če bodo v SZ nadaljevali svoje poizkuse v atmosferi in mi samo pod zemljo, nas bodo prehiteli.»

Švedski ministrski predsednik Erlander je izjavil danes, da je sovjetska jedrska eksplozija edini odgovor, ki ga je dobil na svoj osebni poziv Hruščevu, naj ne povzroči eksplozije močne bombe. List «Expressen» piše, da se Hruščev ni oziral na OZN, ki je pred dnevi z ogromno večino odobrila poziv Sovjetski zvezi, naj prekine sedanje jedrske poizkuse.

Predsednik odbora strokovnjakov, ki ima nalogo skrbeti za ukrepe proti nevarnosti radioaktivnosti na Švedskem, je izjavil, da so na Švedskem vremenski pogoji sedaj ugodni v smislu, da ne bodo povzročili radioaktivnih padavin na Švedskem. Ravnatelj centra za raziskovanja za obrambo dr. Magnusson je izjavil, da za Švedsko ni nobene nevarnosti za radioaktivnost ter da bosta morala poteči vsaj dva tedna, preden bo eventualno prišlo do radioaktivnih padavin nad Švedsko.

Danski ministrski predsednik Kapmann je izjavil: «Do zadnjega smo upali, da Sovjetska zveza ne bo povzročila eksplozije močne bombe. Lahko izrečem samo globoko obžalovanje, ker se je zdelo potrebno, kljub velikemu odporu med narodi vsega sveta nadaljevati poizkuse z vedno močnejšimi jedrskimi bombami.»

Norveški ministrski predsednik Gerhardsen je izjavil, da so vsi tisti, ki so upali, da Sovjetska zveza ne bo povzročila eksplozije 50-megatonske bombe, zelo razočarani.

Predstavnik nizozemske vlade je izjavil, da je ta vlada zelo zaskrbljena zaradi nove sovjetske eksplozije in je pripomnil, da je ta bomba orodje političnega ustrahovanja, kar nizozemska vlada obsoja, tako kakor obsoja druge vzroke povečane napetosti med Vzhodom in Zahodom.

Britanska vlada je objavila danes izjavo, s katero obsoja zadnjo sovjetsko eksplozijo. Izjava pravi: «Britanska vlada obsoja sporočilo o zadnji veliki jedrski eksploziji v Sovjetski zvezi. Sedem in osemdeset držav je pozvalo sovjetske voditelje, naj prihranijo svetu eksplozijo 50-megatonske bombe, ki bi spravila v nevarnost zdravje milijonov ljudi. Britanska vlada se pridružuje zgražanju narodov vsega sveta za to preziranje zdravja in varnosti človeštva.»

Včeraj je v New Yorku nad dva tisoč ljudi demonstriralo pred sedežem sovjetske delegacije v OZN proti jedrskim poizkusom v Sovjetski zvezi. Funkcionar sovjetske delegacije je sprejel skupino demonstrantov. Policija je aretirala okoli dvajset demonstrantov.

Etiopski cesar Haile Selasi je sprejel danes sovjetskega poslanika Budakova in mu izročil poslanico za Hruščeva, v kateri cesar obsoja eksplozijo 50-megatonske bombe. Haile Selasi poudarja, da so jedrski poizkusi nevarnost za vse človeštvo in hkrati pripravljajo druge države do tega, da nadaljujejo svojo poizkuse, s čemer se vedno bolj oddaljuje možnost sporazuma glede tega.

Italijanski odbor za atomsko razorožitev je poslal sinoči Hruščevu brzojavko, s katero poziva, naj prekine preizkušanje močnih bomb. Isti odbor je poslal brzojavko Kennedyju, s katero ga poziva, naj ZDA ne delajo jedrskih poizkusov.

Evropsko združenje proti atomskemu orožju je poslalo brzojavko švicarski vladi, s katero jo poziva, naj posreduje, da bi se takoj sklicala konferenca za prekinitev jedrskih poizkusov. Brzojavko sta podpisala predsednika združenja Švicar Buchbinder in Anglež Collins. Oba poudarjata, da Švici kot nevtralni državi priteče naloga pozvati vlade jedrskih držav, naj prekinejo svoje poizkuse in naj se sestanejo na konferenci, da bi se sporazumeli o prepovedi jedrskega orožja.

Nobeno opravičilo ne more veljati za opravljanje jedrskih poskusov

V OZN se nadaljuje razprava o resoluciji šestih, ki zahteva takojšnji moratorij

NEW YORK, 30. — V političnem odboru OZN se nadaljuje razprava o predlogu šestih držav (Jugoslavije, ZAR, Gane, Etiopije, Nepala in Indije), ki nujno poziva vse države, naj opustijo nadaljnje atomske eksplozije.

Danes je ameriški delegat Stevenson izjavil, da je Sovjetska zveza s povzročitvijo eksplozije 50-megatonske bombe, kljub pozivom Združenih narodov, «sprejela odvraten in obsojanja vreden sklep, ki pomeni velik korak nazaj v smeri anarhije in zmede».

Sovjetski delegat Carapkin je v svojem odgovoru izjavil, da, ko so ZDA bile same pri preizkušanju atomskih bomb, so proglašale, da so te eksplozije upravičene z moralnega in pravnega stališča, in da ni bilo vojaškega opravičila za eksplozijo bomb v Hirošimi in Nagasakiju, ki sta povzročili številne žrtve. Dodal je, da je bil njih namen samo ustrahovati svet pred ameriško močjo. Carapkin je dejal, da je SZ pokazala svoje miroljubne namene, ko vztrajno zahteva splošno in popolno razorožitev, ko je enostransko zmanjšala število oboroženih sil in ko je ukinila oporišča v tujini.

Govoril je zatem «tistim, ki niso razumeli sovjetske politike», in je dejal, da postaja položaj v Srednji Evropi in v Nemčiji vsak dan bolj zapleten in da bi vojna lahko izbruhnila vsak trenutek. «To moramo preprečiti, je dodal Carapkin, in zaradi tega zahtevamo splošno in popolno razorožitev ter bomo nadaljevali naše poizkuse, ki so neskončno manj pogubonosni kakor atomsko bombardiranje Hirošime in Nagasakija.»

Ameriški delegat Stevenson je v svojem odgovoru Carapkinu izjavil, da za časa bombardiranja Hirošime Sovjetska zveza ni protestirala proti uporabi atomskega orožja. Stevenson je ugotovil, da je Stalin na potsdamski konferenci leta 1945, ko je bil obveščen, da imajo ZDA tako orožje, odgovoril: «Upam, da ga boste uporabili.» Zatem je Stevenson izjavil, da je Sovjetska zveza pripravila svoje sedanje jedrske poizkuse, medtem ko so bila v Ženevi v teku pogajanja o prekinitvi jedrskih poizkusov. «Sedaj je SZ, kljub resoluciji glavne skupščine napravila najbolj smrtonosni jedrski poizkus, kar jih je bilo do sedaj, ki nima drugega namena nego ustrahovati.»

Delegat Nove Zelandije je v zvezi z resolucijo šestih držav izjavil, da bi po zgledu sovjetskih poizkusov predlagani moratorij pomenil «poplačati sleparijo». Podprl je ameriško-angleški predlog, naj bi takoj obnovili pogajanja za sklenitev pogodbe o prepovedi jedrskih poizkusov.

Tudi nizozemski delegat je izjavil, da je moratorij nezadosten ukrep, ter je obsodil zadnjo eksplozijo sovjetske atomske bombe. Enakega mnenja je bil tudi kandaški delegat, ki je formalno protestiral v imenu svoje vlade proti sovjetskim jedrskim poizkusom.

Nato je kanadski delegat izjavil, da eksplozije v SZ ne smejo pripeljati OZN do tega, da bi opustila svoje napore. Podprl je resolucijo šestih za splošni moratorij in prav tako je podprl tudi angleško-ameriški načrt za obnovitev pogajanj o sklenitvi pogodbe za prepoved jedrskih poizkusov. Dejal je, da bi se pogajanja lahko začela takoj, ker so delegati treh držav, ki so vodili pogajanja v Ženevi, sedaj vsi v New Yorku.

Afganistanski delegat je podprl resolucijo šestih. Predlagal pa je dodatek, s katerim se izreka zaskrbljenost skupščine zaradi okoliščin, ki so pripeljale velesile, ki imajo jedrsko orožje, do tega, da so obnovile jedrske poizkuse.

Norveški delegat je izjavil, da je politični odbor obnovil razpravo v senci 75-megatonske bombe, ki je davi eksplodirala v Sovjetski zvezi. Dodal je, da je to vzrok več, da se vsi lotijo resnega dela, da se svet osvobodi jedrskih eksplozij.

Zatem je norveški delegat izjavil, da jedrski poizkusi v atmosferi in pod vodo ne potrebujejo nadzorstvenega organizma za njih ugotavljanje, ter je predlagal, naj se jedrske sile takoj obvežejo pred Združenimi narodi, da ne bodo delale atmosferskih ali podmorskih poizkusov. Podprl je angleškoameriško resolucijo in z nekaterimi pridržki resolucijo šestih.

Zadnji govornik je bil italijanski delegat Martino, ki je izjavil, da «je jasno, da je treba obsoditi vse jedrske poizkuse, naj jih dela kdorkoli, ter da je treba obsoditi tudi uporabljanje sile v odnosih med narodi». Dodal pa je, da danes ni več pametno predlagati moratorij, in je pri tem omenil današnjo eksplozijo močne bombe v Sovjetski zvezi. Trdil je, da bi moratorij v takih pogojih lahko še povečal nevarnost vojne. Podprl je angleški in ameriški predlog, naj bi takoj sklenili pogodbo o prepovedi jedrskih poizkusov. Razprava se bo nadaljevala jutri.

Važne so tudi izjave, ki jih je podal jugoslovanski delegat Pavičević v soboto. Med drugim je poudaril, da je jugoslovanska vlada vedno obravnavala opustitev poskusov kot začeten ukrep. Vendar pa bi vsako prizadevanje, da bi ta ukrep osamili in postavili kot cilj sam na sebi, kakor tudi vsako prizadevanje, da bi ga pogojno povezali s splošno in popolno razorožitvijo, lahko samo negativno vplivalo na možnost ureditve.

Poudaril je tudi, da ni nobenega opravičila za nadaljevanje jedrskih poskusov.

Poudaril je, da je razprava skupno z izjavami odgovornih državnikov nekaterih držav opozorila, da atomske države niso za moratorij, to je za prostovoljno opustitev atomskih poskusov. Opozoril je tudi, da so ženevska pogajanja potekala v senci groženj in nadaljevanja poskusov, in da je bila Francija ves čas moratorija ob strani ter je opravljala poskuse. Vendar pa moratorij v sedanjih razmerah ni nič manj neogiben in nujen. Moratorij ne prejudicira nadaljnjega urejanja razorožitvenega problema. Olajšal bi pogajanja o sporazumni prepovedi poizkusov, bodisi ločeno, ali v okviru splošne razorožitve, in to bi olajšalo pogajanja o splošni in popolni razorožitvi.

—«»—

Brentano odstopil

BONN, 30. — Zunanji minister bonnske vlade von Brentano je danes izjavil, da je podal ostavko na svoj položaj in da ne bo več zunanji minister v novi zahodnonemški vladi. Zunanji minister je bil od leta 1955.

Kancler Adenauer je v zvezi z ostavko von Brentana izjavil, da ne bo nobene spremembe v zunanji politiki bonnske vlade.

Odstranitev von Brentana je zahtevala liberalna stranka in to svojo zahtevo postavila kot pogoj za sodelovanje v koalicijski vladi. V izjavi, ki jo je danes prečital glasnik bonnskega zunanjega ministrstva, von Brentano poudarja med drugim, da pri tem ne gre le za njegovo osebo, ampak da gre za usmeritev nemške zunanje politike.

V palači Schaumburg so se danes nadaljevala pogajanja med demokristjani in liberalci, da bi se sporazumeli o skupni platformi za vladno sodelovanje v koalicijski vladi. Znano je, da so se pogajanja prekinila v preteklem tednu, ker liberalci niso hotelj pristati na spremembe v «protokolu o vladnem sodelovanju», o katerem so se vzajemno že sporazumeli in ker so liberalci naknadno postavili zahtevo po večjem vplivu na smernice nemške zunanje politike. V zezi s to zahtevo so postavili tudi svoj veto na potrditev von Brentana kot zunanjega ministra.

V demokristjanskih krogih je ostavka von Brentana napravila precejšen vtis, kljub temu, da ni prišla povsem nepričakovano.

Kot morebitnega naslednika von Brentana omenjajo notranjega ministra Schroederja, Kiesingerja (ki ga podpirajo liberalci) in predsednika komisije evropske gospodarske skupnosti prof. Hallsteina.

Ko so predsednika liberalne stranke Mendeja vprašali, kaj meni o ostavki von Brentana, se je Mende izognil neposrednemu odgovoru in izjavil, da je njegova stranka vztrajala na «popolnem in lojalnem sodelovanju Nemške zvezne republike z zahodnimi velesilami in na izvrševanju vseh obveznosti, ki izhajajo iz veljavnih pogodb».

—«»—

Sovjetska nota Finski

MOSKVA, 30. — Moskovski radio je sporočil, da je sovjetski zunanji minister sprejel danes finskega poslanika v Moskvi, kateremu je izročil noto, v kateri predlaga, naj obe državi začneta posvetovanja o zaščiti svojih meja «proti napadu s strani Zahodne Nemčije in njenih zaveznikov». Nota predlaga začetek posvetovanj na podlagi pogodbe o medsebojni pomoči med SZ in Finsko.

Spomenik žrtvam nacizma na pokopališču v Gradcu

Odkritje bo 1. novembra - Na pokopališču v Gradcu je pokopanih nad 1200 Slovencev, ki so postali žrtev nacističnega terorja

GRADEC, 30. — Slovesnosti odkritja spomenika žrtev fašističnega terorja na osrednjem pokopališču v Gradcu se bo poleg članov uradne jugoslovanske delegacije udeležilo nad 1700 Jugoslovanov, večinoma sorodnikov žrtev, ki so pokopane v Gradcu. Spomenik bodo odkrili 1. novembra. Udeleženci bodo odpotovali 1. novembra zjutraj z avtobusi skupno s člani invalidskega zbora iz Ljubljane in glasbenega orkestra iz Zagorja. Poleg žrtev iz Avstrije, Češkoslovaške, Sovjetske zveze, Poljske, Madžarske in drugih držav je na pokopališču v Gradcu pokopanih nad 1200 Slovencev, med njimi 65 borcev Pohorskega bataljona.

—«»—

Poziv Ben Hede ob 1. novembru

TUNIS, 30. — Predsednik alžirske vlade Ben Heda je izdal danes poziv alžirskemu ljudstvu, v katerem pravi: «Pripravljeni smo obnoviti pogajanja s francosko vlado na resni podlagi, toda hkrati utrjujemo našo borbo z vojaškega, političnega in diplomatskega vidika.

Tisti, ki se jim toži po kolonialnem režimu, in avanturisti ki so prišli na dan ob vojaški okupaciji, izvršujejo obupna dejanja. Ta dejanja ne bodo zaustavila pohoda Alžirije na poti neodvisnosti. S tem da skušajo potegniti Evropejce v Alžiriji v svoje blazne avanture, samo škodijo njihovi prihodnosti.

Saj imamo težavno nalogo, da prepustimo ljudstvu odgovornost za njegove zadeve. Na ruševinah, ki jih je opustil kolonializem, je potrebno, da začnemo graditi novo Alžirijo. Napori, ki bodo potrebni, bodo ogromni. Toda nič ni bolj spodbudnega kakor začeti ustvarjalno delo. Vsak Alžirec je poklican, da prispeva svoj delež

—«»—

Volitve v Grčiji

ATENE, 30. — Uradni rezultati pri včerajšnjih grških volitvah, ki se tičejo 9.605 volilnih sekcij od skupnih 9.752, so naslednji. Narodna radikalna zveza 49,6 odst., Zveza centra 34,3 odst., Narodna agrarna fronta 15 odst., razne stranke 0,9 odstotka. Vzdržalo se je 19,4 odstotka volivcev.

Po neuradnih podatkih si je narodna radikalna zveza zagotovila 156 mest od skupnih 300. Zveza centra si je zagotovila 56 mest, Narodna agrarna fronta pa 21. Pri drugi dodelitvi sedežev bo Karamanlisova Narodna zveza lahko dobila še drugih 19 sedežev, Zveza centra 8, Narodna agrarna fronta nobenega, ker ni dosegla 25 odstotkov skupnih glasov, kar je potrebno za udeležbo pri drugi razdelitvi sedežev. Računajo, da bo Narodna radikalna zveza imela v poslanski zbornici absolutno večino s 175 sedeži.

Veličastna povorka v Vidmu ob zaključku partizanskega shoda

Partizani so v povorki prepevali slovenske in italijanske borbene pesmi in vzklikali proti vojni

Z mogočno povorko po mestnih ulicah in veličastnim zborovanjem na Trgu 20. septembra se je v nedeljo zaključil v Vidmu tridnevni mednarodni shod predstavnikov odporniškega gibanja Veneta, Zahodne Nemčije, Avstrije in Francije, ki je poudaril neminljivost svojih načel in odločno pripravljenost vseh demokratičnih in protifašističnih sil, da z vsemi silami preprečijo nove vojne avanture nemškega militarizma in revanšizma, ki ob pomoči vojnohujskaških zahodnih krogov nevarno dviga glavo.

Na tej manifestaciji, na kateri je sodelovalo nad 10 tisoč oseb, je bilo prisotnih tudi več sto pripadnikov slovenske manjšine iz goriške, tržaške in videmske pokrajine, ki so med korakanjem v povorki kakor tudi na zborovanju na trgu vtisnili manifestaciji globlji pomen.

Omenimo naj, da so na tej manifestaciji sodelovali župani slovenskih občin, številne delegacije partizanov iz Trsta in njegove okolice, zlasti številno je bilo predstavništvo slovenskih partizanov z Goriškega, od koder se je odpeljalo v Videm blizu 200 oseb z dvema avtobusoma in številnimi osebnimi vozili.

Doberdobski partizani so nosili v povorki dvojezičen transparent, na katerem je bilo zapisano, da je žrtvovala ta vas, ki ima komaj 1500 prebivalcev, kar 81 svojih vaščanov na oltar svobode in demokracije.

Ves čas so slovenski partizani s Krasa, iz Brd in Gorice peli v povorki slovenske in italijanske partizanske pesmi, ki so čestokrat izzvale ploskanje med številnim občinstvom, ki je na obeh straneh ceste spremljalo ta veličasten sprevod.

Na začetku povorke je korakala godba, za njo pa so nosili velik transparent, iz katerega je bilo mogoče razbrati delež italijanske rezistence v borbi proti fašizmu in nacizmu. Takoj za njim so hodile interniranke s transparenti, na katerih je bil narisan velik rdeč trikotnik, znak ki so ga v nacističnih taboriščih nosili politični internranci, in napisi: «To se ne sme ponoviti nikoli več».

Pred goriškimi bivšimi partizani in internranci so nosili pet praporov, ki so predstavljali demokratične občine Ronke, S. Pier, Škocjan, Gradiško in Štarancan. Sledila so močna predstavništva iz Trsta, Belluna, Karnije, Padove, Trevisa, Roviga, Benetk, in za sklenitev sporazuma o prepovedi tega orožja, ne da bi čakali na sklenitev sporazuma o razorožitvi. Dodal je, da želi takojšnji sporazum ali moratorij zaradi nevarnosti takih poizkusov, ki se delajo, prav ko OZN razpravlja o razorožitvi. Dalje je Nehru izjavil, da bo nadzorstvo med moratorijem seveda važno, toda ne nujno potrebno.

V zvezi s Kongom je Nehru izjavil, da je potrebno izvajati sklepe Varnostnega sveta od februarja. Kar se tiče Laosa, je Nehru izjavil, da je vlada, ki bi ji predsedoval Suvana Fuma, edina rešitev, ter da bi moral Laos imeti močno vlado.

V zvezi z beograjsko konferenco je Nehru poudaril, da je ta postavila v ospredje nov element, ki ga predstavljajo nove afriške neodvisne države.

Na koncu je Nehru sporočil, da se bo s Kennedyjem razgovarjal o glavnih mednarodnih vprašanjih. Med temi so jedrski poizkusi, Laos, Vietnam, Afrika s posebnim pogledom na vprašanje Angole in portugalskih kolonij na splošno. Na koncu je izjavil, da med ZDA in Indijo ni nobenih nerešenih vprašanj.

padovanske univerze itd.

Ko je povorka prišla do Trga Libertà, ki je prav v središču mesta, je delegacija vsedržavnega sveta ANPI, ki se je medtem zbral na trgu, ob zvokih trombe ponesla venec k spomeniku vseh padlih, urugega pa k plošči, v katero je vklesano besedilo, ki utemeje-

(Nadaljevanje na 5. strani)

—«»—

Nehru obsoja jedrske poskuse

NOVI DELHI, 30. — Pred odhodom v ZDA je predsednik indijske vlade Nehru na tiskovni konferenci izjavil, da ga je obnovitev jedrskih poizkusov v Sovjetski zvezi hudo prizadela. Omenil je, da se je vedno zavzemal za prepoved jedrskih poizkusov

Einaudi umrl

RIM, 30. — Senator Luigi Einaudi, prvi predsednik italijanske republike, je umrl danes ob 17.30 na kliniki «Sanatrix», kamor so ga pripeljali pred dvema tednoma iz Doglianija (Cuneo).

Einaudi se je rodil 24. marca 1874. v Carrà (Cuneo). Njegov oče je bil davčni izterjevalec. Doštudiral je pravo v Turinu, nato pa je bil profesor na trgovski in tehnični šoli v Turinu, pozneje pa docent finančnih ved na univerzi v Turinu. Predaval je tudi o politični ekonomiji in industrijski zakonodaji na politehnični šoli v Turinu in o finančni vedi na univerzi «Bocconi» v Milanu.

Z Nittijem in Rouxom je leta 1896 ustanovil mesečnik «Socialna reforma», katere je bil sourednik, leta 1908 pa glavni urednik, in kateri je v 40 letih posvetil pretežni del svoje dejavnosti.

Leta 1900 je izdal svojo prvo knjigo «Princ trgovec», v kateri obravnava italijansko kolonialno ekspanzijo v Latinski Ameriki. Do leta 1925 je bil finančni urednik «Corriere della Sera». Kot liberalni ekonomist svetovnega slovesa je v svojih delih nasprotoval agrarnemu in industrijskemu protekcionizmu in vsakršni obliki privilegija.

2. junija 1946 je bil izvoljen za poslanca v ustavodajno skupščino, 31. maja 1947 pa je bil podpredsednik vlade in minister za državni proračun v četrti De Gasperijevi vladi.

16. oktobra 1919 je bil imenovan za senatorja. 8. septembra 1943 je zbežal v Svico, kjer so ga v Losanni internirali v taborišče beguncev. Leta 1944 je predaval politično in finančno ekonomijo 190 italijanskim študentom, ki so bili internirani v Ženevi. Italijanska vlada ga je 2. januarja 1945 poklicala v domovino in imenovala za guvernerja državne banke. 11. maja 1948 je bil izvoljen za prvega predsednika republike.

Poleg številnih člankov o tekočih gospodarskih vprašanjih, je Einaudi objavil se naslednja dela: «Princ trgovec» (1900), «Rudniška renta» (1900); «Študije o učinkih davkov» (1902); (Javni dohodki savojske države v proračunih zakladnih ministrov med špansko vojno za nasledstvo» (1907); «Savojske finance v začetku 18 stoletja in med špansko vojno za nasledstvo» (1908) «O pojmu obdavčljivega dohodka in o davčnem sistemu na potrošen dohodek» (1912); «Kritične pripombe k teoriji o amortizaciji davkov» (1919); «Fridige» (1920); «Ideali ekonomista» (1921); «Beležke za politično in upravno zgodovino Doglianija odvetnika Francesca Fracchie» (1922); «Borbe dela» (1924); «Zemlja in davek» (1924); «Vojna in italijanski davčni sistem» (1927); «Prispevek k iskanju najboljšega davka» (1929); «O tako imenovanem obdavčenju in o njegovih učinkih na ocenjevanje dohodka in bogastva dežele» (1929); «Prispevki fizioakrotov k teoriji o najboljšem davku» (1932); «Načela finančne vede» (1932); «Eseji» (1933); «Tako imenovano načelo produktivistična davka» (1933); «Teorija obdavčenja pri Hobbesu, siru Williamu Pettyju in Carlu Boselliniju» (1933); «Glede teorije o produktivnosti davka» (1934); «Vključitev javnega dolga v ocenjevanje bogastva narodov» (1934); «Biografski in zgodovinski eseji glede ekonomskih naukov (1953); «Predsednikova pisalna miza» (1958).

Predsednik republike, predsednik vlade, poslanske zbornice in senata ter številne druge osebnosti iz javnega in kulturnega življenja so vdovi izrazile svoje sožalje, hkrati pa poudarile veliko izgubo, ki jo smrt Einaudija predstavlja za Italijo.

PRI: odločitev bo padla 12. novembra

Politični tajnik KD Moro skuša pomiriti zaveznike

V današnji številki tednika «Epoca» zagotavlja, da bo kongres KD omogočil sodelovanje s socialisti - Odmevi na razstrelitev sovjetske superbombe

(Od našega dopisnika)

RIM, 30. — Vodstvo KD skuša prepričati svoje zaveznike na levem krilu — socialdemokrate, predvsem pa republikance — da bo bližnji kongres demokristjanske stranke upošteval njihovo zahtevo po levem centru in da naj zato potrpijo do takrat in še nadalje podpirajo Fanfanijevo vlado. V ta namen je politični tajnik KD Moro napisal članek, ki ga objavlja jutrišnja številka ilustriranega tednika «Epoca», v katerem zatrjuje med drugim, da se KD ne bo odtegnila tej svoji dolžnosti, ker mora upoštevati nove elemente položaja in «pospeševati plodna gibanja socialne in politične stvarnosti dežele». Potrebo, da KD zavzame jasno stališče do bistvenih vprašanj nadaljnjega razvoja italijanske demokracije, utemeljuje Moro tudi z bližnjimi volitvami, ko bo morala KD odgovoriti svojim volivcem, ki «potiskajo na pot reform, socialne pravičnosti, primernega posega države, ki pa odklanjajo vsakršno razredno ozkost, vsako kolektivistično mrtvičenje in vsak kompromis na terenu pravih (in ne domnevnih) idealnih vrednot in bistvenih značilnosti človeške osebnosti».

Danes se je sestalo tajništvo PRI. Tajnik stranke Reale ni bil prisoten, ker mu je pred dnevi umrla žena. Po seji so izdali sporočilo, v katerem je rečeno, da je izvršni odbor vzel na znanje pismi, ki sta si jih izmenjala Moro in Reale, in sklenil dostaviti obe pismi vodstvu stranke, ki so ga sklicali za 12. novembra. Na vprašanje novinarjev, ki so hoteli vedeti, zakaj so sklicali vodstvo prav za ta dan in ne prej, je La Malfa dejal, da je izvršni odbor upošteval družinske razmere tajnika stranke. Toda tudi mimo tega, je vendarle značilno, da se bo vodstvo PRI sestalo takoj po 11. novembru, ko predsednik republike ne more več razpustiti parlamenta, ker se s tem dnem začne zadnji semester njegovega mandata.

Negotovost bo torej trajala vsaj do 12. novembra, ko bo vodstvo PRI zavzelo svoje dokončno stališče do sedanje vlade: če bo prevladovalo mnenje La Malfe, bodo republikanci odrekli podporo vladi in Fanfani bo moral podati ostavko; v nasprotnem primeru pa bodo tudi republikanci počakali na kongres KD.

Levica KD, PSDI, PRI in Nenni še nadalje pritiskajo in zahtevajo takojšnjo odločitev. V svojem nedeljskem govoru v Valdagnu je Nenni ponovno opozoril na nevarnosti odlaganja te odločitve, ker odlaganje more koristiti le desnici. In zdi se, da mu razvoj dogodkov daje prav: pokrajinski kongres KD v Milanu je prvo presenečenje v tej smeri; lista «demokratična prihodnost» Airoldija (zmerna struja «dorotejcev») je dosegla večino (v pokrajinskem odboru bo imela 28 članov), medtem ko je listi «socialna enotnost stranke» dosedanjega pokrajinskega tajnika Marcore (leva struja «baza») pripadlo 22 članov; lista «demokratična obnova» pa je dobila enega člana. S tem v zvezi se že postavlja vprašanje, ali so morda šteti dnevi občinskemu odboru v Milanu, ki ga sestavljajo demokristjani, socialdemokrati in socialisti.

V poslanski zbornici so danes zaključili razpravo o proračunu ministrstva za industrijo in trgovino. V diskusijo so posegli trije komunistični poslanci, ki so kritizirali meridionalistično politiko vlade od leta 1950 do danes in zatrjevali, da je ta politika doživela polom. Jutri bo govoril minister Colombo, nato pa bodo glasovali o tem proračunu in o proračunu ministrstva za promet.

Nekateri demokristjanski poslanci so postavili vladi (zunanjemu ministru in ministru za zdravstvo) vprašanje, kaj ji je znano o eksploziji 50-megatonske sovjetske jedrske bombe in kakšne ukrepe namerava sprejeti, da bi obvarovali zdravje italijanskega ljudstva pred posledicami radioaktivnosti.

V zvezi z razstrelitvijo sovjetske superbombe so vidnejše osebnosti dale ANSA svoje izjave, v katerih obsojajo razstrelitev samo, hkrati pa obsojajo okoliščino, da je SZ to izvršila kljub temu, da je skoro ves svet zahteval, naj bi tega ne storila, spričo nedoglednih posledic, ki jih jedrske eksplozije utegnejo imeti za človeštvo. Bivša socialistična poslanka Merlin je izjavila: «Zdi se mi, da je že moč reči, da je to vojna, četudi v novi obliki; vojna, ki jo je Einstein označil za «blaznost ljudi», in ki, kot vse vojne, ne reši vprašanj človeštva, za katera sta potrebni pamet in volja». Merlin zaključuje pesimistično: «Zgodovina ne pozna primera, da ne bi uporabili orožja, ko so ga bili že pripravili».

A. P.

Na koncu sveta

Punta Arenas, Porvenir - Magablanca in Tierra del Fuego, pravkar sem se vrnil z enotedenskega obiska v krajih, ki se upravičeno ponašajo s tem, da so najjužneje naseljeni kraji sveta in da so torej tudi «konec sveta». Vtisi s tega «konca sveta» so tako drugačni od vsega, kar sem do sedaj videl — in od tistega, kar sem pričakoval — da zares ne vem kako in s čim bi začel.

Predvsem ni «srednjih» vtisov. Ravnice so zares ravne, neskončne. Gore nizke, toda divje, nagrbane in pokrite z večnim snegom. Tu ne dežuje, ampak lije, toča jezno odskakuje od tal, sapic ne poznajo; če je, je veter močan in hladen — in tega imajo 10 mesecev na leto. Zlasti pa je bil nenavaden občutek, da primanjkuje zraka, občutek močno podoben strahu pred zaprtim prostorom; to je brezkončnost. Toda cirusni oblaki, ki pri nas lebdijo na tisoče metrov visoko v zraku, so tu nizko. Nazobani, zasneženi, toda nizki vrhovi se dvigajo naravnost iz morja. In tako se nebo in gore pomaknejo nizko, tik nad glavo.

Punta Armas, glavno mesto Magallanesa, je svobodno pristanišče. Tu cvete trgovina z blagom z vsega sveta: blago je enkrat cenejše kot drugje v Čilu (razen v Arici, ki je tudi svobodno pristanišče), pa še vedno enkrat dražje, kot drugje na svetu. Cene večajo transportni stroški in visoki dobički, ki jih terjajo trgovci — tudi do 100 odstotkov. Mesto samo je veliko in majhno hkrati: veliko po razsežnosti, in razmeroma tudi po številu prebivalcev: nad 60.000 ljudi živi tu. Veliko je tudi po številu trgovin in avtomobilov. Toda majhno po splošnem vtisu, ki ga daje s svojimi pritlikavimi hišami, praznimi ulicami, smetmi in pomanjkanjem marsičesa: tu sta le dva kinematografa, med trgovinami je le nekaj knjigarn, lokalov ni, glavna zabava pa so, kolikor sem mogel videti, karte in kocke. To seveda na zunaj. Družabno življenje se odvija za zaprtimi zastrtimi zavesami na domovih. Od tega pa tujec nima nič, če ne pozna ljudi.

Tu pa sem imel seveda jaz, kot Jugoslovan veliko prednost. V Magallanesu in na Ognjeni zemlji je izredno močna jugoslovanska kolonija. Skoraj vsi so Dalmatinci, z Brača in iz okolice Dubrovnika. Prvi so se tu naselili že pred sto leti: privabila jih je novica, da so na Ognjeni zemlji našli zlato. Kopali so ga, toda ne dolgo. Večinoma so se preusmerili na trgovino, pa na ovčerejo, precejšen del z uspehom, tako da so danes prav Jugoslovani v Čilu cenjeni kot izredno delavni ljudje, ki so mnogo prispevali k napredku Magallanesa na jugu in Autopagosti na severu. Tu v šali celo pravijo, da je bila edina država v Južni Ameriki, ki ima «skupne meje» z Jugoslavijo v Punta Arenas in v Autopagosti. Na jugu jih je danes, računajo okrog tri tisoč z družinami in z drugo in tretjo generacijo. Tu imajo svoj dom — veliko, lepo urejeno stavbo — Čilsko - jugoslovansko banko, ljudje z jugoslovanskimi priimki so na najodgovornejših položajih v vseh panogah družbene dejavnosti.

Sprejeli so me izredno prisrčno, pomagali so mi na vsakem koraku, me vabili sem in tja, me predstavljali prijateljem; ponosni na Jugoslavijo, na rojstne kraje, ki jih nekateri niso videli že dolga desetletja, nekateri, tu rojeni, pa sploh nikoli. Vse jih zanima, vse bi radi vedeli, za vse se zanimajo — celo Šlibarjevega rekorda so bili neverjetno veseli, čeprav nihče izmed njih še ni videl smučarskih skokov; kje pa naj bi jih!

Onstran ožine, v Porvenisu so me sprejeli še z bolj odprtimi rokami, še bolj prisrčno. Bili pa so skoraj užaljeni, da sem prišel le za nekaj dni. Vsi pogrešajo več stikov, več literature od doma, tudi učne knjige za hrvaščino; oboji so se tudi pritoževali nad našo trgovino. Tu trgujejo s celim svetom, in povsod gre vse v redu. Toda pri propagiranju našega blaga so se nekajkrat že tako ušteli, da se ne upajo več. Pripovedovali so mi o mnogih primerih, toda najboljši (ali najhujši) je vsekakor primer traktorja-goseničarja. Naročil ga je naš človek za svojo «haciendo». Takoj po prejemu računa je telegrafsko, ker se je mudilo, nakazal trinajst tisoč dolarjev dobavitelju. Že naslednji dan je dobil telegram: «Zakaj ste nam poslali denar?» No, to so uredili. Nekaj mesecev kasneje je traktor prišel. Z veliko težavo so zverino pripeljali na «haciendo»: mudilo se je že, sezona se je začela. Pa so odkrili, da je traktor brez ključev! Spet telegrami in ključ (en sam) je prišel dobrih 14 dni kasneje... Pripovedovali so mi o dobavah blaga, ki ni bilo naročeno, o neupoštevanju specifikacij, o «dopisovanju» — ki traja po šest mesecev, da dobijo odgovor na naročilo. To so menda doživeli tudi s Slovenijalesom... Jezi jih, ker bi povečini bili izredno zadovoljni, pa ponosni, če bi lahko nudili blago iz svoje stare domovine.

Magallanes, Ognjena zemlja. Kako daleč je to! Pot iz Santiaga, z velikim štirimotornim letalom traja nekaj nad pet ur in je prekrasna: pod letalom se nizajo Cordillere, dolga verига vrhov fantastičnih oblik, od ljudi še nedotaknjena jezera, ugasli vulkani. Nekaj ur so na levi strani gore in jezera, na desni, zahodni, pa skrbno obdelana polja in gozdovi. Potem so samo še gore in jezera. Tla so vulkanska, to se pravi, da lahko skalo zdrobiš s pestjo, ker je tako krhka. In tako nosijo hudourniki s seboj prah, vsak v svoje jezero ali jezerce. Ta imajo zato vse barve od pastelno zelene do popolnoma črne.

Čisto drugačna je pot z barko čez Magallanovo ožino. To morje nikoli ne miruje. Barka poskakuje, se nagiba, zajema vodo, morje je temne, skoraj črne barve. Proti vzhodu se nizka obala izgubi v morje. Na zahodu se dvigajo zasneženi vrhovi in svetlikajo ledeniki. Barka pluje naravnost proti obali onstran ožine. Šele zadnji kilometer opazi popotnik svetilnik, za katerim se skriva vhod v ozki plitki zaliv, ki pelje v Posvencir. Barka pluje v zaliv tik ob obali: nekaj metrov kamenja in nato redka, posušena trava. Na obali kraljuje velika jata divjih rac, morskih ponirkov, galebov in sem ter tja kak kormoran. Na revnih pašnikih za obalo pa se pasejo ovce.

Ovce so še vedno glavno bogastvo čilskega juga. Obiskal sem eno izmed «haciend» velike delniške družbe «Sociedad Explotadora de Tierra del Fuego». Pravijo, da je to največja družba te vrste na svetu. Prav mogoče, da je to res. Revni pašniki v tem kraju so krivi, da hektar pašnika «preživlja» samo eno ovco. Družba je neposredni lastnik nad 380.000 hektarov zemlje.

Hacienda Oaz y Harbour, ki sem jo obiskal, ima nekaj nad 150.000 ovac, okrog 1000 glav goveje živine in 1200 konj. Gojijo ovce pasme corridale iz Nove Zelandije, za katero pravijo, da so edine, ki lahko vzdržijo ostro podnebje. Vsega je na «haciendi» 120 delavcev in pastirjev, le kadar je striženje, jih je kakih 300. Striženje na tej haciendi traja okrog 45 dni — striže 32 mož po 48 ur na teden, plačani pa so po «kosu», torej hitijo kar se da.

Upravnik «haciende», prileten Anglež, mi je pripovedoval o ovčereji mnogo stvari, ki so bile zame, ker ne vem o tem nič, zelo zanimive: o boleznih, o pašnikih, o kakovosti, volni (90 odstotkov volne s te «estancije» gre v Anglijo). Čile namreč nima predilnic za to grobo volno z Juga. (Pa o tem ne bi pisal: to je enako po vsem svetu.)

Ovce nudijo zaslužek mnogim prebivalcem juga: toda mnogi so prepričani, da vse premajhnemu številu. Velika posestva so tako donosna, da lastniki ne vidijo prave potrebe za velike investicije, ki bi bile potrebne, da bi povečali povprečno število ovac na hektar. «Sociedad», ki sem ga obiskal, je najboljši dokaz za to: šele ko so ji pred nekaj leti vzeli 600.000 hektarov državnih pašnikov, ki si jih je bila prilastila, in jih razdelili, v parcelah po 5.000 ha drugim ljudem, se je družba odločila. Od tedaj so investirali milijone za oranje in gnojenje pašnikov, ter za uvoz semena iz ZDA in iz ZSSR. V nekaj letih, upajo, bodo lahko imeli po 5 ovac na vsakem hektaru... To pa seveda ne bo rešilo problema polovične brezposelnosti sezonskih delavcev.

Zadnja leta so ovce dobile tekmeca: nafto. Ležišča nafte na Ognjeni zemlji že danes dajejo 30 odstotkov nafte, ki jo potrebuje Čile. Pravijo pa, da glavna ležišča sploh še niso dotaknjena in raziskave in vrtanja novih ležišč potekajo z nestrpno vnemo. Tu niso nobena posebnost veliki avtobusi, ki poskakujejo sredi ravnice po neravnih tleh: v njih so geologi z vso opremo za iskanje surovine, ki je v današnjem svetu postala surovina za blaginjo...

Vse to je seveda le bežna, nepopolna skica juga. Drugačna po tako kratkem obisku tudi ne bi mogla biti. Je seveda še vrsta zanimivih stvari — kot močna nacionalna zavest prebivalcev, ki vsi vedo, da Argentina ni nikoli preklicala svojih zahtev po vsej Patagoniji, Ognjeni zemlji, po strateški Magallanovi ožini, parade vsako nedeljo, strelska tekmovanja, vožnje z velikimi avtomobili po petih asfaltiranih ulicah, gostoljubje in odkritost, ki je značilna za ves Čile... itd.

In še nekaj: na Ognjeni zemlji ni več ognjev. Indijanci, ki so jih kurili ob obali, ko so prihajale prve jadrnice iz starega sveta, so izumrli. Nemalo so k temu pripomogli prvi priseljeni Španci, ki so svojim ljudem dajali po 5 zlatnikov za par indijanskih ušes.

Približno vse, kar je ostalo od prvotnih prebivalcev tega dela Amerike, je najti v salezijanskem muzeju v Punta Arenas. Približno vse pravim zato, ker je po splošnem mnenju le ostalo kakih 40 Indijancev, za katere pa nihče ne ve natanko, kje so.

ALJOŠA FURLAN

Včeraj zgodaj zjutraj v okolici Rima

Strašno opustošenje in trije mrtvi zaradi silnega zračnega vrtinca

Popolnoma brez strehe je ostalo 230 ljudi - Uničene športne naprave na jezeru Albano, kjer so bile olimpijske veslaške tekme

RIM, 30. — Prebivalce na področjih Ostia Lido, Pomezia, Albano in Castelgandolfo je davi že zgodaj zjutraj prebudilo silno neurje z močnim zračnim vrtincem. Gasilci in reševalci so imeli takoj mnogo dela. Kmalu so se že tudi začele širiti vesti o številnih smrtnih primerih, ki so se na srečo izkazale za pretirane. Za tri primere pa so žal vesti ostale potrjene.

Zelo pretresljiva je nesreča, pri kateri je izgubila življenje 38-letna Gilda Corietti in njen 11-letni sinček Antonio. Mož Marino ter 15-letna hči Margherita še ne vesta za smrt ostalih dveh. Njune poškodbe niso nevarne, vendar pa sta oba zelo pretresena. Hči je kljub temu lahko nekoliko opisala nesrečo. V sobi drugega nadstropja kmečke hiše je razen nje spal tudi brat. Okrog pete ure zjutraj jo je prebudilo bliskanje in grmenje ter močan naliv. Potem je začutila, da je silen veter kar zamajal hišo. Okna je odtrgalo iz zida, nato pa se je streha udrla. Njenega brata je takoj ubilo, a tega ona ni vedela. Kake pol ure je bila pod ruševinami, potem so jo rešili sosedje.

Silno škodo je utrpela neka tovarna, ki je bila pravkar dokončana in bi morala v prihodnjih dneh pričeti delo. Škoda gre v stotine milijonov in zaradi popravil se bo delo v tovarni lahko pričelo šele po nekaj mesecih.

Nekaj sto metrov od te tovarne je veter zrušil na starega čuvaja barako, v kateri se je nahajal. Ruševine barake so čuvaja ubile.

Zelo veliko pa je število ranjenih oseb, med katerimi so nekatere huje prizadete. Zračni vrtinec je porušil mnogo hiš in barak, tako da je ostalo brez stanovanj 230 oseb. Ogromna je tudi škoda po sadovnjakih, ker so ponekod vsa drevesa izpuljena. Posebno občutno pa so prizadete športne naprave na obrežju jezera pri Castelgandolfu. Dve velikanski lopi po 20 m dolgi in 15 m široki sta popolnoma razkriti, deloma pa so tudi zidovi podrti.

Promet po cestah se ni mogel razvijati, ker so marsikje ležala čez ceste drevesna debla, ponekod pa so ceste zasuli plazovi.

Minister Andreotti je dal poslati v prizadeto področje tehnični oddelek vojske ter 200 postelj. Pomoči potrebno je zlasti prebivalstvo v Castelgandolfu in okrog Pomezie.

Megla v Londonu

LONDON, 30. — Gosta megla je danes paralizirala letalski, pomorski in cestni promet v Londonu. Vidljivost na londonskem letališču se je zmanjšala na minimum in nekaj po polnoči je bilo letališče zaprto za vsak promet. Prihajajoča letala so bila usmerjena na letališča v Manchestru in Prestwichu. Na londonskem letališču samem je bilo suspendiranih kakih 30 odletov. Tudi promet v londonskem pristanišču in na vsej Temzi je prekinjen.

Zopet orkan proti Floridi in Kubi

MIAMI, 30. — Silovit orkan, imenovan «Hattie», se s hitrostjo 200 km na uro približuje južnemu delu Floride in Kubi. Meteorološki urad v Miamiju je opozoril prebivalce južnega predela države, havanski radio pa je prav tako opozoril prebivalce, naj bodo pripravljeni na orkan, ki bi po predvidevanjih moral še danes popoldne doseči zahodno obalo otoka. Vse majhne ladje so se že zatekle v pristanišča.

Pogreb pomorščaka «v odsotnosti trupla»

LA SPEZIJA, 30. — V La Speziji je bila danes pogrebna slovenost «v odsotnosti trupla» Umberta Ferrarija, ki je izgubil življenje pri požaru na italijanski čezoceanski ladji «Bianca C.». Kot znano, trupla pogumnega kurjača niso našli.

Pogrebne slovesnosti se je udeležil lastnik brodarske družbe Costa, zastopstvo pomorščakov ter številne družine mornarjev z ladje «Bianca C».

Umrla je vdova po «kralju pisalnega stroja»

NEW YORK, 30. — Katherino Geddes Benedict, vdovo po «kralju pisalnega stroja» in lastnico družbe «Remington» so našli mrtvo v kopalnici njenega luksuznega stanovanja v New Yorku. Zdi se, da je nastopila smrt zaradi srčne kapi, vendar pa je zdravnik odredil nekroskopski pregled.

Geddes Benedict je bila stara mati 18-letne Gamble Benedict, o kateri so se razpisali listi vsega sveta, ko je pobegnila z družinskim šoferjem Romunom Porumbeanujem. Gospa Benedict je krčevito nasprotovala poroki med vnukinjo in Porumbeanujem, toda mladenka se je kljub prepovedi družine s šoferjem poročila.

Roparski napad na Italijana v Eritreji

ADIS ABEBA, 30. — Giuseppe Casagni, 28-letni Italijan, je postal žrtev roparskega napada v Eritreji. Ko se je z nekim prijateljem peljal z avtom po cesti Nefasid-Decamere, ga je ustavila skupina oboroženih banditov, od katerih je eden sprožil proti mladeniču več strelov, pri čemer je bil Casagni smrtno zadet, njegov prijatelj pa ranjen. Banditi so potem, ko so izropali oba Italijana, pobegnili. Policijski oddelki so takoj začeli s preiskavo.

Aretirani razpečevalci ponarejenih kovancev

NEAPELJ, 30. — Leteči oddelek neapeljske kvesture je prišel na sled razpečevalcem srebrnih kovancev po 500 lir in aretiral dve osebi, 56-letnega Angela De Petrilla in 31-letnega Vincenza de Simoneja.

Policijski agenti, ki so že nekaj časa bili na sledi razpečevalcem, so presenetili De Petrilla na poti k De Simoneju s košaro, ki je bila na videz polna sadja. Policijski organi so ga ustavili, pregledali košaro in našli na njenem dnu 528 srebrnih kovancev po 500 lir, seveda ponarejenih. Oba sta bila aretirana.

Esesovce nameravajo «moralno rehabilitirati»

RENDSBURG, 30. — Otto Eisemann, liberalni poslanec v Bundestagu, je poudaril nujnost «moralne rehabilitacije» bivših pripadnikov SS oddelkov.

Govoreč na zborovanju povratnikov SS tako imenovane «Nordmark», ki je bilo v Rendsburgu in katerega so se udeležili tudi zastopniki iz Danske in Nizozemske, je poslanec potrdil svoj namen, predložiti novi poslanski zbornici Zvezne Nemčije zakonski osnutek, po katerem «so lahko vsi tisti, ki so se borili v vojaških formacijah SS, izenačeni s položajem bivših borcev Wehrmacht». Poslanec je dodal, da bo svoj zakonski osnutek opremil z izčrpno dokumentacijo, ki naj dokaže pravico bivših pripadnikov SS do njihove «moralne rehabilitacije».

Točen odgovor za ljudsko štetje

TRENTO, 30. — Ob nedavnem ljudskem štetju je prišlo do marsikatere zabavne dogodivščine. Ena takih se je pripetila tudi v Valsugani, ki je prav gotovo klasičen primer preciznosti.

Neki čevljar, za katerega ime ni bilo mogoče zvedeti, je v rubriko z vprašanjem «kakšen poklic izvršuje» pravilno zapisal «čevljar». V težavah pa se je znašel pred naslednjo rubriko z vprašanjem «položaj». Nekoliko je premislil, nato pa je odgovoril takole: «Sedeč».

Andrić še vedno prejema čestitke iz vseh krajev

Čestitala sta mu tudi Salvatore Quasimodo in Ilja Ehremburg

PARIZ, 21. — Alain Bosquet, znani francoski pesnik in eden od prirejevalcev francoske izdaje «Antologija jugoslovanske proze», je izjavil v razgovoru z dopisnikom Tanjuga, da nosi književno delo Ive Andrića pečat tako narodnega kot tudi evropskega duha. Evropski duh Andrićevega ustvarjanja je, po njegovih besedah, v monumentalnosti dogodkov, ki jih opisuje, v sposobnosti, da recimo do opisovanja dogodkov okrog nekega mostu, nekega pejsaža, ustvari humanistično delo. «To, kar je pomembno za nas, Francoze,» je dodal Bosquet, «je izredna jasnost in prijetnost Andrićevega stila, ki je močan in uravnotežen.»

«Smatram, da je švedska akademija znanosti s podelitvijo Nobelove nagrade za književnost Ivu Andriću dala priznanje njemu kot umetniku, hkrati pa tudi literaturi jugoslovanskih narodov. To bo omogočilo nam v Franciji, da posvetimo več pozornosti tej literaturi, ki je v raziskovanju tistega, kar je v človeku neznanega, šla mnogo dlje kot najbolj smeli francoski pisci. Ta nagrada nam bo pripomogla, da spoznamo tudi druge jugoslovanske avtorje, katerih dela nam odkrivajo bolj skrito, manj civilizirano stran človekove narave.

Tudi znani francoski pisec in avtor predgovora za francosko izdajo «Travniške kronike» *Claude Aveline* je izrazil svoje veliko zadovoljstvo, ker je bila letošnja Nobelova nagrada za književnost dodeljena jugoslovanskemu književniku Ivu Andriću.

V razgovoru z dopisnikom Tanjuga je Aveline dejal, da je srečen, ker je dano to visoko priznanje enemu največjih jugoslovanskih umetnikov. «Kar se mene tiče,» je dejal ob misli na to, da je Andriću lansko leto manjkal samo en glas, da bi dobil nagrado, «smatram kot da je bila Ivu Andriću dvakrat dodeljena Nobelova nagrada.»

Nadalje je rekel, da bi rad opozoril na zaključek svojega predgovora za francosko izdajo «Travniške kronike». «Takrat sem zaključil z besedami, da ima nova Jugoslavija v Andriću enega od svojih največjih književnikov in da se bo njegovo književno delo, ki ga karakterizira občutek za mero in dovršenost, navajalo v prvih vrstah sodobne svetovne književnosti.

Dejal je, da razume pod popolnostjo Andrićev način, kako pronica v človekovo naravo, njegova skrb za globoko in zares pravično oceno za osebnost, ki jo opisuje. «Na drugi strani razumem pod Andrićevim občutkom za mero in popolnost njegovo skrb za obliko književnega dela, za ravnotežje med prodiranjem v bistvo in njegovim oblikovanjem. S svojo skrbnostjo v posredovanju podrobnosti njemu lastnih opažanj nam Andrić odkriva cel nov svet.»

«Veselim se toliko bolj,» je zaključil Aveline, «ker bo takšno priznanje kot je Nobelova nagrada za književnost, omogočilo po vsem svetu, posebno pa v Franciji, tako izdaje že prevedenih Andrićevih del kakor tudi tistih, ki še niso prevedena.»

Ivo Andrić prejema še vedno številne čestitke iz inozemstva in Jugoslavije in pozive inozemskih novinarjev za intervjuje. Med brzojavkami, ki jih je Ivo Andrić prejel zadnja dva dneva, so brzojavke sovjetskega književnika Ilje Ehremburga, lanskoletnega Nobelovega nagrajenca za književnost, italijanskega književnika Salvatora Quasimoda in znanega violinista Zlatka Balokovića, ki živi v ZDA.

Med novinarji, ki so zadnja dva dneva obiskali jugoslovanskega književnika in zaprosili za intervjuje, so številni italijanski, nemški in mehiški novinarji, med njimi tud en novinar iz Islanda. Danes je jugoslovanskega književnika obiskal in mu čestital sin švedske književnice Sigrid Undset, ki je svoj čas dobila Nobelovo nagrado za literaturo.

Srbska Akademija za znanost in umetnost, Zveza književnikov Jugoslavije ter Kolarčeva ljudska univerza nameravajo novembra prirediti skupen literarni večer, ki bo posvečen delom velikega književnika.

Z nedeljskega partizanskega zborovanja v Vidmu

Skupina iz Doberdoba z dvojezičnim napisom. Od 1500 prebivalcev jih je 81 dalo življenje za svobodo, zato: hočemo mir

Začetek delegacije goriških partizanov v sprevodu. Zelo zgovorna je tudi številka mrtvih iz goriške pokrajine: skoraj 1200

Skupine Židov v sprevodu po mestnih ulicah

Velika množica se je zbrala na Trgu Liberta za glavno manifestacijo

«Jezik in slovstvo» VII. letnik, 1. številka

V nespremenjeni zunanji obliki se je pojavila prva številka sedmega letnika revije Jezik in slovstvo. *Te revije prihaja nekaj tudi v Trst, vendar mnogo premalo, čeprav bi bila prav v Trstu močno potrebna zlasti profesorjem in učiteljem. Znanje jezika je namreč pri prvih in drugih v mnogih primerih zelo pomanjkljivo in bi jim bilo prebiranje take revije ne samo koristno ampak nujno potrebno. Potem bi mogoče vzeli v roke še kako drugo knjigo, ki bi jim pomagala spopolniti znanje slovenščine. (Nekateri že imajo revijo Jezik in slovstvo, seveda taki, ki jim ni mogoče očitati, da je njih slovenščina slaba).*

V prvi številki novega letnika je na uvodnem mestu članek Franceta Bevka Moja pisateljska pot. *Članek je prispevek za kulturno zgodovino Slovencev pod Italijo med obema vojnama. Vsebuje pa tudi nekaj zanimivih pisateljevih izjav, ki se nanašajo prav na njegovo delo. V tej številki revije so objavljeni tudi trije referati z nedavnega III. jugoslovanskega slavističnega kongresa, in sicer Boža Voduška, dr. Franceta Bernika in Matjaža Kmecla. Anton Bajec piše* Pred izidom novega pravopisa, *ki ga vsi nestrpno pričakujemo. O našem rojaku* dr. Mirku Ruplu, *ki je imel nedavno 60 let, piše Branko Berčič. Omenjene se nam zde pripombe dr. Franceta Goršiča* Purizem in pravniški jezik, *saj gre dostikrat vnema puristov predaleč; taki puristi se namreč ne vprašajo, ali nam lahko domača beseda nadomesti tujko za vse pomene, ki jih tujka ima. Stanko Kotnik piše o* Prežihovi znački. *Za vsakogar, ki se kakorkoli zanima za slovensko jezikoslovje, bo zelo koristna objava* Bibliografije slovenskega jezikoslovja za leto 1960, *ki jo je pripravil Janez Logar.*

Achardov «Idiot» prvič v Italiji

MODENA, 30. — *Prvič v Italiji je bilo predvajano delo Marcela Acharda «Idiot». Delo je zvesta registracija sodnega postopka, ki prikaže nedolžnost kmečkega dekleta; dekle so našli nezavestno poleg trupla njenega ljubimca, ki je bil kot šofer zaposlen vred v službi neke gostilničarske družine. Igrala je skupina Ornelle Vanoni, ki je bila tudi protagonistka, s Paolom Ferrarijem ter Paolom Carlinijem.*

Konec slavnosti ob 80-letnici Picassoja

VALLAURIS, 30. — *Slavnosti ob 80-letnici Pablo Picassoja so se zaključile to noč z velikim sprejemom v Palais Beachu v Cannesu. Istočasno pa so ljudje plesali po cestah Vallaurisa, okrašenih z zastavami Katalonije v kravavordeči in zlati barvi ter z modrimi zastavami mesta. Ples je trajal pozno v noč. Španska glasba se je širila iz 120 zvočnikov, usanjana pa je kar tekla v kozarcu. Vse pa je bilo zastonj.*

Razstava del 80-letnega slikarja bo trajala deset dni. Slike, ki so cenjene na dva milijardi frankov, straži nekaj in dan deset policajev z brzostrelkami. Povabljenci prihajajo zapuščati Vallauris. Med stotinami oseb iz vseh strani sveta jih je bilo tudi mnogo iz Italije, med temi Carlo Levi, Renato Guttuso, delegacija KPI pod vodstvom Maria Alicate in drugi. Bivališča Picassoja na Modri obali so bila zasuta z darili in pošto. Samo poštni urad v Cannesu je prejel 25 kg brzojavk! Picasso, ki je dejal včeraj zvečer nekaterim prijateljem: «Imam potrebo, da občutim ljubezen mojega bližnjega,» je sedaj lahko zadovoljen. Se nikoli noben umetnik pred njim ni prejel toliko dokazov naklonjenosti in navdušenja.

Včeraj je umrla Margherita Sarfatti

COMO, 30. — *Davi so našli pisateljico Margherito Sarfatti v njeni postelji mrtvo. Imela je 80 let.*

Margherita Grassini se je rodila v Benetkah. Poročila se je z odv. Sarfattijem, ki je bil predsednik hranilnice lombardskih provinc. V zakonu je imela tri sinove, od katerih je prvi padel v svetovni vojni. Kot pisateljica ter umetnostna kritičarka je sodelovala vri revijah in časnikih več kot trideset let. Njeno ime pa je žal močno povezano z Mussolinijevim; napisala je njegovo biografijo, ki je bila prevedena v razne jezike.

Arabski kipar o vtisih iz Jugoslavije

KAIRO, 30. — *Arabski kipar Abdel Kadar Muhtar je imel v Kairu zelo uspelo predavanje o nedavnem simpoziju kiparjev v Jugoslaviji, ki mu je prisostvoval kot predstavnik kiparjev ZAR. Ko je govoril o pomenu in koristi takih mednarodnih srečanj umetnikov, je kipar Muhtar poudaril vrsto svojih vtisov iz Jugoslavije in omenil prelike možnosti za delo in razvoj umetnika v Jugoslaviji.*

Sodelovanje Kržišnika pri celovski galeriji

V Celovcu je na Bahnhofstrasse 24 umetnostna galerija, označena s preprostim imenom Galerie 61. Očitno pa je neko sodelovanje med to galerijo in ljubljansko Moderno galerijo, saj je ravnatelj ljubljanske galerije prof. Zoran Kržišnik pri uvodov v razstavnih prostorih celovške galerije. Pretos je v njej že razstavljal tudi Lojze Spacal, sedaj pa imamo v rokah razstavni prospekta dveh razstav iz zadnjega časa. Prvi razstavljalec je Japonec Kumi Sugai, drugi pa Giselbert Hoke. Japonec, ki je sedaj razstavljal v Celovcu, pa je bil kar «domač» v Ljubljani, saj se je udeležil dveh grafičnih bienal v Ljubljani, razstavljal pa je tudi v Moderni galeriji. Na obeh bienalah je bil tudi nagrajen. Hoke pa je sedaj prvič samostojno razstavljal. Doslej se je zelo uveljavil zlasti s steklom in slikanjem.

SVET TREPETA V STRAHU PRED POSLEDICAMI SILNIH ATOMSKIH EKSPLOZIJ

Rušilna sila 50-megatonske atomske bombe

Štiri 100-megatonske bombe opustošijo Francijo, tri Anglijo, ena Holandsko in Belgijo hkrati

Ves svet govori o tem. Nekatere narode je zajela že panika. Najbolj značilne so glede tega Združene države. Kdor v ZDA razpolaga le s kakim dolarjem odveč, si že gradi protiatomsko zaklonišče. Tudi na Švedskem, na Norveškem, v Angliji, povsod se pripravljajo na najhujše. V nekaterih mestih v ZDA pa so šle oblasti tako daleč, da so že nakopičile rezervno hrano in dale natiskati živilske nakaznice za «pred atomskim izžarevanjem zavarovano hrano», ki bo na razpolago «preživelim». Morda je ta ameriška panika plod dejstva, da niso prebivalci ZDA doživeli doma niti prve, niti druge svetovne vojne. Toda vtem ko je bilo v ZDA do prekinitve atomskega premirja s strani Sovjetske zveze «vse mirno», v tem, ko so Američani ostali «mirni» pri vseh prejšnjih atomskih poizkusih, kolikor jih je bilo izvedenih do leta 1958, so sedaj postali «skrajno nemirni», ko so začeli delati atomske poizkuse v Sovjetski zvezi in ko je Hruščev napovedal včeraj izvedeni poizkus 50-megatonske superbombe. Iz tega bi mogli sklepati, da se je Američanov — in ne le njih — lotil strah ne le zaradi tega, ker se atomski poizkusi vršijo, pač pa tudi zato, ker se ti vršijo v SZ, ne pa pri njih doma, ali celo na Pacifiku, kjer bi jih delali Američani ali Angleži, kot je to bilo do leta 1958.. Sicer pa je k tej paniki veliko pripomogel tudi ameriški tisk, saj tako rekoč ne mine dan, da bi veliki ameriški dnevniki ne prinašali strahotnih opisov posledic morebitnega atomskega napada. Tako na primer tudi zelo avtoritativni «Time», ki objavlja hkrati reklamo za atomska zaklonišča, prikazuje Američanom strahoto eksplozije nad ZDA. «Time» piše sledeče:

«Če bomo presenečeni, nam bo prvi opomin eslepljujoča eksplozija, ki se bo videla na stotine milj daleč. V premeru dve milje bo vse spremenjeno v prah in pepel. Gotova bo smrt tudi onih, ki bi na tem območju bili tudi v najglobljih zakloniščih. Prva toplotna radiacija v dveh impulsih bo v prvih sekundah sežgala vse, kar je živega v radiusu petih milj. Drugostopenjske in tretjestopenjske opekline pa bodo utrpeli ljudje tudi na razdalji 10, celo 15 milj. Nato pa bo naletel toplotni val. Morda bodo v okviru petih milj ostali po koncu zidovi betonskih zgradb, toda nadni zidovi se bodo zrušili tudi na razdalji 10 milj. Poleg tega bodo pomorjeni tisoči ljudi od kosov betona, opeke in stekla, ki bodo leteli v vrtoglavem vrtincu. Celo človeška teža bodo postala morilne rakete. In najhujše bo šele prihajalo: radiacija. Nato še zemlja s odpadki, ki se bodo sesedali na zemljo v 200 različnih radioaktivnih sestavinah.»

Drugi ameriški časopisi pa so prikazali celo številke človeških žrtev. Desetmegatonska bomba bi uničila Manhattan in dober del New Jerseyja in Queensa. Na področju petih milj od središča eksplozije bi pomrlo 90 odst. ljudi. Na področju od 5 do 9 in pol milj 50 odst. 35 odst. prebivalcev pa bi bilo resno ranjenih. Na razdalji 14 milj bi bilo 16 odst. prebivalstva mrtvega, 40 odst. resno poškodovanega.

Ob takih opisih, ki pa so, žal, konkretni, in ob vztrajanju sovjetskih oblasti pri nadaljevanju poizkusov, je popolnoma razumljivo, da se Amerikanov loteva panika, drugih narodov na svetu pa resen strah, kajti znani ameriški atomist Linus Pauling pravi, da je 180 megaton, kolikor je znašala sila vseh doslej preizkušenih bomb, že povzročila veliko genetično škodo. 10 odst. radiacij pa da je povzročil vedno v zraku. Zaradi atomskih vplivov dosedanjih atomskih poizkusov se bo, po mnenju tega ameriškega znanstvenika, rodilo najmanj 140 tisoč defektnih otrok, ne da bi sem prišteli še mrtvorojenih ali umrle v embrionu, ki jih bo še več.

Če se bodo atomski poizkusi nadaljevali, bo problem še nevarnejši, kajti sodobno, najnovejše atomsko orožje je strahotnejše kot si ga morete zamisliti: Nekaj primerjav:

Hruščev je rekel, da imajo Sovjeti bombo, ki se je ne upaje niti preizkušati. Sovjetska 100-megatonska bomba bi n. pr. raztopila ves led Arktike, to se pravi, milijone kubičnih kilometrov ledu. Drugi primer. 12 sto-megatonskih bomb bi zadostovalo za poruvanje treh četrtin ZDA. Samo štiri bombe bo opustošile Francijo, tri Anglijo, ena samo pa Belgijo in Holandijo itd.

Do leta 1958 je bilo napravljenih v celoti 250 poizkusov s skupno silo 180 megaton, kar je za 9000-krat več kot je znašala rušilna sila bombe, ki so jo Američani vrgli na Hirošimo, oziroma na Nagasaki.

Če pa računamo, da znaša rušilna sila sovjetske 50-megatonske bombe skoraj eno tretjino vseh 250 bomb, kar so jih preizkusili od l. 1946—1958, potem ni nič čudnega, da se človeštva loteva strah pred nadaljnjimi poizkusi.

Vse te številke pa nam morda ne povejo vsega. Zato bomo skušali resnost položaja prikazati v bolj konkretnih, nam bližjih številkah: Če bi sešteli težo vseh klasičnih bomb, ki so jih ZDA v času druge vojne z letali odvrgle nad Evropo in Azijo, bi imeli — dva milijona ton bomb. K tem bi dodali še tri milijone ton streliva, kolikor ga je Zahod porabil na vseh bojiščih (razen v zraku) v drugi svetovni vojni. V celoti so torej v drugi svetovni vojni zahodni zavezniki porabili streliva za pet milijonov ton oziroma za pet megaton. V 13 letih atomskih poizkusov pa so sprostili kar 180 megaton eksploziva, to se pravi, da so na svetu samo z atomskimi poizkusi sprostili za 361 krat večjo rušilno silo, kot jo je Zahod porabil v vseh letih druge svetovne vojne na vseh bojiščih, torej iz zraka, na kopnem in na morju. Ena sama sovjetska superbomba, katere poizkus so napravili — kot poročajo — včeraj, pa je enakovredna desetkratnemu rušilnemu učinku vsega streliva, kar ga je Zahod porabil v drugi svetovni vojni.

In tu smo jemali v poštev le rušilno silo atomskega orožja. Če pa vzamemo v poštev še poznejše posledice tega strahotnega orožja in sicer kvarne posledice žarčenja na sedanjo in na bodoče generacije, vidimo, da je strah na svetu upravičen in da bi moral človek trezneje gledati na razvoj političnih dogodkov, kajti če bomo šli po tej poti dalje, atomska vojna niti ne bo potrebna, ker se bomo že s samimi poizkusi obsodili na počasno toda gotovo uničenje.

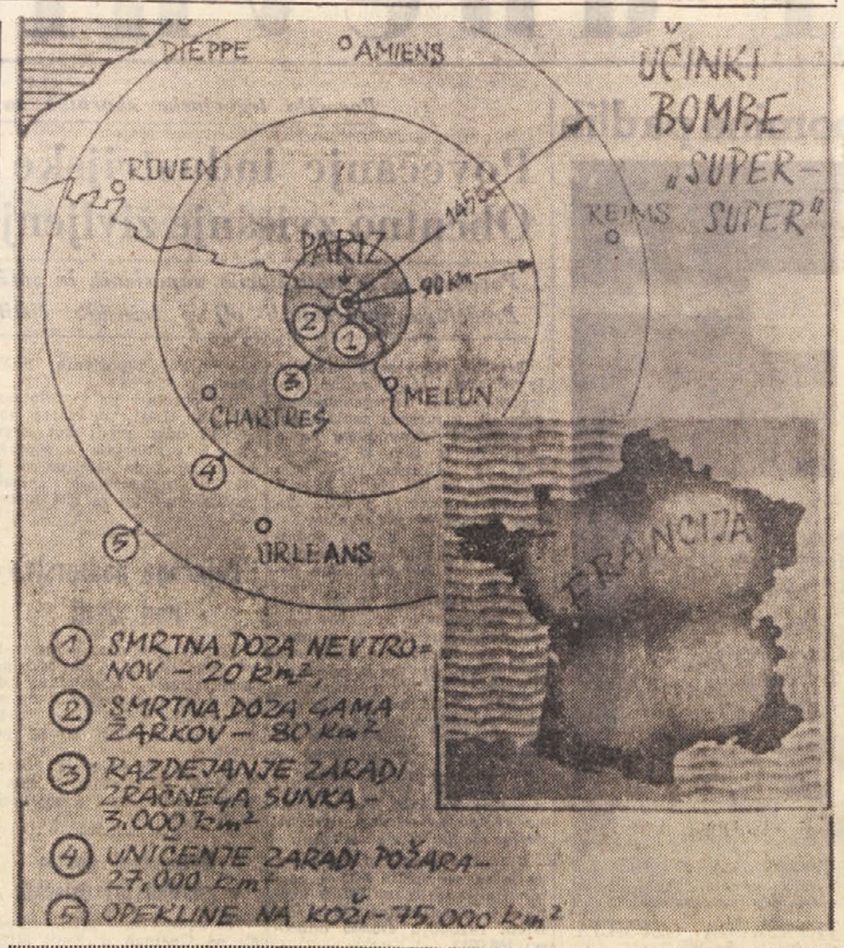

PREJELI SMO

LA RASSEGNA DELLA LETTERATURA ITALIANA. Diretta da Walter Bini. Periodico quadrimestrale. Anno 65. Serie VII. Numero 2. Maggio-Agosto 1961. Casa Editrice G. C. Sansoni, S. p. A. Firenze.

JEZIK IN SLOVSTVO. Izdaja Slavistično društvo v Ljubljani. Letnik VI., Številka 1. Ljubljana, 25. oktobra 1961.

STUDI POLITICI. Rivista trimestrale. Anno VIII. Numero 2. II serie. Aprile-Giugno 1961. Casa Editrice G. C. Sansoni. Firenze.

RINASCIMENTO. Rivista dell'Istituto Nazionale di Studi sul Rinascimento. (La Rinascita — II. serie). Anno decimo. Numero 2. Dicembre 1959. Casa Editrice Sansoni. Firenze.

LINGUA NOSTRA. Vol. XXII. Fasc. 3. Settembre 1961. G. C. Sansoni. Firenze.

OB ZAKLJUČKU LONDONSKEGA AVTOMOBILSKEGA SALONA

Celinska evropska konkurenca problem za britansko industrijo

Glavna privlačnost - nova Jaguar Mark X - Rahlo, toda vztrajno nazadovanje britanske proizvodnje - Zanimanje za cenejše volkswagne, renaulte in fiate

(Od našega stal. dopisnika)

LONDON, oktobra. — Jesenski in zimski dnevi sicer niso najbolj mikavni za vožnje z avtomobili, toda to nikakor ne pomeni, da nas letošnji 46. londonski avtomobilski salon, ki je trajal od 18. do 28. t. m. ni mogel ogreti in v nekaterih primerih celo navdušiti. In ker se z njim (in dodatno z jesenskim turinskim salonom, ki je bil pravkar odprt) zaključuje letošnja sezona, imamo lahko že dokaj jasno predstavo o tem, kakšno bo stanje avtomobilske industrije v prihodnjem letu, kaj bo moderno oz. aktualno na avtomobilskem trgu in še posebej v kakšnem položaju se bo znašel britanski avtomobilski trg oz. britanska industrija.

«International Motor Show» je dejanska razstava celotne britanske avtomobilske proizvodnje, razen tega pa imajo na njej veliko besedo tudi celinske industrije. Prikazanih je namreč več kot 50 novih modelov, katerih večino smo sicer lahko že videli na razstavah v Parizu, Frankfurtu, Ženevi in tudi v Turinu, ki pa so novi za britansko javnost.

Brez dvoma je glavna novost in privlačnost londonskega salona model nove Jaguar Mark X., ki v popolnoma novi obliki predstavlja nekako kontinuiteto v liniji prejšnjih Mark VII., VIII. in IX. Opremljen je z tistim motorjem, ki je v «E» Tip Grand Touring Jaguar, z močjo 265 konjskih sil, ki je bil kot absolutna navost prikazan na marčnem ženevskem salonu. Novi tip Jaguar Mark X. dokazuje, da je conventrijska tovarna v nenehnem razvoju in njene prodaje, predvsem severnoameriškim kupcem, so tako narasle, da so zagotovile družbi delo za vse leto naprej.

Občinstvo pa posveča veliko pozornost tudi novim volkswagnom, renaultom in fiatom, ki bodo z vstopom Velike Britanije v evropsko tržišče «šestih» povzročali mnogo preglavic britanski industriji, ne toliko zaradi boljše kakovosti ali lepših oblik, kot predvsem zaradi nižjih cen. Med drugimi že znanimi novostmi naj omenimo le nekatere najbolj zanimive: Hillman Minx, Consul Capri (namenjen izključno za izvoz), Morris Mini Cooper, ki se vedno bolj uveljavlja v konkurenci malih vozil.

Bleščeči sijaj prikazanih izdelkov in visoke kupčije pa seveda še ne pomenijo, da je vse lepo in v redu z britansko avtomobilsko industrijo. Občinstvo, ki se je podajalo na otvoritveno slovesnost razstave, je namreč na ulici lahko srečalo povorko stavkajočih delavcev iz Actona, kar opozarja na drugo plat britanske realnosti.

Obseg izvoza v ZDA, Commonwealth in celinsko Evropo je od leta 1954 v rahlem, toda stalnem upadanju. To sicer ni tako hudo, slabše pa je, da ni nobenega optimističnega predvidevanja.

Letošnja proizvodnja za september je dosegla 100.907 avtomobilov v primerjavi s 131.772 v istem razdobju lanskega leta. Povprečna tedenska proizvodnja je znašala 20.181 napram 26.354 avtomobilov lani. Izvoženih je bilo 28.180 vozil, kar je za 1615 manj kot v septembru lani. Padec v izvozu je šel seveda v korist celinskih proizvajalcev, predvsem pa nemški Volkswagen. Dejstvo je, da stanejo celinski proizvodi manj, kar je predvsem posledica večje ter bolj racionalne proizvodnje zaradi modernih naprav (vedeti je treba, da so tovarne Volkswagen bile popolnoma prenovljene), in da je delovna sila na kontinentu cenejša. Če k temu dodamo še dejstvo, da je v ceni britanskih vozil vključen 50 alj 55 odstotni državni davek, ki je najvišji v Evropi, potem bo ob upoštevanju, da so britanske industrijske naprave zastarele in da je delovna sila, ki ima morda najvišji življenjski standard v Evropi, draga, jasno zakaj so britanski avtomobili dražji in zakaj ne vzdrže konkurence. Celinski kupci imajo sicer radi britanska vozila, pritožujejo pa se zaradi njihove cene, uvozniki britanskih vozil na kontinentu pa se poleg tega pritožujejo tudi nad nezadostno reklamo.

Za notranje tržišče je značilna cela vrsta neuradnih stavk (neuradnih zato, ker jih ne napovedujejo osrednje sindikalne organizacije, temveč samo posamezni tovarniški sindikati), kot je to primer stavke v Actonu, kjer je veja Rooters Group-Britch Light Strel Pressings. Stavka onemogoča delo celotne Rootes in je zato ostalo brez dela na desettisoče drugih uslužbencev. Najbolj porazno za stavkajoče pa je pri tem dejstvo, da delodajalcev njihovo stavkanje prav nič ne moti, saj imajo v zalogi obilo vozil, razen tega pa se proizvodnja nadaljuje v prekomorskih obratih in tudi naročila so minimalna.

Lahko bi se poslužili tipične londonske prispodobe: megla nad Londonom in megla nad britansko avtomobilsko industrijo. Radovedni smo, kaj bo prinesla eventualna razjasnitev prihodnjo spomlad.

DRAGO SEDMAK

Najnovejši tip turističnega jaguarja Mark X.

Consul Capri

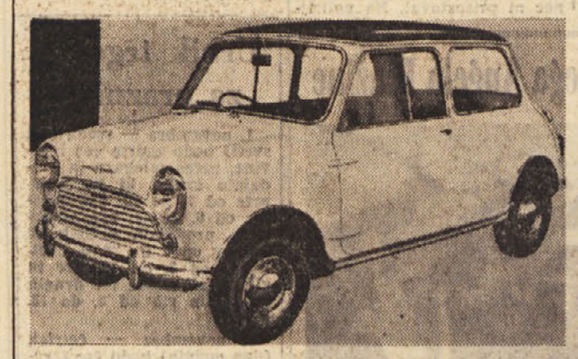

Morris Mini Copper

Hillman Super Minx

KULTURNO PISMO IZ SOVJETSKE ZVEZE

«Ozke in široke hlače» v sovjetski literaturi

Za grehom «ozkih hlač» se krije strah starejših pesnikov pred drznostjo mladih - Tudi Čuhraj nosi «ozke hlače»

MOSKVA, oktobra. — *Širina hlač ni več le krojaška širina — v zadnjem času je tu postala tudi umetniška mera. Mihail Solohov je celo na 22. kongresu KP SZ govoril o ozkih hlačah kot o merilu diferenciacije med zdravo in nezdravo poezijo. Ozke hlače so pri pesnikih znak njegovega kozmopolitskega in mondenskega iskanja slave pri mladih dekletih. Organ ruske Zveze pisateljev «Literatura in življenje» pa je v kritiki pesmi nekega mladega pesnika vzel za argument tudi to, da «nosi ozke hlače, kot je ozka njegova duša.*

V Moskvi so se umetniki v glavnem razdelili na one s širokimi in one z ozkimi hlačami Potrebno je ugotoviti, ali je njihova umetnost neposredno proporcionalna z njihovimi krojaškimi merami in ali so širše pesmi onih, pesnikov, ki nosijo ozke hlače, ali onih, ki nosijo široke hlače.

Največje odkritje nove sovjetske filmske generacije režiser Čuhraj n. pr. nosi prav tako ozke hlače in to — pravijo v polemičnem tonu — celo v dvorani partijskega kongresa, na katerega je prišel kot izvoljen delegat.

Največji sestanek hlač se je mogel v Moskvi videti pred kratkim na Trgu Majakovskega. Okoli spomenika Majakovskemu, torej na kraju najbolj prometne in na moskovski način najbolj mondenske ulice — Ul. M. Gorkega — se pogosto zbirajo pesniki in njihovi oboževalci. Recitirajo in diskutirajo. In tega večera so protestirali, rekli bi skoraj demonstrirali. Bilo jih je več tisoč.

Za to nenavadno manifestacijo je dala povod pesem Evgenija Jevtušenka «Bab Jar».

Jevtušenko prav tako spada med «ozke hlače». Njegove pesmi pa so se začele v zadnjih letih naglo širiti med sovjetsko mladino. Jevtušenko, ki se je rodil leta 1923 v Sibiriji, je v svoji poeziji vedno bolj odražal težnje in zahteve generacije, ki je bila stara devet let, ko je izbruhnila druga svetovna vojna, in 20 let, ko je umrl Stalin. Te težnje se odražajo v znaku spora med dojemanji dveh generacij. Ta se opaža povsod, tudi v pesmih Jevtušenka. Mladi so ga sprejeli zaradi antikonformizma, ki izraža njihovo beganje, njihove šibkosti in tudi njihovo moč. Po «Novi zemlji» ga je uspeh privedel v Moskvo. «Pot entuziastov», «Poema izgubljenih let», «Luka in lira» pa so polnile dvorane, v katerih je Jevtušenko bral svoje pesmi. V zvezi z njim so se vodile diskusije. Ustvarjale so se skupine za in proti. «Primer Jevtušenkov» pa je nastal šele po objavi poezije «Bab Jar» v «Literaturnaji gazeti».

Bab Jar je kraj pri Kijevu, kjer je pokopanih na tisoče Judov, ki so jih pobili Nemci. Pesnik vidi v njih simbol vseh pogromov proti Judom. Tudi sam se čuti preganjanega in to začenši od dobe starega Egipta, do dobe Dreyfusa in do dobe Ane Frank. Poezija «Bar Jar» se zaključuje: «Jaz sem vsak starec, vsak otrok, ki je bil tu ustreljen. Nič v meni ne more tega pozabiti. Naj zaigra Internacionala, ko bo zadnji antisemit na Zemlji za vedno pokopan. V moji krvi ni judovske krvi, toda mrzijo me vsi antisemiti, kot bi bil Jud. Toda zaradi tega sem — pravi Rus».

In tedaj se je javil kritik Markov v listu «Literatura in življenje» in Jevtušenka napadel zaradi «hlač, ki so ozke, kot je ozka njegova duša». Toda hlače in duša so, po pisanju Markova, pri Jevtušenku ozke tudi zato, ker je «pozabil, da so tudi milijoni Rusov umrli enako kot Judi v Bab Jaru».

V bistvu se je obtožba glasila — kozmopolitizem. In tedaj se je javila tudi «Komsolmoskaja pravda», kjer beremo: «Jevtušenko je dvignil krik v zvezi z vprašanjem, ki je že zdavnaj rešeno. Toda temu moremo reči, da gre za klic na napačni naslov». Nekaj dni pozneje je «Literatura in življenje» objavila napad, ki ga je vseboval članek kritika Starikova. Ta je obtožil Jevtušenka, da je v svojem antirasističnem impulsu zamešal elemente problema, kar more privesti do nasprotnega učinka».

V tisku ni nihče neposredno branil Jevtušenka. «Literaturnaja gazeta» ga je v prav teh dneh uvrstila v vrsto najbolj talentiranih mladih pesnikov, skladatelj Šoštakovič pa je poezijo «Bab Jar» vzel kot motiv za eno svojo novo simfonično skladbo. Javno so se v obrambo Jevtušenka opredelili le manifestanti pred spomenikom Majakovskega.

V prvem trenutku se je bilo v tej polemiki težko znajti. Ostrost napadov se zdi nesorazmerna s pomembnostjo poezije, ki šteje komaj 60 stihov. V prvem trenutku so to mnogi skušali pojasniti z ostanki judovskega problema, ki je v določenem času stalinske dobe, kot pravijo, dejansko in izrazito obstajal. Čimveč pa se o tem razpravlja, tem bolj jasno postaja, da gre predvsem za akcijo konservativnih pesnikov in kritikov proti antikonformizmu mladih. Za napad je bila izbrana prav ta poezija, verjetno tudi zaradi delikatnosti problema, ki ga načenja. Toda glavni cilj je bil — kozmopolitizem, termin, pod katerim se pogosto razumeva vse, kar je antikonvencionalno in antikonformistično.

Iz druge perspektive se morda zdi čudno, da se more v zvezi z eno pesmijo, dvigniti tolikšen ropot. Toda v Sovjetski zvezi in še posebej v Moskvi je poezija nekakšen mit, množična pasija. Zgodovino Rusije so gradili revolucionarji in tudi pesniki, ki niso bili nič manj revolucionarji od revolucionarjev samih. Tu se pesmi tiskajo v knjigah v nakladi sto tisoč izvodov, kar je dvajsetkrat več kot kjerkoli na Zahodu. Pesniški večeri polnijo tudi največje dvorane. In na teh večerih se mladi ljudje navdušujejo ali protestirajo, kot na kakšni boksarski tekmi na Zahodu. In ko se tak večer zaključi — po navadi ob sobotah zvečer — se vsi preselijo pred spomenik Majakovskega, kjer se polemike in diskusije nadaljujejo in kjer se včasih pozno v noč nadaljujejo recitacije.

Pred spomenikom Majakovskega se recitirajo v zadnjem času bolj stihi pesnikov mlade generacije, razen, seveda, stihov klasikov Jesenjina in Majakovskega. Stihi živih pesnikov so ostali mrtvi v knjigah. Zato, kot se zdi, živi pesniki tudi protestirajo proti «ceneni popularnosti», v središču katere niso več.

V svojem zaletu, v svojem zagonu se mladi sicer tudi zaletijo, pogosto gredo predaleč. In tedaj se vedno najde nekdo, ki začne govoriti o njihovih — ozkih hlačah. In mladi začno protestirati — kot na primer sedaj v primeru «Bab Jare» Jevtušenka — ker vedo, da ne gre za ozke hlače, pač pa za stare kalupe, ki so postali preozki za poezijo mlajše pesniške generacije.

Razen tega, kot se zdi, vedo še to, da sovjetska poezija že štiri desetletja — vse od dobe Jesenjina in Majakovskega — ni bila v tolikšnem zagonu, ni bila tako sveža, kot je današnja sovjetska poezija.

FRANC BARBIERI

Kritike - poročila

Koncert zbora J. Gallus iz Celovca

Preteklo soboto in nedeljo je, na povabilo Slovenske prosvete obiskal Trst pevski zbor J. Petelin Gallus iz Celovca. V soboto zvečer je imel dobro obiskan koncert v Bazovici, v nedeljo popoldne pa v tržaškem Avditoriju. Namen zbora je s svojimi nastopi dokazati, da koroški Slovenci ne samo pasivno sprejemajo kulturne vrednote matičnega naroda ali morda večinskega naroda v Avstriji, temveč, da imajo v sebi še toliko življenjske sile, da tudi sami grade svojo kulturo. Obenem pa zaznavno prispevajo k razvoju glasbene kulture samega matičnega naroda. Pesnica Hartmanova ustvarja besedila in melodije, katere potem prirejajo Pavle Kernjak, Luka Kramolc in dr. Franc Cigan.

V prvem delu svojega programa so nam pevci prikazali sedanjo koroško ustvarjalnost z vrsto pesmi skladateljev Jobsta, Tomca, Kernjaka in Cigana. V drugem delu pa nekaj umetnih Pesmi Adamiča, Preglja, Kreka ter zaključili program s šopkom koroških narodnih v priredbah Oskarja Deva, Kernjaka, Cigana in Kramolca.

Zbor vodi prof. dr. Franc Cigan, ki je obenem tudi glavni pevovodja koroške Zveze pevskih društev. Na tem koncertu je dirigent dokazal, da je našla pevska zveza v njem pravega in sposobnega vodnika. Iz skupine 34 mladih fantov in deklet je ustvaril prav lepo pevsko enoto. Po svoji zvočnosti se zelo približuje stilu in načinu, kakor ga zahteva polifonska glasba Gallusa in sodobnikov. Intonacija zbora vedno vzorno čista, emisija glasu mehka, homogenost popolna. Le soprane bi si želeli za spoznanje nekoliko krepkejše. Zbor je pokazal tudi lepo pevsko disciplino, saj je pokazal pri mnogih pesmih prav lepe efekte v niansiranju, akcentih in drugih interpretativnih sredstvih. Za doseženi uspeh moramo zboru in še posebe njegovemu pevovodji dr. Ciganu le čestitati.

Namesto tiskanega programa je spored napovedoval neki pevec. (Naj mi oprosti, da ne vem njegovega imena!) S svojimi šaljivimi pripombami v koroškem narečju je tudi on zaznavno prispeval k uspehu. Koncert je vsaj nekoliko poživil našo tržaško koncertno sušo.

vu

Iz umetnostnih galerij

Znameniti mojstri v Teatro Nuovo

V galeriji Teatro Nuovo je obširna razstava grafik 32 vidnejših slikarjev romanskega sveta, med katerimi so svetovno znana imena. So to večinoma kamenotiski, nekaj ujedanj in en akvarel v Parizu zaslovele Tržačanke Sinigleve. Z dvema barvnima ujedankama dalmatinskih motivov je prisoten tudi naš priznani Mušič, pokojni Spacapan pa z barvitim «Jezdecem». Tema Goričanoma je ozemeljsko blizek prvo pobornik kubizma v Italiji Afro, katerega brat je znani kipar Mirko, razstavlja pa bolj informalno sivo-črno uglašeno litografijo. Z odličnima tiskoma je tu še edino preživeli soustanovitelj futurizma Severini, ki ga je Picasso v Parizu izneveril (Picasso ravnokar 80-letnik) ki se pa neprestano izneverja sam sebi, kot vidimo v štirih risbah, v katerih se skuša dokopati do prenovljenih arhaičnih virov grafike, dočim njegov idejni družabnik Braque ostaja v «Zvezdi in ptici» na prvotnih položajih.

Nad vse prijetno pa je gledati Chagallove tri bibelične motive umerjenih barv in odpočiti se v mraku Rouaultove «Ulice samotnih». Tržaškim obiskovalcem bo manj znan Španec Mirò, katerega dela se zde zelo otroška kot so to «Nebuloza», «Rdeči ptič» in «Filozof», je ravno v tem njegova moč, ki ga je dvignila med vrhove sodobnih likovnikov. Takoj pa opazimo v delih Campiglija njegove dobro znane ozko prepasane zagorele žene starorimskih oblik. Manj izraziti so Soffici, Casorati, Moreni, ki gradi svoje učinke le na barvitosti papirjev in Birolli pa še Marini, dočim ne prepričuje Gentilinijevo «Fovabilo». Poleg Severinija je Manassier najpestrejši s sedem barvnimi bolj dekorativnimi kamenotiski. Zanimiva so še dela Benečanov Santomasa in Vedove ter Magnellija. Ponazoritev toliko opravljanih Burrievih ožganin v litografiji pa res ne izpada logično. V splošnem, so dela dobro izbrana in obisk razstave bo gotovo mnogim kulturno vzgojno oživetje.

MIRKO BAMBIČ

RADIO VELEVIZIJA

Torek, 31. oktobra 1961

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; ;11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.00: Orkester Alberto Casamassima; 17.25: Sem in tja po lahki glasbi; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Čajkovski: Simfonija št. 2 v e-molu; 19.00: Pisani balonček; 19.30: Stare melodije v sodobni izvedbi; 20.00: Sport; 20.30: Jugoslovanske ritmične popevke; 21.30: Koncert violista Pavla Skabarja, pri klavirju Gita Maily; 22.00: Obletnica tedna; 22.15: Ples v blue jeansu; 23.00: Ansambel «The Firehouse Five Plus Two».

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Eno uro v diskoteki; 15.20: Italo Svevo ob I. stoletnici rojstva; 15.35: Franco Russo pri klavirju in ritmi.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Dve skladbi Antona Lajovica; 12.00: Glasba za vas; 12.45: Glasba za vas (drugi del); 13.40: V ritmu z malimi ansambli; 14.00: Paleta zabavnih povevk; 14.30: Šola in življenje; 14.50: S festivala mladinskih zborov v Celju 1961; 15.15: Zabavna glasba; 15.30: Pesmi in plesi iz Medjimurja; 16.00: Bled 1961; 16.30: Tretja stran; 16.45: Romantični oder; 17.40: Orkester Billy Vaughn igra prijetne melodije; 18.00: Prenos RL; 19.00: Igra «Petorica večernih»; 19.30: Prenos RL; 22.15: «Avanture za klavir»; 22.35: Glasba za lahko noč; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 7.00: Jutranje melodije; 8.30: Omnibus; 11.00: Omnibus (II. del); 12.20: Glasbeni album; 13.30: Operno gledališče; 15.15: 43. mednarodni avtomobilski salon v Turinu; 17.20: Plesi in pesmi s petih kontinentov; 18.00: Poje Nilla Pizzi; 19.30: Filmske in gledališke novosti; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Pirandello: «Henrik IV.»; 23.00: Nunzio Rotondo in njegov orkester; 23.15: Orkester Gorni Kramer

II. program

9.00: Jutranje melodije 10.00: Mi in pesmi; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.00: Deklica ob 13. predstavlja; 14.00: Naši pevci; 15.15: Italijanske ljudske pesmi; 15.45: Najnovejše v mikrosolku; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Kratek simfonični koncert; 17.30: «Il Lobbia»; 18.10: Skladbe za orkester; 18.35: Četrt ure s ploščami juke box;; 20.30: «Studij L kliče X»; 21.45: Večerna glasba.

III. program

17.00: Scenska glasba (Gabrieli, Purcell); 18.30: Filmski pregled; 18.45: Hindemith: Sonata op. 31 za violino; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Tisoč let italijanskega jezika; 22.00: Italijanska glasba «Rinascimenta»; 23.25: Poslovilni koncert.

Slovenija

8.05: Godala in vokalni ansambli; 8.40: Jose Armandola: Orientalska suita in koračnica iz filma «Most na reki Kwai»; 9.25: Operne uverture in zbori; 10.15: Izberite melodijo tedna; 11.00: Otroški kotiček Claudia Debussyja; 11.15: Utrjujte svojo angleščino; 11.30: Zvočni kaleidoskop; 12.05: Klavir v ritmu; 12.25: Trije veliki zabavni orkestri; 12.40: Skladbe slovenskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor; 13.30: Od arije do arije; 14.35: Z melodijami okrog sveta; 15.20: Poje ženski vokalni kvartet; 15.30: V torek na svidenje;; 16.00: Reinhold Gliere: Simfonija o Ilji Muromcu; 17.05: Vsak dan za vas; 18.00: Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45: S knjižnega trga; 19.05: Ivo Lhotka-Kalinski: Kerempuhova pesem, kantata; 20.00: Zborovske skladbe Leoša Janačka; 20.30: Magični glas — oddaja ob 25-letnem umetniškem jubileju Staneta Severja; 21.30: Vladimir Ruždjak: Nokturno; 21.43: Četrt ure z zborom in orkestrom Dick Jacobs; 22.15: Uvod v glasbo 20. stoletja; 23.05: Lepe melodije z velikimi zabavnimi orkestri.

Ital. televizija

8.30 do 16.20: TV šola; 17.00: TV za otroke; 18.00: Nikoli ni prepozno; 18.30: Dnevnik; 18.45: «Tom Jones»; 19.35: Dogodovščine velikih del; 20.15: Made in Italy; 20.30: Dnevnik; 21.15: Canzonissima; 22.30: Južnjaki v Torinu; 23.00: TV dnevnik.

Jug. televizija

21.00: Zabavna reklamna oddaja; 21.15: Canzonissima.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nepomemben incident lahko popolnoma spremeni vaše načrte. Povečanje zaslužka. Izvrstni odnosi z ljubljeno osebo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Izpostavljeni boste nevarnim pobudam, ki vas utegnejo premamiti. Rešitev nepriljetnega družinskega problema. Zdravje dobro.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Zaključek nekega posla, ki se že dolgo vleče. Radovednost danes ne bo ravno najbolj umestna. Ljubezensko pismo.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Odlično razpoloženje vas bo spremljajo pri vseh današnjih opravilih. Vaši dragi vam bodo dokazali zvestobo. Glavobol.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Vaša vljudnost bo napačno tolmačena. Okoliščine narekujejo previdnost. Potreben bo napor za poravnavo nezaželenega spora.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Neki načrt, ki ste ga že odložili, bo postal zopet aktualen. Izognili se bo treba pretiranemu navdušenju. Zdravje odlično.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Dalekosežne posledice majhne neprevidnosti v jutranjih urah. Nepričakovan obisk bo vnesel radost v običajno okolje.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22. 11.) Vaši načrti bodo zadeli na negodovanje zainteresiranih oseb. Zelo verjetno prijetno in zanimivo potovanje.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Novi zavezniki v doslej sovražnem okolju. Uspelo vam bo izpolniti želje osebi, ki jo ljubite. Zdravje dobro.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Več pozornosti nekaterim družabnim povabilom. Hitra poravnava spora z ljubljeno osebo. Prijeten večer v veseli družbi.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne zagrizite se v problem, ki mu niste kos. Dvom v odkritost neke osebe se vam lahko maščuje. Zdravje odlično.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Izvrstni pogoji za zaključek finančno donosnega posla. Na vaše sklepe bo odločilno vplivalo mnenje družinskega člana.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14.4, najnižja 12, ob 19. uri 12.8; zračni tlak 1015.4 raste, vlage 81 odst., veter vzhodnik 6 km, nebo oblačno, 17.3 mm dežja, morje rahlo razgibano, temperatura morja 18.5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 31. oktobra
Bolenjk
Sonce vzide ob 6.42 in zatone ob 16.55. Dolžina dneva 10.13. Luna vzide ob 23.25 in zatone ob 13.23
Jutri, SREDA, 1. novembra
Dan mrtvih

Seja tržaškega občinskega sveta

Za župana in za odbornika je popis prebivalstva zakonit

Odgovor odbornika Adovasia tov. dr. Deklevi glede neposredne prodaje mleka - Čudno utemeljevanje uporabe smešne spakedranke za Občine

Na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta je odbornik za higieno in zdravstvo dr. Adovasio odgovoril tov. dr. Deklevi na njegovo vprašanje glede možne prepovedi neposredne prodaje mleka na podlagi novega občinskega pravilnika o higieni. Odbornik je dejal, da člen 22 odloka z dne 9. maja 1929 določa, da se sme prodajati mleko na podlagi županovega dovoljenja, da pa isti člen tudi vsebuje posebne predpise glede vstekleničenja mleka in podobno. Potemtakem ta zakon dejansko ne dovoljuje prodaje mleka na sedanji način. Vendar pa prodajajo sedaj mlekarice mleko potrošnikom na podlagi dovoljenja župana iz leta 1950. Po odbornikovem mnenju pa se to ne bi smelo nadaljevati, češ da je skoraj nemogoče nadzorovati vse mleko ter da so ugotovili mnogo prekrškov. Zato so potrebni higienski ukrepi ter bi morali odvzeti dovoljenja, če mleko ne ustreza predpisom. Sploh pa se niti ne prodaja vedno mleko lastne proizvodnje.

Tov. Jože Dekleva je odgovoril, da ni zadovoljen z odgovorom in je pri tem omenil, da so se izrekla proti prepovedi neposredne prodaje mleka tudi razna stanovska združenja. Dr. Dekleva je še dodal, da bo o tem obširneje govoril, ko pride na vrsto razprava o tem predmetu v občinskem svetu.

Oglasil se je še župan dr. Franzil, ki je rekel, da ni občinski odbor še ničesar sklenil ter da so lahko tudi med samimi odborniki glede tega različna mnenja.

Svetovalka Marija Bernetič je postavila županu vprašanje glede ljudskega štetja. V uvodu je izjavila, da so izvedli štetje z vprašanjem o občevalnem jeziku proti volji vseh Slovencev in v času, ki še ni primeren za takšen popis. Zatem je omenila, kako so nekateri popisovalci strahovali ljudi. Pri teh besedah je svetovalka KD La Rocca vskočila Bernetičevi v besedo in jo začela motiti. Tu naj mimogrede povemo, da se hoče ta svetovalka ob vsaki priliki pokazati kot zagrizena nasprotnica Slovencev, najbrž iz kakega freudovskega podzavestnega kompleksa, ker je bila baje njena stara mati Slovenka in se zato ne čuti dovolj «čiste italijanske rase». Je to pač žalostna usoda mnogih strastno «patriotičnih» Tržačanov.

Bernetičeva je nadalje vprašala župana, ali se mu zdi vprašanje o občevalnem jeziku zakonito in na kakšni podlagi so ga sploh postavili. Končno ga je vprašala, ali je opozoril oblasti na nezakonitost.

Odgovoril ji je odbornik Gasparo, ki je dejal, da se je popisovanje vršilo v mirnem ozračju, da ni bilo nobenega strahovanja ter da ni nujno, da zakon našteje vse vrste obrazcev, da je štetje zakonito in veljavno. Po Gasparovem mnenju je torej s štetjem vse v redu.

Bernetičeva je dejala, da lahko dokaže, da so popisovalci ljudi strahovali ter navedla primer, ko je neki popisovalec grozil s karabinjerji, ko ni hotela neka družina sprejeti samo italijanskega obrazca. Oglasil se je župan, ki je rekel, da ne izključuje, da je kak popisovalec dejal kakšne neumnosti, toda to je treba šele dokazati. **Ponovno pa je poudaril, da se vprašanje ni tikalo narodnosti,** kar je že enkrat izjavil. Glede obrazcev v slovenščini pa je rekel, da jih je bilo začetka premalo, nakar da je občina zahtevala od pokrajinske popisne komisije, naj ji jih pošlje več.

Ista svetovalka je tudi vprašala, zakaj občina zadnje čase vedno bolj pogosto uporablja za Občine naziv Poggioreale del Carso. Po vojni so to ime opustili, zakaj ga sedaj torej spet vlačijo na dan.

Župan je rekel, da ni treba tega imena zakonito obnavljati, ker že obstaja. Šlo je nekoliko v pozabo, toda po zakonu je vedno veljalo. Zato ga bodo uradno uporabljali, dokler ne bo ukinjen zadevni zakon kot so «jih mnogo ukinili po osvoboditvi». Zato naj kak poslanec v parlamentu zahteva ukinitev tega zakona (seveda župan ni povedal, da gre za fašističen zakon). Pri tem je župan tudi skušal jezikovno obrazložiti pomen besede Opčine. Dejal je, da je beseda nastala iz naziva Občina oziroma Opčina ter da je bila beseda Opicina le grda italijanska spakedranka prvotnega imena. Tu pa se je seveda nekoliko zaletel, saj po nekaterih strokovnjakih ime te vasi ne izvira iz besede občina marveč pečina, vsekakor pa se ne imenuje Opčina temveč Opčine. Po naj bo «Opicina» še takšna spakedranka, še zdaleč ni tako grda in smešna kot Poggioreale del Carso.

V začetku seje so občinski svetovalci počastili spomin bivšega občinskega uradnika dr. Antona Suicha, na koncu seje pa spomin bivšega predsednika republike Einaudija. V znak žalosti je župan prekinil sejo.

Med sejo so odborniki odgovarjali še na druga vprašanja ter so svetovalci odobrili vrsto sklepov; o tem pa bomo poročali prihodnjič.

Počastitev spomina padlih

ZVEZA PARTIZANOV TRŽAŠKEGA OZEMLJA bo jutri 1. novembra počastila antifašiste in partizanske borce, ki so padli v osvobodilni borbi. Žalna svečanost s polaganjem vencev bo v Rižarni ob 10. uri, a na pokopališču pri Sv. Ani ob 10,30

Poročilo trgovinske zbornice za september

Povečanje industrijske proizvodnje Občutno zvišanje življenjskih stroškov

Povečalo se je tudi število zaposlenih in znižalo število brezposelnih
Predelava mineralnih olj v tržaških čistilnicah stalna narašča

Tržaška trgovinska zbornica je objavila svoje redno mesečno poročilo o gospodarskem položaju v mesecu septembru. V poročilu je uvodoma navedeno, da je bilo 30. septembra na celotnem tržaškem področju 309.535 stalno bivajočih prebivalcev, v tržaški občini pa 282.746 prebivalcev.

Poročilo nato navaja podatke o različnih gospodarskih panogah. Glede turistične dejavnosti je rečeno, da so septembra zabeležili 59.527 nočnin italijanskih in 22.384 nočnin tujih turistov. V primerjavi s septembrom lanskega leta se je število nočnin italijanskih turistov povečalo za 2,9 odst., tujih turistov pa znižalo za 15,8 odstotka. Razlog za ta znižani prihod tujih turistov lahko iščemo samo v zaostrenih italijansko - avstrijskih odnosih zaradi položaja v Južni Tirolski, ko je velika večina avstrijskih turistov odšla na počitnice drugam.

V prvih devetih mesecih pa so letos zabeležili 482.920 nočnin italijanskih in 178.339 nočnin tujih turistov (lani v istem razdobju 475.939 odnosno 168.001).

Obsežno poglavje posveča poročilo razvoju industrijske dejavnosti in navaja, da je indeks industrijske proizvodnje dosegel septembra 197,5, medtem ko je znašal avgusta 161,2 in septembra lanskega leta 175,6. Indeks je računan na osnovi stanja 1953. leta, tako da služi takratna raven industrijske proizvodnje kot osnova 100. To pomeni, da je industrijska proizvodnja od 1953. leta pa do letos na našem področju narasla za približno 97 odstotkov, kar je vsekakor pomemben uspeh, vendar pa je ritem naraščanja nekoliko nižji, kot to znaša splošno italij. povprečje.

Poročilo navaja nekaj podrobnejših podatkov zlasti glede proizvodnje ILVA in čistilnic mineralnih olj.

V prvih devetih mesecih letošnjega leta so proizvedli 103.576 ton litega železa, 35 tisoč 810 ton jekla in 34.553 ton jeklenih plošč. V primerjavi z istim razdobjem lanskega leta se je proizvodnja jekla povečala za 5 odstotkov, proizvodnja litega železa se je znižala za 17,3 odst., proizvodnja jeklenih plošč pa za 2,2 odstotka.

Septembra so tržaške čistilnice predelale 130.134 ton surovega mineralnega olja. V razdobju januar-september so predelale 1.154.096 ton in torej 4,7 odstotka več kot v istem razdobju lanskega leta.

Življenjski stroški so se občutno zvišali, saj je septembra dosegel indeks (ki ga računamo samo za tržaško občino) 67.19 in se je torej povečal za 2.5 v primerjavi s septembrom lanskega leta, ko je isti indeks dosegel 65.55.

Letošnjega septembra je bilo zaposlenih 93.454 oseb, in torej 328 oseb več kot 31. avgusta, ko je bilo zaposlenih 93.126 oseb. V primerjavi s stanjem septembra lanskega leta smo zabeležili napredek za 2.3 odst., saj je bilo lani septembra zaposlenih 91.374 oseb.

Brezposelnih pa je bila septembra 11.411, in torej 454, ali 3.8 odst. manj kot avgusta. V primerjavi s septembrom lanskega leta pa se je število brezposelnih znižalo za 2070 oseb ali za 15.4 odstotkov.

Pojačano nadzorstvo nad živili

Vladni generalni komisar je v preteklih dneh naročil pokrajinskemu zdravniku, da naj pojača nadzorstvo, da se preprečijo sleparije z živili in zlasti z živili široke potrošnje.

Pokrajinski zdravnik doktor Scerrino je že stopil v stik z vsemi prizadetimi predstavniki oblasti.

Nezaželeni gostje v gostilni pri Briščkih

Na komisariatu javne varnosti na Opčinah je Emil Milič od Briščkov št. 1 prijavil, da so neznanci ponoči razbili šipe na oknu njegove gostilne in tako zlezli v lokal, iz katerega so odnesli cigarete in tobak v skupni vrednosti 30.000 lir. Razen tega so odnesli tudi pušico, v kateri je bilo nekaj drobiža.

Narciso Reni iz Ul. R. Manna 14 se je pritožil, da so mu neznanci ukradli avto, ki ga je parkiral blizu doma. Antonio Fillini iz Ul. Frausin 8 je prijavil, da so mu neznanci ukradli avto, ki ga je parkiral blizu bolnišnice. Giovanni Orzan iz Ul. Delle Querce 24 je prijavil, da mu je nekdo ukradel motor, ki ga je parkiral blizu svojega doma; Giuseppe De Giorgi iz Ul. Vergerio 3 pa je prijavil, da so mu neznanci ukradli transistor iz avtomobila, ki ga je parkiral blizu svojega doma.

Nezgoda kolesarja zaradi dežnika

Po drevoredu podjetja Italcementi, kjer je zaposlen, se je včeraj opoldne peljal s kolesom 64-letni Pio Bosco iz Ul. Caboto 9. Z eno roko je držal krmilo, z drugo pa dežnik. Nenadoma se mu je dežnik zataknil v sprednje kolo in je zaradi tega zletel na tla. Pobil in ranil se je po čelu in se bo moral zdraviti 10 dni.

Povozil ga je z vespo

V Ul. sv. Frančiška je včeraj popoldne 20-letni Franco Svetina iz Ul. Concordia 11 podrl z vespo 29-letnega Livia Cerovaza iz Ul. Franca 18, ki se je nekoliko pobil po desni nogi in rokah. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek in se bo moral zdraviti dober teden.

Nezgoda kolesarja

Na stomatološki oddelek so v nedeljo popoldne sprejeli 49-letnega Rudolfa Grizonića, ki biva v begunskem taborišču pri Orehu. S kolesom se je peljal po Ul. Pigafetta v industrijsko pristanišče, na križišču z Ul. Cabotto pa ga je obrsnil neki avtomobil in je zletel na cesto. Pri tem se je pobil po čelu in desni rami ter si prebil ličnico, zaradi česar se bo moral zdraviti dober mesec.

Z roko v zobčenik

Na delu pri podjetju Lucky Shoe, kjer je zaposlena, se je včeraj popoldne ponesrečila 23-letna Bianca Zorini poroč. Bianco iz Ul. Castaldi 4. Nerodno je vtaknila desno roko v zobčenik stroja, pri katerem je delala, in si je poškodovala dva prsta. Z rešilnim avtomobilom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek. Pravijo, da bo okrevala v dveh ali treh mesecih, če ne bodo nastopile komplikacije.

Nesrečna pot v tovarniško menzo

Ko je včeraj opoldne 47-letni Giovanni Millo iz Zindisa št. 101 šel na kosilo v tovarniško menzo v ladjedelnici Sv. Marka, je nerodno zadel z glavo ob železni drog in se je pobil ter ranil po čelu. Z avtom podjetja so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na I. kirurški oddelek. Zdraviti se bo moral 10 dni.

Nezgoda kolesarja

Na stomatološki oddelek so v nedeljo popoldne sprejeli 49-letnega Rudolfa Grizonića, ki biva v begunskem taborišču pri Orehu. S kolesom se je peljal po Ul. Pigafetta v industrijsko pristanišče, na križišču z Ul. Cabotto pa ga je obrsnil neki avtomobil in je zletel na cesto. Pri tem se je pobil po čelu in desni rami ter si prebil ličnico, zaradi česar se bo moral zdraviti dober mesec.

Z roko v zobčenik

Na delu pri podjetju Lucky Shoe, kjer je zaposlena, se je včeraj popoldne ponesrečila 23-letna Bianca Zorini poroč. Bianco iz Ul. Castaldi 4. Nerodno je vtaknila desno roko v zobčenik stroja, pri katerem je delala, in si je poškodovala dva prsta. Z rešilnim avtomobilom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo morala od 10 do 30 dni.

Zabeležen potresni sunek

Tržaški geofizikalni observatorij poroča, da so včeraj ob 9. uri in 50 minut zabeležili potresni sunek, ki je okoli 3500 km daleč. Ni mogoče točno ugotoviti, če gre za običajni potres, ali za atomsko bombo, vendar pa sodijo da gre verjetno za potresni sunek. Znake težko razberejo, ker je začetek sunka prekrit z motnjami vsled vetra.

Prošnja za štipendije

Županstvo ponovno opozarja, da zapade 8. novembra rok za vlaganje prošenj za visokošolske štipendije, ki jih je dala občini na razpolago Tržaška hranilnica v počastitev Gabriela Foschiattija. Podrobnejša pojasnila se dobe v sobi 97 drugega nadstropja občinske palače, in sicer na oddelku za javno šolstvo.

Obvestilo prodajalcem božičnih drevesc

Tržaško županstvo sporoča, da bo tudi letos izdajalo dovoljenja za prodajo božičnih drevesc osebam, ki že imajo licence za prodajo cvetlic, sadja in lubenic. Prošnje je treba poslati občini do 10. novembra, ker kasnejših ne bodo upoštevali.

Tržaško županstvo sporoča, da je treba prošnje za vpis v sezname revežev za leto 1962 vložiti do 10. novembra, in sicer pri pristojnih občinskih izpostavah, kjer se dobe tudi vsa pojasnila za izpolnitev zadevnih obrazcev.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 30. oktobra 1961 se je v Trstu rodilo 19 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

UMRLI SO: 83-letni Antonio De Carli, 89-letni Carlo Camocino, 78-letni Giuseppe Demarchi, 63-letni Antonio Dobrigna, 63-letna Giovanna Marincovich por. Ursich, 91-letna Regina Tonut vd. Archeri, 65-letna Paola Bremez, 68-letna Grazia D'Ingeo vd. Chieco, 64-letni Guido Radini, 76-letni Iginio Tolusso, 78-letna Maria Tobec por. Zerlali, 67-letni Angelo Allegretto, 81-letni Matteo Baricchio, 71-letna Maria Miclaucich vd. Balbi, 56-letna Rosa Centis, 4-letni Alessandro Rebula, 55-letni Carlo Papadopoli, 36-letni Marcello Della Gatta.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36; Alla Minerva, Trg. sv. Frančiška 1; Ravasini, Trg Libertà 6.

GLEDALIŠČA

TEATRO NUOVO

Danes ob 21. uri bo otvoritev 8. sezone stalnega gledališča s Pirandellovo komedijo «Tako je (če se vam zdi)». Režira Sandro Bolchi. Naproša se interesente, da pravočasno dvignejo abonmaje (abonma-A) in kupijo vstopnice.

KINO

Nazionale 15.00 «Vam ugaja Brahms?». Ingrid Bergman, Yves Montand, Anthony Perkins. Prepovedano mladini.
Fenice 15.30 «Sovražnika». Technicolor. Alberto Sordi in David Niven.
Excelsior 15.30 «Sodni dan». Vittorio Gasmann, Vittorio De Sica.
Grattacielo 16.00 «Vrni se v septembru». Technicolor. Rock Hudson, Gina Lollobrigida, Sandra Dee.
Arcobaleno 15.00 «Svet ponoči št. 2». Prepovedano mladini.
Supercinema 15.30 «Bitka pri Alamu». John Wayne.
Alabarda 16.00 «5 marinesov za 100 deklet». Technicolor. Tognazzi, Vianello.
Aurora 16.30 «Pepelko».
Cristallo 16.30 «Nomadi». Technicolor. Deborah Kerr.
Garibaldi 16.00 «Samotni človek». Anthony Perkins, Jack Palance.
Capitol 15.30 «Topli veter». Technicolor. Claudette Colbert.
Impero 16.30 «Vsi nori na palobi».
Italia 16.00 «Sombrero». Technicolor. Ricardo Montalban, Pier Angeli.
Massimo 16.00 «Vražji doktor Mabuse». Peter Van Eyck. Dawn Addams.
Moderno 16.00 22.00 Marchettijeva revija «V prozornosti». Na platnu «Papige». Alberto Sordi. Zadnji dan.
Astoria 18.00 21.15 «Quo vadis». Robert Taylor, Deborah Kerr. Technicolor.
Astra 16.30 «Legija obsojencev».
Vittorio Veneto 15.00 «Čudovita sedmorica». Technicolor. Yul Brynner.
Ideale 16.00 «Morilec». Marcello Mastroianni.
Marconi 14.00 «Neizprosni dvoboj». Technicolor. Sara Montiel. Prepovedano mladini.
Abbazia 16.00 «Dvoboj do zadnje kapljе krvi». Technicolor. Rock Hudson
Odeon 16.00 «Sissi, carjeva izvoljenka». Romy Schneider.
Skedenj 16.00 «Uporniki iz Kansasa». Technicolor. Jeff Chandler.

RAZNA OBVESTILA

OBČNI ZBOR SPDT

Redni občni zbor SPDT se vrši v petek dne 17. novembra t.l. ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9.

* * *

Za didaktične pripomočke za tečaje ruskega jezika, ruske slovarje in slovnice, tečajne in bloščah, revije, knjige in časopise o raznih pogledih življenja in dela v Sovjetski zvezi, se interesenti lahko obrnejo na sedež Združenja Italia-ZSSR v Trstu, Ul. S. Nicolò 11-II, tel. 29-403 vsak dan od 11. do 13. ure in od 16.30 do 19.30.

Na istem sedežu se dobijo tudi pojasnila glede naročnin na revije v ruščini, italijanščini, hrvaščini in drugih jezikih. V knjižnici pa so naposodo leposlovne in znanstvene knjige.

IZLETI

IZLET SPDT NA POHORJE

Prosimo vse, ki so se vpisali za izlet na Pohorje, da poravnajo svoje obveznosti in da pridejo na sedež po listke v dnevnih urah v Ulici Geppa 9.

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, prodaja gospodinjske električne predmete — štedilnike na drva, premog, plin, električno — trajno goreče peči na premog in kerosene ter na plin in elektriko. Olajšave pri plačilu. Postrežba plina na dom. — Telefon 29-041.

VESPAGENZIA — tel. 28-940 — na obroke od 6090 lir za gran sport», Trst, via S. Francesco 44.

VESPAGENZIA — obroki od 5160 lir za 150-kub. vozila s štirimi prestavami.

VESPAGENZIA — obroki od 4500 lir za 125-kub. vozila. Velika izbira vesp. motociklov in rabljenih motornih tovornikov. Poskrbimo tudi za vse listine za izvoz.

Izpred kazenskega sodišča

Ostre obsodbe za tatvine in družinske razprtije

Slučajno so policijski agenti prišli na sled mladeniču, ki je kradel v bencinskih kioskih

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Edel, se je zagovarjal včeraj 22-letni mizar Sergio Starec iz Ulice Lavareto 770. Mladenič, ki je v zaporu zaradi nekega drugega prekrška, je bil obtožen, da je od meseca februarja do aprila lani ukradel 10.000 lir pri bencinski črpalki «Aquila» v Miramarskem drevoredu 261. Nadalje je bil obtožen, da je ukradel še 8.000 lir pri bencinski črpalki «Cidava», ki je tudi v Miramarskem drevoredu in sicer na št. 275. Pri teh svojih tatinskih podvigih je Starec odpiral s silo kovinske roloje.

Policija mu je slučajno prišla na sled. Nekega dne lanske spomladi so ga policijski agenti aretirali, ker so iskali krivce vrste tatvin, ki so jih neznanci zagrešili v barkovljanski okolici. Med zaslišanjem je priznal, da je zagrešil omenjeni dve tatvini.

Včeraj ga je sodišče spoznalo za krivega ter ga obsodilo na 6 mesecev zapora in 6.000 lir globe. Poleg tega bo moral prestati pogojno kazen, ki mu jo je kazensko sodišče prisodilo 28. oktobra. Tedaj je bil Starec obsojen zaradi tatvine na 15 dni zapora ter 15 tisoč lir globe.

***

Pred istim sodiščem se je zagovarjal tudi 38-letni Mario Milani iz Androna Riparata št. 6, ki je bil obtožen, da je ukradel najlonski površnik s prometno knjižico za motor «Aermacchi 150», čigar lastnik je bil 26-letni Lucio Portaluri iz Ul. Del Veltro 43. Obtoženec je zagrešil tatvino v uradu tvrdke «Schanker Marittima», ki ima svoj sedež v Ul. Cadorna 11. Omeniti je treba, da je bil Milani uslužben pri tej tvrdki. Tatvino je zagrešil 28. aprila lani.

Včerajšnji razpravi obtoženec ni prisostoval. Na policijskem zaslišanju je dejal, da si ne zna pojasniti zakaj je ukradel površnik. Menil je, da je zagrešil tatvino, ker je bil vinjen.

Sodniki so ga spoznali za krivega ter ga obsodili na en mesec in 15 dni zapora ter 4.500 lir globe.

***

Kazensko sodišče je sodilo včeraj tudi 58-letnemu Giustu Bembiju iz Ul. Dei Giardini 52 (Skedenj) ter njegovemu sinu, 29-letnemu Egidiu Bembiju. Giusta so obtožili, da je 8. septembra lani žalil nekega javnega funkcionarja ter da je povzročil razne telesne poškodbe svojemu sinu Egidiu. Te poškodbe so bile malenkostne, ker je Egidio ozdravel v nekaj dneh. Egidia pa so obdolžili, da je s svoje strani povzročil očetu razne telesne poškodbe, zaradi katerih se je moral poškodovanec zdraviti nekaj manj kot teden dni.

Do dogodka, ki je pripeljal očeta in sina pred sodišče, je prišlo nekaj pred polnočjo 8. septembra lani. Tedaj sta prišla pred domačo hišo Giustova žena Eugenia stara 55 let in sin Egidio. Zgodilo pa se je, da jima mož, oziroma oče, ni dovolil, da vstopita v hišo. Zato sta šla na karabinjersko postajo v Skedenj ter zahtevala, da jima policijska oblast pomaga. Poveljnik je poslal na njuno stanovanje dva karabinjerja. Ko so se vsi približali vratom, je Giusto Bembi začel kričati ter zmerjati prišlece. Takoj nato je prišlo do ostrega prepira med njim in sinom ter do fizičnega obračunavanja. Posegli so vmes karabinjerji ter odpeljali oba na karabinjersko postajo.

Na včerajšnji razpravi je Giusto Bembi zanikal vsakršno krivdo. Trdil je, da so žalivke veljale ženi in ne karabinjerjem. Dejal je še, da ga je najprej udaril sin, Egidio Bembi pa je trdil nasprotno, in sicer, da ga je prvi udaril oče.

Sodniki so spoznali Giusta Bembija za krivega ter ga obsodili na 9 mesecev zapora. Sina pa so oprostili, ker je prizadejal inkriminirane poškodbe v silobranu.

***

Pred istim sodiščem sta se zagovarjala tudi 25-letna Egle Bergamasco por. Casagrande od Sv. Ane 677 ter njen mož Girolamo Casagrande star 28 let. Žensko so obdolžili, da je med 6. in 20. majem lani ukradla okoli 30.000 lir iz raznih predalov v uradih prevozniškega podjetja USA, kjer je bila zaposlena kot čistilka. Njenega moža pa so dolžili, da je zapustil družino ter da ni skrbel za vzdrževanje svojih otrok.

Na včerajšnji razpravi je Egle Bergamasco dejala, da so jo k tatvini prisilile hude finančne prilike, ker jo je bil mož zapustil. Girolamo Casagrande pa je trdil s svoje strani, da ga je iz domače hiše spodila žena ter da je svojo plačo vedno izročal njej.

Sodniki so žensko spoznali za krivo ter jo obsodili pogojno in brez vpisa v kazenski list na 1 mesec zapora ter 3000 lir globe. Njenega moža pa so oprostili zaradi pomanjkanja dokazov.

V nedeljo v ladjedelnici CRDA v Tržiču

Svečano so splavili ladjo «Ursa Maior»

Pomemben proizvodni uspeh, saj so ladjo zgradili komaj v 90 dneh

V nedeljo so v Tržiču splavili 35.000-tonsko ladjo za prevoz železne rude «Ursa Maior», katero so zgradili v okviru ladijskih gradenj, ki jih predvideva skupni načrt državnih podjetij Fincantieri in Finsider.

Takoj za tem so postavili gredelj nove velike izredno moderne potniške ladje, katero bodo gradili za Home Lines.

Po tej dvojni svečanosti je spregovoril predsednik CRDA inž. Vignuzzi, ki je podčrtal pomembnost dejstva, da je ladjedelnici uspelo zgraditi tako veliko specializirano ladjo komaj v devetdesetih dneh in kar priča o pomembnem tehničnem napredku ladjedelnice CRDA v Tržiču. Predsednik pa je istočasno poudaril, da je treba še mnogo napraviti in povečati produktivnost dela, da bo ladjedelnica bila konkurenčna.

Predsednik Fincantieri Tupini je prav tako govoril o napredku doseženem v ladjedelnicah CRDA in o naporih delavcev ter strokovnjakov, da tehnične zmogljivosti čim bolje izkoristijo. Omenil je tudi še vedno težaven pomorski položaj in pomanjkanje naročil ter zato podčrtal nujnost zakona o ladijskem kreditu.

Predsednik Home Lines dr. Kessesoglou pa je izrazil zaupanje družbe, ki jo je zastopal, v proizvodne sposobnosti CRDA, kar dokazuje vrsta odlično zgrajenih ladij in kar so CRDA tudi dokazala pri predelavi prekooceanske potniške ladje «Homeric», ko so celotno delo odlično opravili v osmih mesecih.

Tržaški upokojenci pri podtajniku za delo

Včeraj je podtajnik ministrstva za delo in socialno skrbstvo sprejel tajnika združenja upokojencev Radicha in Luxo, katera sta spremljala poslanca Vidali in Franco. Predstavnika upokojencev sta podtajniku izročila spomenico, v kateri so navedene zahteve upokojencev po pravični pokojnini.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II, — Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338
NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tekoči 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, tel. 21-982, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/3-375
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi
Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Zadnja pot pokojnega Angela Blažine

Včeraj popoldne so na Proseku pokopali komaj 35 let starega Angela Blažino, ki se je ponesrečil v petek zvečer.

Pokojnega Angela so pripeljale iz tržaške mrtvašnice do cerkvice na Kontovelu. Tu se je zbrala velika množica ljudi, ki je pospremila pokojnika na proseško pokopališče.

Zalni sprevod so otvorili domači učenci, za njimi so prijatelji nosili nešteto vencev. Sledila je godba s Proseka - Kontovela, ki je med žalnim sprevodom igrala žalostinke. Nekaj žalostink je zapel tudi domači pevski zbor.

Za krsto, zavito v rdečo zastavo, ki so jo nosili na ramenih pokojnikovi tovariši, se je zvrstila množica pogrebcev domačinov, iz sosednih vasi ter iz Trsta.

Ob odprtem grobu je tovarišica Marija Bernetič spregovorila nekaj besed in orisala pokojnikov lik in življenje.

Pevski zbor se je na koncu poslovil od pok. Angela še z eno žalostinko.

Pokojnemu naj bo lahka domača gruda, svojcem pa naše globoko sožalje.

Urnik trgovin za praznike

1. novembra — sreda (vsi sveti) bodo zaprte vse trgovine, razen mlekarn in prodajaln kruha, ki bodo odprte od 7. do 12. ure, mesnic od 6. do 13. ure, slaščičarn, prodajaln pečenk in keksov od 8 do 20,30, cvetličarn od 8. do 13. ure in glavne ribarnice ter drugih prodajaln rib od 8. do 12. ure.

2. novembra — četrtek (dan mrtvih) bodo vse trgovine obratovale po običajnem delovnem urniku.

3. novembra — petek (sv. Just) bodo odprte vse trgovine vštevši cvetličarne do 13. ure. Mlekarne in prodajalne kruha bodo odprte od 7. do 12. ure, mesnice od 6. do 13. ure, slaščičarne, prodajalne pečenk in keksov od 8. do 20,30, glavna ribarnica in druge prodajalne rib od 8. do 12. ure.

4. novembra — sobota (državni praznik) bodo vse trgovine zaprte z naslednjimi izjemami: mlekarne in prodajalne kruha bodo odprte od 7. do 12. ure, cvetličarne od 7. do 13. ure, slaščičarne in prodajalne pečenk ter keksov od 8. do 21,30.

5. novembra — nedelja bodo vse trgovine zaprte. Kot navadno bodo odprte samo: mlekarne in prodajalne kruha od 7. do 12. ure, mesnice od 6. do 11. ure, cvetličarne od 8. do 13. ure, slaščičarne, prodajalne pečenk in keksov od 8. do 20,30 ter glavna ribarnica in ostale prodajalne rib od 8. do 12. ure.

Huda nesreča zaradi mokre ceste

Ženska izgubila življenje pri padcu z motorjem

V nedeljo zvečer se je zgodila v Ul. F. Severo huda prometna nesreča, pri kateri je izgubila življenje 56-letna Rosa Centis iz Ul. Sottoripa 6. Ženska se je peljala na zadnjem sedežu motorja, ki ga je vozil njen svak Mario Colombo iz Ul. Coroneo 5. Peljala sta se po Ul. F. Severo proti središču mesta, na ovinku pred podjetjem Masè je motorist zavrl, da ne bi trčil v avto, ki je prihajal z nasprotne strani. Izognil se je sicer trčenju, toda na mokrih tleh je motor zaneslo in oba potnika sta se prevrnila.

Colombu se ni zgodilo nič hudega, ženska pa se je hudo pobila po glavi in je krvavela iz desnega ušesa. Z zasebnim avtom so jo nemudoma odpeljali v bolnišnico, toda čez nekaj minut po sprejemu je podlegla hudim poškodbam, ker si je pri padcu tudi verjetno prebila lobanjo.

Z avtom je povozil dečka v naselju San Sergio

V naselju San Sergio je v nedeljo dopoldne 25-letni Giuseppe Pancich, ki stanuje v omenjenem naselju št. 201, povozil z avtom 8-letnega Walterja Doriča od Spodnje Magdalene št. 1897. Dečko je okrog 11. ure prečkal cesto v omenjenem naselju, ko je privozil mimo Pancich in ga podrl. Mali Walter si je zlomil desno roko, pobil in ranil se je po čelu in obrazu ter nogah in je zgubil spomin. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo moral 40 dni.

Nevarna igra dveh dijakov

Mali otroci, malo skrbi, večji, večje. To je star pregovor. Prav tako velja pravilo, da so otroške igre večkrat nevarne, tudi če so otroci že odrasli, tembolj, če imajo za igračo orožje. Tako se je zgodilo v nedeljo zvečer na podstrešju hiše št. 18 v Ul. Monte, kjer si je 14-letni dijak Walter Romano s staro pistolo ranil zapestje leve roke in se bo zaradi tega moral zdraviti 10 dni.

Romano je povabil nekega svojega prijatelja na podstrešje. Tu jima je bilo pogodu, ker sta dobila staro, zarjavelo pištolo iz avstrijskih časov. Našla sta malo smodnika in kroglico ter poskušala streljati. Skraja ni šlo, nato pa je močno počilo in Romano je imel v hipu okrvavljeno roko. Oba sta se prestrašila; Romano je jokal, ker ga je pač bolelo in se je zelo bal. Z rešilnim avtom so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na II. kirurški oddelek.

Nevaren padec po stopnicah

V soboto zvečer je po stopnicah nerodno padla 70-letna Amalia Rosman vd. Korošec iz Ul. Galilei 17 in si je zlomila zapestje desne roke ter levo nogo. Skraja se ji je zdelo, da ne bo hudega, toda včeraj so jo morali z rešilnim avtomobilom odpeljati v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek. Pravijo, da bo okrevala v dveh ali treh mesecih, če ne bodo nastopile komplikacije.

Kino na Opčinah

predvaja danes 31. t. m. ob 18. uri Technicolor Totalscope film:

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Zanemarjenje šolstva

VPRASANJE: V «Primorskem» sem svoj čas bral o velikih pomanjkljivostih pri pouku prvi teden šole, saj je trajal komaj polovico predpisanih ur. Prav tako sem bral tudi o zamudah pri imenovanju oziroma nastavitvi učiteljev in profesorjev. Ali velja to samo za slovenske šole ali tudi za italijanske šole v Trstu in po vsej Italiji sploh?

ODGOVOR: Omenjene zamude pri začetku rednega pouka in pri nastavitvi šolnikov so nastale po vsej državi. Seveda ostaja pri tem dejstvo, da skušajo slovenske šole zapostavljati še bolj. To pa je stvar zase. Šolstvo je sploh po vsej državi zanemarjeno: od osnovnih šol do univerz. To velja predvsem glede zastarelih metod pouka, nesodobnega ustroja šolske uredite, pomanjkanja prostorov in prenizkega rednega staleža, tako da je večina šolnikov izven njega.

Samo za osnovne šole primanjkuje v vsej državi 77.575 učilnic, za nižje srednje šole 1.498, za nižje strokovne šole 1.220, za učiteljišča 1.451, za višje srednje tehnične šole 1.231 itd. Posledica tega je, da morajo hoditi učenci in dijaki v šolo v izmenah, kar seveda zelo škodi pouku. Desetletni načrt za izboljšanje šolstva sicer predvideva, da bodo zgradili vsako leto 7.500 učilnic, toda ta načrt je že dve leti pred parlamentom in nič ne kaže, da ga bodo odobrili. Vlada bi namreč rada z njim «klerikalizirala» šole, ker hoče dajati podporo zasebnim šolam, ki so v glavnem v rokah verskih ustanov, kar je tudi v nasprotju z ustavo. Seveda zidajo šole, čeprav še ni načrt odobren, toda teh novih šol je premalo. Omenjeni načrt predvideva 1.398 milijard izrednega izdatka za šolstvo v desetih letih in s tem denarjem bi se dalo mnogo narediti, čeprav ne vse. Kar se tiče šolskega obiska in uspehov, računajo, da obiskuje od vsakih 100 šolobveznih otrok prvi razred 111 otrok, do petega razreda jih ostane 82, nižje srednje šole jih izdela 16, maturo 8, doktorat pa napravijo trije. Ti odstotki niso niti posebno porazni, če pomislimo zlasti na zaostalost na jugu.

Pa povrnimo se k pomanjkanju učilnic in razredov. Nezadostno število razredov je zlasti v tehničnih šolah, ki postajajo spričo razvoja tehnike vedno bolj važne. V nekaterih mestih se ne morejo vpisati na tehnične šole vsi dijaki, ki želijo, ker primanjkuje po vsej državi tehničnim šolam 20 odstotkov učilnic. Tako se v Rimu v višji tehnični srednji šoli dogaja, da vpišejo pač tiste, ki pridejo prvi in ki stoje vso noč v vrsti pred šolo, ker hoče pač priti vsakdo prej na vrsto. Tako ima neka taka šola 848 mest, in vsakdo, ki pride za 848. dijakom, ne pride več na vrsto. Ali se mora vpisati v drugo šolo, ali pa počakati do naslednjega leta. To pa ne velja samo za tehnične šole, marveč več ali manj za vse. Zato se je v Rimu zgodilo, da ni po dveh tednih pouka še mnogo dijakov in učencev vedelo, kakšno šolo bodo obiskovali. Do 10. oktobra je bil v Rimu reden pouk le v polovici šol in sploh je vladala velika zmešnjava. Mnogo profesorjev tudi še ni vedelo, kje bodo nastavljeni, ker je primanjkovalo denarja za povečanje števila učnih mest ter mora glede novih mest odločati ministrstvo za šolstvo, državni zaklad pa mora pristati na zvišanje izdatkov. Šele čez kak mesec se vsa ta štrena razreši in več ali manj najdejo prostora za vse učence in dijake. Ves ta čas pa hudo trpi pouk, in kakšni so uspehi na koncu leta, si lahko vsakdo predstavlja.

Zmešnjava ob začetku šolskega leta je torej splošen pojav. Težkoče, ki nastajajo zaznamujejo tudi v drugih državah, kot na primer v Franciji itd. Kar pa je za našo državo značilno, je namerno zapostavljanje javnih, to je državnih šol, da bi se na njihov račun okrepile zasebne šole. Kako se izvaja ta načrt «klerikalizacije» šole, nam zopet nazorno kažejo podatki za Rim, kjer je: 317 zasebnih otroških vrtcev nasproti 155 javnim, 289 zasebnih osnovnih šol nasproti 286 javnim, 125 zasebnih srednjih šol nasproti 49 javnim. Seveda ni sorazmerje med zasebnimi in javnimi šolami povsod tako slabo, vendar pa je naraščanje števila zasebnih šol v škodo javnih splošen pojav po vsej državi.

PISMA UREDNIŠTVU

Pozdrav, merilo olike

Vi, ki znate sukati pero, odaj ne napišete v ‚Primorskem', kako mladina pozablja pozdravljati stare ljudi? Naši učitelji in v šoli so nas stalno učili, da moramo pozdravljati ljudi na cesti, ob vstopu v kino hišo i.p. Posebno pa so nam zabičali, da moramo spoštovati stare ljudi in jih ob srečanju pozdravljati. Danes se je sprevrglo in človeka, ko gre mladina mutasta mimo človeka, bulji vanj, ne zine ne bev ne mev. Pa ne napišite, da imamo Slovenci zadosti lepe pozdrave in ni nujno, če se kdo poslužuje tega pozdravov, in še takih, ki ga vrag ne ve, kaj pomeni.

Tako kot ta preprosta žena mnogo ljudi, izobraženih in preprostih, saj gre za nekar spada v prvo poglavje olike. Pozdrav je nekakšen predvalec zbližanja človeka s človekom in je menda star kot človeški rod. Ko so se tekom stoletij spreminjali družbeni odnosi ali družbeni razredi, tako se je to odražalo tudi v pozdravu. V sužnjepostesnem družbenem redu, t. j. v dobi, ko so mogočni zemljepostesniki bili popolni gospodarji svojih številnih sužnjev (pred okoli 2000 leti), je bil pozdrav očitoval veliko razdaljo med njimi in gospodarjem in pomenil predanost, odvisnost, milost, prošnjo. Nekam podobno je bilo v srednjem veku ali v fevdalni dobi, ko je bil delovni človek podložnik fevdalne gospode. Ze sam poklon pred gospodo, s katerim je ta izrazil svoje podložništvo, je bil nemi pozdrav. Iz teh dobnih odnosov izvirajo pozdravi «klanjam se» («moj poklon» ali «naklon»), «sluga» (servus — vaš sluga) s pridevkom «milostljivi gospod» in «milostljiva gospa», ki niso izmislili, zlasti ne, kjer so močne korenine fevdalizma, pomešane s kapitalističnim družbenim redom. Ker si oba v svojem bistvu sovražna — oba sta namreč izkoriščevalski — so ti pozdravi v drugi polovici 20. stoletja delovno ljudstvo ne išče milosti, pač pa zahteva svoje pravice. Prej omenjeni drugi pozdravi kot n. pr. «lepljam roke» (damam) so zadnji odsev preteklosti. Marsikateri so jih bolj demokratični pozdravni izrazi, ki izražajo željo po dobrem, srečnem (Dober dan! Dobro jutro itd.), po zdravju (Zdravo, na zdravje, zdravstvuj), po delu (Bog daj srečo! Bog pri delu) ali željo po zadovoljstvu (Na svidenje, na snidenju (Na svidenje, na sreče!) ali željo po zdravju (Ciao). Taki pozdravi so miselni in ohranijo svojo vrednost v vsakem primeru, se pravi, če se jih poslužimo zavestno ali zgolj iz navade.

Da ni častno, je rekla žena, če se kdo poslužuje takih tujih pozdravov, ki še vrag ne ve, kaj pomenijo. Gotovo je mislila na oni «čau», ki nas spominja na vrabčje čivkanje in ki res ne more nadomestiti pomena naših pozdravov. Ne le to, ampak izraža dotičnik s tem ponižanje samega sebe. Tako doni tudi oni pomožnik «bon», ki so se ga mnogi naučili pritikati pred pozdrav ob ločitvi, n. pr. «bon — čau» ali «bon — lahko noč». Zakaj bi ne rekli «dobro — lahko noč» ali «v redu — na svidenje» itd., če nam to že služi kot nekakšen kavelček? To res ni zvezano s kakšno težavo, ki bi mogoče opravičevala moderni, a za vsakega našega človeka, ki se ga «iz navade» poslužuje, ne ravno časten pozdrav. Kdor le količkaj spoštuje svoje narodno poreklo in je prežet z narodno častjo, bo nedvomno razumel to svojo narodno dolžnost in tako poučil svoje otroke. Takšna je pravica in dolžnost pripadnika vsakega in torej tudi našega naroda. Kar se tiče naše šolske in pošolske mladine, naj tej stvari in resnici v prid pribijemo, da je mnogo mladine, ki se ob vsaki priliki dostojno vede in vljudno pozdravlja, a še vedno preveč tudi takšne, ki se ji na obnašanju razbere pomanjkanje vsakršne vzgoje. Takšna mladina res «bulji v človeka in ne reče ne bev ne mev». Če se na tem spotikajo domačini, kaj pa si o nas mislijo tujci? Ze samo iz tega moramo soditi, kakšno družinsko — in predvsem družinsko — in šolsko vzgojo uživa šolska mladina. Ce je pozdrav nekaj, kar ničesar ne da, niti ne ustvari in spada h goli formalnosti, je vendar merilo olike ali civilizacije in celo kulture posameznika.

—«»—

Vespist hudo povozil cestnega pometača

V Ulici Ronchetto je včeraj dopoldne 30-letni Mario Mozenič, ki biva v begunskem taborišču pri Orehu, hudo povozil z vespo 42-letnega Vincenza Frontina od Sp. Magdalene 1818. Frontino, ki je cestni pometač, je s svojim vozičkom prečkal omenjeno ulico, ko je privozil Mozenič za njim in ga podrl. Frontino, ki je padel na voziček, je dobil hude poškodbe v trebuhu in se je močno udaril v dimlje, zaradi česar so ga s pridržano prognozo sprejeli na I. kirurški oddelek. Mozenič je zletel z vozila in se nekoliko pobil po čelu in desni rami, zaradi česar se bo moral zdraviti 6 dni.

Goriško-beneški dnevnik

Zaključek tridnevnega mednarodnega partizanskega shoda v Vidmu

Mogočna povorka po mestnih ulicah in zborovanje na Trgu XX. septembra

Velika udeležba slovenskih partizanov - Na glavnem zborovanju je govoril predsednik vsedržavne ANPI poslanec Boldrini

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljuje podelitev zlate medalje občini Videm.

Ob vzklikih «Ven prapor» (pri tem so manifestanti mislili na prapor videmske občine, ki ga demokrščanski upravniki niso hoteli prinesti na manifestacijo), «Hočemo mir», «Dol z nemškim militarizmom» ter drugimi podobnimi gesli, ki so izražali trdno voljo vsega beneškega ljudstva, da za vsako ceno prepreči novo prelivanje krvi, je povorka prišla na Trg 20. septembra, kjer je bila velika tribuna, na kateri so se razmestili številni predstavniki vsedržavnega vodstva ANPI, Osoppo, FIAP, kakor tudi predstavniki partizanskih organizacij naših obmejnih pokrajin. Oder so krasile zastave Italije, Zahodne Nemčije, Avstrije, Francije in Jugoslavije, katere delegacija sicer ni utegnila priti na manifestacijo, vendar je poslala sporočilo, da je v duhu prisotna na njej in da podpira njene pobude za dosego miru v svetu, ki ga mednarodni dogodki zadnjih tednov močno ogrožajo.

Ko je bil trg napolnjen do zadnjega kotička in so se iznad množice dvigali številni prapori pokrajinskih partizanskih zvez ter transparenti z najrazličnejšimi vsebinami, ki pa so izkazovali skupno osnovno težo, se pravi borbo za mir, razpustitev fašistične stranke, razorožitev, prekinitev jedrskih poskusov itd., je predsednik pokrajinskega sveta ANPI odv. Fanfagnini ob viharnem odobravanju obsodil videmske uradne kroge, ki niso hoteli poslati svojega prapora, odlikovanega z zlato medaljo, na tako pomembno miroljubno manifestacijo. Popularni komandant Lizzero—Andrea pa je še dodal, da to ni v sramoto nam, ampak tistim, ki so botrovali takšnemu dejanju. «Kakor smo v vojni enotno premagali fašizem, tako bomo sedaj enotno vodili borbo za mir v svetu», je zaključil svoj govor. Predstavnik osoppovskih formacij prof. Grossi je glede poskusov, da bi se zmanjšal pomen tega dogodka dejal, da «ni dobro podirati mostove spredaj, ampak zadaj, da se pozabijo nostalgije, ki še obstajajo v nekaterih glavah».

Med inozemskimi delegacijami je bila najbolj toplo pozdravljena nemška, ki jo je zastopal prof. Kronauer, star protinacist, ki je bil zaradi svojega prepričanja zaprt v Hitlerjevih taboriščih. Obsodil je nemški militarizem, ki spravlja v nevarnost mir v svetu. «Na to nevarnost sem dolžan opozoriti, dasiravno se trdno zavedam posledic, ki jih takšna izjava lahko predstavlja za svobodo moje osebe v državi, kateri pripadam». Govorila sta še avstrijski in francoski delegat.

Dr. Nitti je omenil Parrijev predlog za razpust MSI, ki bo v kratkem prišel pred parlament. V diskusiji o njem bo lahko ugotoviti, kateri so resnični demokrati in protifašisti in kateri so na strani fašistov.

Okoli 13. ure je spregovoril še predsednik ANPI poslanec Boldrini, ki je odlikovan z zlato medaljo. «Slišali ste govoriti pripadnike raznih narodov, ki govorijo različne jezike in ki imajo tudi različne značaje, toda vsi so govorili skupni jezik, ker so na lastni koži občutili fašistična zverstva. Prišli smo sem, v videmsko prestolnico, napravit shod bivših partizanov in protifašistov, da bi se poklonili vsem žrtvam v teh krajih in da se poklonimo tistim dijakom padovanske univerze, ki so zagnali med ljudstvo poziv na upor proti okupatorju». Pozdravil je številno predstavništvo slovenske manjšine iz Gorice in Trsta, ki je sodelovala na tej manifestaciji.

Na koncu so vsi s ploskanjem sprejeli apel, ki so ga prejšnji dan sestavile inozemske in italijanska delegacija, naj se prenehajo atomski poskusi v vseh državah in se prepreči oborožitev Nemčije. V tem dokumentu je zlasti poudarjena volja vseh predstavnikov odporniškega gibanja, da se bodo kot v preteklosti vedno borili za enotnost rezistence, za mir in proti fašizmu.

—«»—

Fašistične provokacije

Že v soboto, včeraj zjutraj pa ponovno, je skupina okoli 200 dijakov italijanske šole «Volta» zapustila pouk in odšla na ulice demonstrirat proti..., no, proti čemu in komu demonstrirati, tega prav gotovo niti sami niso vedeli, ampak morda samo tisti štirje dobro znani fašistični univerzitetni dijaki, ki so ščuvali dijake, naj zapustijo šolo in odidejo na ulice. Ker je med dijaki vedno nekaj takšnih, ki se jim ne ljubi učiti, se zlahka dobijo kalini, ki jim gredo na limanice.

Toda včeraj zadeva ni šla tako lahko kot v soboto. Kakor smo izvedeli, so dijake v bližini županstva ustavili karabinjerji, eden pa je nekemu demonstrantu prisolil celo dve zaušnici. Govori se, da so jih nekaj za krajši čas pridržali celo v karabinjerski vojašnici.

—«»—

Novi bencinski boni

Trgovinska zbornica sporoča, da zapade danes, 31. 10. veljavnost naslednjih bencinskih bonov: 5-litrski boni vijoličaste in 10-litrski boni zelene barve. Namesto njih bodo dali v obtok 5-litrske bone rumene in 10-litrske bone rožnate barve.

S seje pokrajinskega sveta

O cesti Doberdob-Selce bodo razpravljali prihodnjič

V posebni resoluciji se zahteva, naj parlament sprejme ustrezne zakone za takojšnjo in učinkovito pomoč oškodovancem v kmetijstvu

Kot smo poročali že v nedeljski številki, je imel pokrajinski svet v soboto sejo, na kateri so odobrili resolucijo, s katero se zahteva ostro kaznovanje krivcev v aferi s potvarjanjem masla.

Na začetku seje so predstavniki kmečke zveze kritizirali najprej sestavo štirih odborov za kmetijstvo, kot so jih sestavili prejšnji cetrtek na seji, ki so jo imeli na sedežu pokrajine. Ti odbori imajo samo tehnični značaj, ker v njih ni zastopnikov direktnih obdelovalcev, spolovinarjev, kolonov in tudi ne sindikalnih predstavnikov kmetov. Po daljši debati in obrazložitvi odbornika Vezila je bilo sprejeto priporočilo, da bodo po prvih začetnih študijah pritegnili v te odbore tudi zastopnike prizadetih kategorij.

Precej obširna je bila tudi debata v zvezi z resolucijo, ki sta jo predlagala svetovalca Marizza in Papais za primerne ukrepe za pomoč oškodovancem po toči. Odbornik Vezil je poročal o ugotovitvah pokrajinske komisije, ki si je ogledala škodo in jo ocenila na 102 milijona lir. Med oškodovanci je bilo 40 družin z nad 50 odst. škode in 120 z okrog 50 odst., nekaj družin pa je bilo celo ob 80 do 90 odst. svojega pridelka. Govora je bilo tudi o obveznem zavarovanju proti toči odnosno obrambi proti njej v okviru posebnega konzorcija.

Končno so se svetovalci zedinili za skupno resolucijo, v kateri se priporoča parlamentu, naj nujno prouči in sprejme potrebne ukrepe za pomoč v takih primerih. Prepis resolucije bodo poslali tudi parlamentarcem naše dežele.

Svetovalec KPI je pri tem omenil tudi škodo, ki jo je pri zadnjem nalivu povzročila narasla Soča in kjer bi morala tudi država priskočiti na pomoč oškodovancem.

Pri točki o gradnji ceste Bračan - Dolenje - Mirnik je predsednik povedal, da bo ta cesta, ki bo dolga nekaj nad 8 km, stala predvidoma okrog 200 milijonov lir. Široka bo 8,5 m, most čez Idrijco pa bo dolg 137 metrov. Država je že obljubila prispevek 120 milijonov, za preostali znesek pa bo pokrajina zaprosila še za dodatni prispevek.

Pri tej točki sta svetovalca Martinelli in Marinčič prikazala tudi stanje ceste od Doberdoba proti Selcam, kjer domačini še osem let zaman prosijo, da bi jo pokrajinska uprava asfaltirala. Gre na tem odseku samo za poldrugi km, ker je cesta skozi Doberdob in Selce že asfaltirana. Ce pokrajina ne more takoj urediti vso cesto do Devetakov, naj bi poskrbela vsaj za ta košček; ta cesta je namreč važna in najkrajša zveza med Tržičem in Gorico, za Doberdob pa predstavlja edino zvezo s Tržičem, kamor teži vsa ta občina.

Predsednik dr. Chientaroli je obljubil, da bodo v kratkem sklicali posebno sejo sveta, na kateri bodo razpravljali samo o pokrajinskih cestah in takrat bodo govorili tudi o cesti Devetaki-Doberdob-Selce.

Pred zaključkom seje so odborniki odobrili še nadaljnji program za borbo proti jetiki in brucelozi med govejo živino, za katero bo potrebnih 5 milijonov, od katerih naj bi polovico prispevala država.

Preostale točke dnevnega reda bodo obravnavali na prihodnji seji.

—«»—

Promet 2. novembra

Goriški prefekt je izdal dekret o disciplini prometa 2. novembra na področju Redipuglie. Promet proti Gradiški bodo med 8.30 in 13. uro usmerili čez državno cesto Villesse - Ruda - Villavicentina. Po isti cesti bodo morala voziti tudi vozila, ki bodo prihajala z juga. Vozila, ki so namenjena v Gorico, bodo morala od Ronk zaviti v Doberdob in nadaljevati pot čez Devetake in Dol. Vse občinske ceste med Foglianom in Redipuglio bodo zaprte za promet, ker bodo na njih parkirali avtobusi, s katerimi se bodo udeleženci manifestacije pripeljali v Redipuglio.

Čitajte in širite
PRIMORSKI DNEVNIK

Prometna nesreča pri podvozu Salderini pri Krminu

Štirje Goričani v bolnišnici ker so z avtom trčili v drevo

Najbolj se je poškodovala Silvana Vellini, o kateri so si pridržali prognozo

Avtomobil je utrpel blizu pol milijona škode

V noči od sobote na nedeljo, ko je na goriškem močno deževalo, je nastala v bližini železniškega podvoza Salderini v Krminu avtomobilska nesreča. Avtomobil Fiat «1100», v katerem so se vozili 23-letni Alesi Giancarlo iz Gorice, Ul. Porta 4, 24-letni Aleksander Lavrenčič iz Pevme št. 9 ter sestri Gladana in Silvana Vellini (Velušček) stari 17 in 18 let iz Gorice, Svetogorska cesta št. 133, se je s precejšnjo silo zaletel v drevo na desni strani ceste. Kakor je bilo mogoče razvideti, je avtomobil prihajal po državni cesti iz Vidma proti Gorici in ga je šofiral G. Alesi. Zaradi dežja, ki je ravno okoli polnoči, ko se je nesreča zgodila, precej močno padal in zmočil asfalt, je šofer izgubil oblast nad vozilom, ki je zapeljalo na skrajno levo stran ceste in se prevrnilo v jarek. Ker je ravno na tistem kraju, tik ob cesti zasajenega precej drevja, se je vozilo skoro neizogibno moralo zaleteti v drevo, kjer se je ustavilo. Sunek je bil tako močan, da je povsem razbilo sprednji del avtomobila, kjer je sedel šofer. Ponesrečencem so takoj nudili zdravniško pomoč, Alesija so odpeljali v krminsko, ostale pa v goriško bolnišnico. Alesi si je zlomil desno nogo in se potolkel po raznih delih telesa ter se bo moral zdraviti vsaj 40 dni.

Najbolj se je potolkla Silvana Vellini. Zlomila si je obe stegnenici ter koleno, ki se ji je odprlo. Zdravniki so si pridržali prognozo. Njena sestra Claudia se je močno udarila v glavo in v roko ter bo ozdravela približno v enem tednu. Lavrenčič se je udaril v levo roko in si poškodoval tudi desno nogo, ozdravel bo kot se zdi v enem tednu.

Avtomobil je utrpel škode za približno pol milijona lir.

Naknadno smo izvedeli, da so na željo staršev včeraj pripeljali iz krminske v goriško bolnišnico ponesrečenega Alesija, ki so ga sprejeli na kirurškem oddelku. Njegovo življenje je še vedno v nevarnosti. Silvani Velušček pa so včeraj zamavčili polomljeni nogi. Tudi njeno zdravstveno stanje se ni nič spremenilo na bolje.

Avtomobil Fiat 1100, s katerim so se štirje mladenči in mladenke iz Gorice v noči od sobote na nedeljo zaleteli v drevo na državni cesti pri Krminu, ko so se iz Vidma vračali v Gorico. Slika dovolj nazorno kaže, s kolikšno silo je avtomobil treščil ob deblo

—«»—

Stroj mu je odrezal štiri prste

Ob 12 uri so pridržali na zdravljenju s prognozo za dobo tridesetih dni 15-letnega Gianfranca Scarpina iz Villanove pri Fari, ker mu je stroj na delu odrezal prve členke na kazalcu, sredincu, prstancu in mezincu desne roke.

Zdravniško pomoč so ob 14.30 nudili tudi 22-letnemu Giorgiu Trevisanu iz Gradiške. Zdraviti se bo moral deset dni, ker mu je na delu odrezalo palec desne roke.

Goriški nogomet

Sovodenjci so zmagali v tekmi proti Itali

Tudi Juventina je prinesla dragoceno točko iz Osoppa

Standreška Juventina je prinesla z nedeljskega gostovanja v Osoppu domov dragoceno točko, ker se je tekma končala neodločeno z 0:0. Rezultat nekako odgovarja poteku igre, čeprav so bili domačini večkrat v napadu. Niso pa mogli razviti igre, ker je sodnik že v začetku prvega polčasa izključil enega njihovega igralca. Tudi Pischi od Juventine je moral zapustiti igrišče, toda šele v 35. minuti drugega polčasa. Vsekakor pa je k rezultatu brez golov precej pripomogel tudi vratar Juventine Devetak, ki je bil tokrat boljši kot prejšnjo nedeljo. S to tekmo je Juventina nekaj popravila svoj položaj, ki pa ga bo morala seveda še bolj utrditi prihodnjo nedeljo, ko bo na domačem igrišču v Standrežu nastopila proti ekipi iz Moše, ki ima enak položaj na lestvici s štirimi točkami.

Juventina je v nedeljo nastopila v naslednji postavi (z dvema novima igralcema): Devetak, Paškulin, Mozetič, Cjak, Ess, Petejan, Nanut, Pischi, Zanuttini, Toffolo in Ferfolja.

* * *

Veselo so presenetili v nedeljo nogometaši iz Sovodenj, ki so igrali v nedeljo doma proti močni ekipi Itala iz Gradiške ter zmagali z rezultatom 2:1. To je bila njihova prva letošnja zmaga in čeprav dosežena na domačem igrišču, sta doseženi točki dragoceni, ker so ju dosegli proti tako močnemu nasprotniku, ki prihaja iz višje kategorije.

Tak rezultat je bil krona boljši igri celotne ekipe, pohvaliti pa moramo še posebej vratarja, ki je ubranil nekaj nevarnih žog. Lahko rečemo, da je bil rezultat še mnogo višji, če bi odgovarjal dejanskemu poteku igre, saj so bili domačini stalno v premoči.

V nedeljo gostujejo Sovodenjci v Slovrencu in domači navijači upajo, da bodo zopet tako uspešni kot so bili zadnjo nedeljo.

Vesti s Krasa

Nakazali so denar za popravilo in razširitev šole v Doberdobu

Še letos oddaja del za vodovod v Dol in Jamlje

Iz Rima so sporočili, da je ministrstvo za javno vzgojo odobrilo 19 milijonov, s katerimi namerava doberdobsko županstvo popraviti in razširiti šolsko poslopje v Doberdobu. Ta zgradba je namreč že precej stara in na nekaterih krajih se že pozna, da je zob časa napravil svoje delo. Vrhu tega je poslopje postalo pretesno za vse učence iz vasi, ki obiskujejo slovensko in italijansko šolo. Ker so prostori pretesni so morali za nekatere razrede poiskati prostore izven šolske zgradbe, kar prav gotovo ne vpliva ugodno na učne uspehe.

Upoštevajoč navedene razloge je občinska uprava povsem pravilno ravnala, ko je zaprosila državo za prispevek, ki ga bo nadvse koristno uporabila.

Druga vest, ki zanima prebivalce doberdobske občine, pa se tiče preskrbe z vodo. Vzhodno-furlanski vodovodni konzorcij (CAFO) je sporočil, da so prejeli nakazilo za denar, ki ga bodo uporabili za širjenje kraškega vodovodnega omrežja po Dolu in Jamljah. Ti dve vasi sta namreč edini v občini, ki sta še brez vodovoda in so zaradi tega napori občinskih predstavnikov usmerjeni tako, da bi preskrbeli z vodo tudi številne prebivalce vzdolž državne ceste. V dobro obveščenih krogih sodijo, da bodo še v tem letu na dražbi oddali v zakup gadnjo tega nadvse pomembnega javnega dela.

—«»—

Zimski urnik javnih lokalov

Pokrajinska zveza trgovcev v Gorici sporoča, da stopi za čas od 1. novembra 1961 do 14. maja 1962 v veljavo naslednji urnik za javne lokale:

V Gorici in v vseh podeželskih občinah se bodo javni lokali odpirali ob 6. uri zjutraj.

Zatvoritev: 1. restavracije, gostilne, kavarne, bari in prodajalne brezalkoholnih pijač: a) v Gorici, Gradežu in Tržiču se zapirajo ob 24. uri; b) v goriških predmestjih in po drugih občinah na Goriškem oz 24. uri.

2. Krčme s kuhinjo ali brez nje se zapirajo v Gorici in na podeželju ob 23. uri.

3. Osmice se zapirajo po vseh občinah vštevši Gorico ob 21. uri.

Razni klubi (ENAL, CRAL, ACLI itd.) bodo zapirali svoje prostore kot sledi: a) v Gorici, Gradežu in Tržiču ob 24. uri; b) v frakcijah goriške občine in drugih občinah ob 23. uri (ob sobotah, nedeljah in praznikih pa lahko podaljšajo urnik do 24. ure).

—«»—

IZ SOVODENJ

Seznam občinskih davkov na vpogled

Županstvo iz Sovodenj sporoča, da je od danes 31. oktobra pa do 20. novembra na vpogled seznam občinskih davkov. Ta seznam si lahko vsak prizadeti ogleda med uradnimi urami na tajništvu občine. Kdor bi pri pregledu ugotovil kakšno nepravilnost ima čas vložiti pritožbo na občinsko davčno komisijo v roku 30 dni, to je najkasneje do 20. decembra. Pritožbo je treba napravili na kolkovanem papirju za 100 lir.

—«»—

Razdeljevanje živilskih nakaznic

Trgovinska zbornica sporoča, da bodo poslali osebam, ki se jih to tiče, nove živilske karte na dom najkasneje do 10. novembra. Če do tega dne nakaznic ne bodo dostavili, pomeni, da so nastale spremembe v naslovih, kakor tudi v sestavi družine. Zaradi tega naj se osebe, ki do 10. novembra ne bodo prejele na dom novih živilskih nakaznic zglasijo v uradu proste cone trgovinske zbornice od 15. novembra dalje. Zakasnitev v dostavljanju ne bo v nobenem primeru vplivala na izgubo vrednosti posameznih odrezkov.

Začetek gledališke sezone na Goriškem

Lukeševo „Prgišče zemlje" prevzelo tudi naše občinstvo

Po vsakem dejanju in na koncu predstave so z živahnim ploskanjem dali priznanje avtorju in nastopajočim igralcem

Preteklo nedeljo popoldne in zvečer je Slovensko gledališče iz Trsta imelo svoje prvo gostovanje na Goriškem v letošnji sezoni. Nastopilo je v Prosvetni dvorani v Gorici z Lukeševo dramo v treh dejanjih «Prgišče zemlje».

S tem delom so tržaški umetniki nastopili že v preteklem juniju na Tržaškem, kjer je dočivelo popoln uspeh. Vendar pa je bila za Goričane prav nedeljsko predstava nekakšna premiera tega dela. Med našim gledališkim občinstvom je vladalo za to predstavo precejšnje zanimanje tudi zaradi avtorja dela Jožka Lukeša, ki nam je dobro znan kot izvrsten igralec ter nam je posredoval že mnogo likov, ki so našemu občinstvu ostali živo v spominu.

Prav zaradi tega je bila udeležba na obeh nedeljskih predstavah dobra, čeprav gre šele za začetek sezone in je marsikdo odšel tudi v Videm na veliko partizansko zborovanje.

Reči moramo, da je igra in tudi način, kako je bila podana, povsem zadovoljil goriško občinstvo, ki je poteku dejanja na odru sledilo z živim zanimanjem. Kot znano, je v drami govora o borbi slovenskega človeka na Tržaškem za svojo zemljo in za obstoj na njej. Vendar pa je to problem tudi goriških Slovencev, saj imamo tudi pri nas nešteto takih primerov. Zato so tudi najpreprostejši gledalci čutili, da predstavlja dogajanje na odru košček našega življenja in naše borbe za zemljo in za pravico.

To je pokazalo tudi živahno ploskanje ob koncu vsakega dejanja, ki se je še stopnjevalo ob koncu predstave, ko je prišel na oder tudi avtor in režiser igre Jožko Lukeš.

Komentarji po predstavi so bili zelo različni, na splošno pa so ugotovili, da je avtor zadel v živo boleč in aktualen problem zamejskih Slovencev. Zato so čutili, da je to delo res čisto naše in čeprav ga je cenzura okrnila, še vedno jasno prikaže to, kar je avtor hotel povedati in kar so tako prepričljivo prikazali posamezni igralci, ki jih moramo prav vse pohvaliti za zelo dobro igro, še posebno pa Lelijo Nakrstovo in Staneta Raztresena, ki sta res izborno podala like slovenske kraške matere in kraškega kmeta, ki je do kolen zakopan v svojo zemljo, ter Modesta Sancina za njegovega brezvestnega mešetarja.

—«»—

3. novembra ne bo pouka

Ministrstvo za javno vzgojo je dovolilo šolam v goriški pokrajini, da bodo imele v petek 3. novembra prost dan. Na takšen način se bo izkoristil eden od štirih dni, ki jih pokrajinsko šolsko skrbništvo ima na razpolago v šolskem letu.

—«»—

Nedeljske nesreče

V nedeljo je bilo na Goriškem več nesreč. Pri prometni nesreči se je potolkel 21-letni Albin Florenin s Peči. Ranil se je po obrazu in komolcih. Zdraviti se bo moral pet dni.

V Sčednjem se je s kmetijskim strojem ranil po roki 58-letni Jožef Klanjšček. Stroj mu je odrezal meso na levem kazalcu in ranil tudi kost. Pridržali so ga na zdravljenju s prognozo okrevanja v tridesetih dneh.

Prvo pomoč so v civilni bolnišnici nudili 48-letni Pierini Brisco iz Standreža, Ul. Ticino 2. Pri sekanju drv se jí je trska zarila v prst. Zdraviti se bo morala pet dni.

Z rešilnim avtom zelenega križa so pripeljali v bolnišnico, kjer so ga pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v 8. dneh. Ivana Sekulina, starega 35 let, ker mu je cirkularka ranila desno podlahtnico in mu povzročila izgubo precejšnje količine krvi.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

v GORICI

CORSO. 14.30, 18 in 21.30: «Spartak», K. Douglas, J. Simmons, L. Olivier in T. Curtis. Cinemascope v barvah.

VERDI. 17.00: «Vodnjak treh resnic», M. Morgan, J. Claude Brilai. Italijansko-francoski film, mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VITTORIA. 17.30: «Znane ljubezni Henrika IV.», D. Darrieux in R. Hanin. Italijanski film, cinemascope v barvah.

CENTRALE. 16.30: «Zlato sedmih svetnikov», C. Walker in R. Moore. Cinemascope, ameriški film.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 13,4 stopinje ob 15.30, najnižjo 7,8 stopinje ob 2.30 ponoči. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 90 odstotkov.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

11. kolo italijanskega nogometnega prvenstva A lige

Fiorentina kot v boljših časih: pet golov v mreži zmedenega Milana

Inter se vedno bolj oddaljuje - Obupen položaj Udinese

A LIGA

IZIDI

*Bologna-Juventus	2-2
*Catania-Atalanta	2-1
*Fiorentina-Milan	5-2
*Inter-Palermo	1-0
*L. Vicenza-Lecco	0-0
*Roma-Mantova	4-2
*Torino-Padova	1-0
Spal-*Udinese	2-1
*Venezia-Sampdoria	1-1

LESTVICA

Inter	11	8	2	1	25	10	18
Torino	11	6	3	2	17	13	15
Atalanta	11	7	1	3	15	12	15
Roma	11	7	0	4	22	13	14
Fiorentina	11	6	2	3	22	13	14
Bologna	11	5	4	2	14	12	14
Sampdoria	11	5	3	3	11	11	13
Milan	11	6	1	4	24	16	13
Mantova	11	4	3	4	16	14	11
Juventus	11	3	4	4	14	15	10
L. Vicenza	11	4	2	5	10	12	10
Spal	11	3	3	5	11	17	9
Catania	11	3	3	5	9	17	9
Palermo	11	2	4	5	6	11	8
Lecco	11	1	6	4	9	14	8
Venezia	11	3	2	6	15	22	8
Padova	11	2	2	7	6	11	6
Udinese	11	1	1	9	13	26	3

B LIGA

IZIDI

*Catanzaro-Prato	0-0
*Como-Messina	0-0
*Cosenza-Sambenedett.	1-0
*Genoa-Lazio	2-0
Brescia-*Lucchese	2-1
*Napoli-Bari	0-0
*Pro Patria-Novara	1-0
*Reggiana-Modena	3-0
*S. Monza-Alessandria	1-1
*Verona-Parma	1-1

LESTVICA

Genoa	8	6	1	1	11	4	13
Lazio	8	4	3	1	13	5	11
Pro Patria	8	4	2	2	11	8	10
Messina	8	3	3	2	11	9	9
Modena	8	3	3	2	8	6	9
Reggiana	8	4	1	3	12	6	9
Alessandria	8	3	3	2	10	7	9
Napoli	8	2	5	1	4	4	9
Parma	8	2	5	1	6	6	9
Brescia	8	3	2	3	8	7	8
Catanzaro	8	2	4	2	6	6	8
Prato	8	2	4	2	9	11	8
Como	8	2	4	2	6	8	8
Verona	8	2	3	3	6	5	7
S. Monza	8	2	2	4	8	14	6
Cosenza	8	2	2	4	5	12	6
Lucchese	8	2	1	5	10	14	5
Novara	8	2	1	5	6	10	5
Sambened.	8	1	2	5	1	10	4
Bari	8	1	5	2	5	4	—3

PRIHODNJE TEKME (5. 11. 1961)

Alessandria-Bari, Brescia-Verona, Cosenza-Prato, Lazio-Como, Lucchese-Pro Patria, Messina-Napoli, Modena-Genoa, Novara-Simm. Monza, Parma-Catanzaro, Sambenedettese-Reggiana.

Športne stave

TOTOCALCIO

Bologna-Juventus	(2-2)	X
Catania-Atalanta	(2-1)	1
Fiorentina-Milan	(5-2)	1
Inter-Palermo	(1-0)	1
L. R. Vicenza-Lecco	(0-0)	X
Roma-Mantova	(4-2)	1
Torino-Padova	(1-0)	1
Udinese-Spal	(1-2)	2
Venezia-Sampdoria	(1-1)	X
Genoa-Lazio	(2-0)	1
Reggiana-Modena	(3-0)	1
Cagliari-Torres	(1-1)	X
Pisa-Livorno	(1-1)	X

KVOTE

13 — 1.557.000 lir
12 — 63.200 »

TOTIP

1.	—	1. Cod au Vin	1
	—	2. Donà	X
2.	—	1. Discolo	1
	—	2. Allegan	X
3.	—	1. Quando	X
	—	2. Esotico	2
4.	—	1. Erie	X
	—	2. Limonata	X
5.	—	1. Darn Francy	2
	—	2. Pennone	X
6.	—	1. Lenzara	1
	—	2. Illuso	X

KVOTE

12 — 848.987 lir
11 — 39.590 »
10 — 5.643 »

Tudi enajsto kolo italijanskega prvenstva A lige je že stvar preteklosti in lahko bi rekli, da se je to zgodilo brez hrupa, brez senzacij, kakor da bi hotelo vsemu že pečat dokončnosti. To velja predvsem za milanski Inter, katerega položaj na vrhu lestvice je po zmagi nad skromnim Palermom ter po istočasnem porazu Atalante, še trdnejši.

Kot rečeno, je bila to pot njegova žrtev Palermo, ki se je predstavil z eno najbolj nemogočih obrambnih taktik, kar je nujno dalo poteku srečanja tisto obliko, ki bi se ji težko prilegel naslov nogometne igre. Domači, pa čeprav brez Suareza, so igrali praktično sami, česar rezultat sicer ne prikazuje in zmaga, čeprav dosežena z enajstmetrovko, je povsem upravičena. Atalanta, ki je še včeraj kot senca sledila prvemu, je doživela v vroči Catanii svoj tretji letošnji poraz in to na način, za katerega bi zaman iskali opravičila. Odpovedal ji je predvsem tisti del moštva z Maschiom na čelu, ki je njen običajni steber in vodilno gibalo napadalnih akcij. Domači so nasprotno igrali z veliko vnemo in pogumom in to tudi v trenutku številčne inferiornosti zaradi poškodbe krilca Cortija. Na ta način se je moštvo iz Bergama pustilo ujeti po Torinu, ki je na lastnih tleh odpravil Padovo. To moštvo, ki je vedno v preteklosti vzbujalo tekmecem, če že ne strahu pa vsaj spoštovanje, letos še ni našlo pravega načina igre, ki bi ustrezal njegovi dejanski moči. Na turinskem terenu je predvajalo strogo obrambno taktiko tudi s pomočjo napadalcev, s čimer si je že vnaprej zapravila sleherno možnost uspeha. Cesar niso storili gostje, so storili domači, v čigar vrstah je ponovno nastopil Law, ki zaradi posledic nedavne poškodbe ni mogel dati vse iz sebe, a je vendar s svojo prisotnostjo dal poleta svojemu moštvu. To je imelo v svojih vrstah mnogo odlično pripravljenih mož, med katerimi je posebno izstopal Ferrini skupno z Bakerjem, ki je tudi dosegel zmagoviti gol. Zmaga Fiorentine sama na sebi ne bi predstavljala nič posebnega, ko bi ne bil njena žrtev to pot Milan. Mnogo bi se dalo govoriti o tej tekmi, toda našo nalogo v precejšnji meri opravlja rezultat sam. Fiorentinci so bili skoz in skoz boljše moštvo, medtem ko so Milančani le redkokdaj pokazali kaj spodobnega. Videli smo Fiorentino iz najboljših dni, posebno v prvem polčasu, ko je bila njena premoč bolj izrazita, njena igra bolj popolna in tudi prijetna na oko.

V Rimu, kjer je gostovala Mantova, smo prisostvovali kaj čudnemu srečanju. Gostje so s sebi lastnim načinom lepe in odprte igre v prvem polčasu povsem zmedli nasprotnike, kar jim je prineslo zasluženo prednost. Kazalo je celo, da se bo srečanje končalo v njihovo korist. Toda drugi polčas je bil čisto nekaj drugega. Rimljani so reorganizirali svojo igro in Mantovancem vsilili terensko nadmoč. Ta je bila tudi izraz težko obrazložljivega popusta lombardskega moštva, ki je bilo le bleda podoba tistega iz prvega polčasa igre. Zmaga domačih je konec koncev vendarle neoporečna, čeprav bi gostje morda ne zaslužili take razlike. Podobno bi lahko trdili o srečanju med Bologno in Juventusom, ki je tudi imelo dva različna polčasa. V prvem je prevladoval Juventus, ki je upal, da bo dosegel poln uspeh. In res so v tem Turinčani uspeli, a samo v prvem delu, ki se je končal z dvema goloma razlike. Tej prednosti pa je bilo usojeno, da v drugem delu povsem splahni. In res si Bologna ne bi zaslužila drugega; predvsem zaradi svoje boljše organizacije in borbenosti, katerih sad predstavljata odrešilna Peranijeva gola.

Kaže, da za Udinese ni več nobene rešitve, saj je tudi to pot izgubila na lastnih tleh in proti moštvu, ki ne predstavlja najvišjega razreda.

Res, da je v njihovih vrstah manjkal «factotum» Pentrelli, toda igra celotnega moštva je bila izra nedopovedljive panike, kar je posledica težnje, da se doseže zmago za vsako ceno. Po vsem tem rezultat ni mogel biti drugačen. Če pa dodamo, da za dosego zmage se gostje iz Ferrare niso niti toliko naprezali, nam je jasno, da so perspektive videmskega moštva vse prej kot rožnate.

S podobnim načinom igre sta Lecco in Sampdoria uspela odnesti po eno točko iz Vicenze odnosno Benetk. Za to poslednje srečanje lahko rečemo, da smo bili ponovno priča Sampdorii, ki nikakor ne more najti same sebe.

Manjka ji v napadu Brighenti, ki ga poznamo iz lanskega prvenstva, zaradi česar ne more priti prav do izraza igra Boškova in Veselinoviča, ki ju povrh vsega še obtožujejo, da svojih kolegov ne zalagata dovolj in da sta v igri sebična.

B LIGA

Genoa, ki je bila prisiljena do sedaj deliti vodstvo z Laziom, se je svojega tekmeca po direktnem srečanju otresla. Njena zmaga je izraz boljše tehnike in boljše pripravljenosti, skratka zmaga moštva, ki povsem upravičeno upa na ponoven vstop v družbo elite. Tudi Pro Patria, ki letos snuje načrte za napredovanje, je po trdi borbi uklonila Novaro, dasi so bili gostje enakopravni partnerji. Enako je Cosenza odpravila Sambenedettese, čeprav na lažji način kot bi se dalo iz rezultata sklepati. Tudi močna Reggiana je brez posebnih poklonov nasula Moženi kup golov. Drugi novinec Lucchese pa je svoj poraz sprejel kar na domačih tleh po zaslugi Brescie, ki je v tem kolu edina dosegla zunanjo Zmago. Ostala srečanja so se v obojestransko korist končala neodločeno, pri čemer bi se veljalo ustaviti ob tekmi v Neaplju, kjer je gostoval Bari. V tekmi izobčencev je prišla do izraza obojestranska sreča v smislu, da v prvem delu Bari ni znal izkoristiti svojih šans, v drugem pa Napoli, predvsem zaradi obupne obrambe gostov, katerih cilj je bil ne izgubiti.

Jugoslovansko nogometno prvenstvo

Po nedeljski zmagi Hajduk že na varnem

Mariborčani zopet uspešni - Novogoričani tretji v lestvici slovenske conske lige

Če je ostal vrh lestvice jugoslovanske I. zvezne nogometne lige po nedeljskem kolu nespremenjen, so na dnu zabeležili pravcati potres. In to po zaslugi splitskega Hajduka, za katerega je kazalo, da se ne bo mogel dvigniti više.

Pred tednom dni se je Hajduk premaknil za stopnico više, v nedeljo pa se je zaradi zunanje zmage v Novem Sadu znašel točno na sredi razpredelnice tik za Rijeko.

Na samem vrhu še vedno sameva Partizan, ki je tudi v zadnjem kolu zabeležil zmago. Nasprotno pa je Crvena zvezda zabeležila zastoj, pa čeprav je vseeno zadovoljna z delitvijo točk na Reki. Beograjčani so v prvem delu igre prevladovali, v drugem pa so jih Rečani presenetili in jim z izenačenjem skazili veselje do popolne zmage, v katero so bili prepričani. V Beogradu je Vojvodina prisilila Beograd na delitev točk, medtem ko je Dinamo praznoval še enkrat zmago nad Sarajevom. V borbi med revnimi sorodniki tega prvenstva je zmaga pripadla banjaluškemu Borcu, ki pa kljub temu ni mogel izpodriniti premaganega Vardarja niže.

V II. zvezni ligi je Maribor še enkrat zablestel in se z novo zmago dvignil do varnejšega mesta v lestvici. Zmaga sicer ni bila izdatna, a je vseeno zadovoljila slovenske predstavnike v tej skupini.

V slovenski conski ligi še vedno prevladuje lanskoletni drugoligaš Triglav, ki si je privoščil Ljubljano s kopico golov.

V nedeljskem kolu so najbolj presenetili Novogoričani, ki so bili na tem, da odnesejo domov obe točki. V borbi z ljubljansko Ilirijo so Goričani v prvem delu igre najprej prišli v vodstvo in ga nato še povečali, a v drugem polčasu so popustili, kar so izrabili domačini, da so izenačili. Škoda, ker bi si Goričani zmago zaslužili. Nedeljska v Ljubljani zaslužena točka pa je Novogoričanom pripomogla, da so se znašli na tretjem mestu lestvice tik za vodilnim Triglavom in drugoplasiranim Slovanom.

I. LIGA		
Dinamo-Sarajevo	2-0	(1-0)
Rijeka-Crvena zvez.	1-1	(0-1)
Borac-Vardar	3-0	(2-0)
Novi Sad-Hajduk	2-4	(0-2)
Partizan-Velež	3-1	(2-0)
Beograd-Vojvodina	0-0	
II. LIGA (ZAHOD)		
Karlovac-Lokomotiva	1-0	(1-0)
Split-Sibenik	2-2	(0-0)
Proleter-Borovo	1-1	(0-1)
Željezničar-Trešnjevka	5-1	(2-0)
Sloboda-Varteks	3-0	(1-0)
Maribor-Celik	1-0	(0-0)
SCL		
Triglav (Lj)-Ljubljana	4-0	(1-0)
Rudar-Krim	5-3	(3-0)
Ilirija-Gorica	2-2	(0-2)
Slovan-Kovinar	5-0	(3-0)
Triglav-Kladivar	2-1	(1-0)
Celje-Sobota	6-2	(3-1)

MLADINSKI NOGOMET

Šestnajst enajstoric na turnirju v Viareggiu

VIAREGGIO, 30. — Sestnajst enajstoric se bo udeležilo 14. mednarodnega mladinskega turnirja, ki bo od 23. februarja do 5. marca prihodnjega leta. Od klubov jih bo osem italijanskih in sicer Milan, Inter, Juventus, Torino, Fiorentina, Sampdoria, Roma in Lanerossi iz Vicenze. Od tujih klubov so udeležbo že prijavili Partizan iz Beograda, CDNA iz Sofije, Barcelona ter eno romunsko, madžarsko in češko moštvo. Osma tuja enajstorica bi morala biti pariški Racing.

—«—

Zaradi poškodovanega kolena

Suarez bo moral na operacijo

BARCELONA, 30. — Španec Luisito Suarez, ki igra pri Interju, bo moral pod operacijski nož. Pred nedavnim si je Španec poškodoval koleno, zaradi česar je barcelonski zdravnik prof. Cabot mnenja, da ni drugega izhoda kot operacija, po kateri bo moral nogometaš počivati najmanj tri mesece.

—«—

MEDNARODNI NOGOMET

V sredo srečanje Škotska - Italija

LONDON, 30. — Letalo z igralci italijanske reprezentance FIGC je nocoj prispelo v London z rahlo zamudo. Italijani bodo v sredo nastopili v Glasgowu proti škotski Football League, 8. novembra pa v Manchestru proti Angležem.

* * *

TURIN, 30. — Nocoj so se zbrali v nekem turinskem hotelu igralci italijanske reprezentance, ki bo v soboto nastopila v povratni kvalifikacijski tekmi za svetovni nogometni pokal z Izraelom.

Triestina s polnimi jadri proti vrhu

Izdatna, toda draga zmaga nad Sanremese

Štirje učinkoviti goli in zastreljana 11-metrovka - Demenia dvakrat uspešen Rocco izključen, Secchi, Santelli, Miniussi, Demenia poškodovani

STRELCI: v 1. polčasu v 16' Secchi, v 38' Szoke, v 39' Demenia, v 2. polčasu v 5' Demenia.

TRIESTINA: Miniussi; Brach, Frigeri; Sadar, Mercusa, Rocco; Trevisan, Szoke, Demenia, Secchi, Santelli.

SANREMESE: Bertini; Sigalini, Moroni; Tortonese, De Marco, Giorgi; Zetti, Amato, Onesti, Gelio, Gaslini.

SODNIK: Fratti iz Ravenne. KOTI 4:1 za Triestina. GLEDALCEV 6000. Poškodovani: Secchi, Santelli, Miniussi, Demenia.

Take igre kot jo je Triestina pokazala proti Sanremese, ni bilo na tržaškem stadionu vsaj že dve sezoni, če ne več. Bila je to Triestina iz zlatih časov, ko so nanjo najboljše italijanske enajstorice gledale s spoštovanjem in primernim respektom in mirno lahko trdimo, da je bila ta njena igra vsaj za dva razreda nad povprečjem C lige, to se pravi, da je bila na višku najboljših tekem A lige. Seveda je treba za realnost tega merila upoštevati tudi igro nasprotnika, ki je kljub toliko opevani solidnosti v celoti razočaral in ki razen dobršne mere nešportnosti in surovosti ni pokazal ničesar, po čemer naj bi ostal tržaškim ljubiteljem nogometa v dobrem spominu.

V tržaški enajstorici so za tako viden uspeh zaslužni brez dvoma vsi, toda nekatere bi vendarle hoteli še posebno pohvaliti. V prvi vrsti velja to za srednjega napadalca Demenio, ki je v resnici doživel svoj veliki dan, ne morda toliko zaradi dveh realiziranih golov, kot predvsem zaradi načina, kako ju je realiziral in pa seveda zaradi ogromnega volumena igra skozi vseh 90 minut. Vse skrite latentne sposobnosti tega nogometaša so prišle naenkrat do izraza: neverjetna hitrost, moč strela in požrtvovalnost. In oba njegova gola sta bila prav komponenta vseh teh treh elementov.

Ob Demeniji velja vsa pohvala priletnima Szokeju in Secchiju, Merkuzi in Sadarju v krilski vrsti, obema branilcema ter tudi Miniussiju, čeprav ni imel posebno težkega dela. Izpod svojih sposobnosti je igral Trevisan. Rocco je le na trenutke zadovoljil, Santelli pa ni mogel priti do izraza zaradi poškodbe.

Kronika srečanja je zelo bogata, vendar se bomo zaradi obilice dogodkov omejili samo na najvažnejše.

Začetni udarec je imela Triestina in po dveh zaporednih kotih se je oster Secchijev strel odbil od prečke. Gostje so se branili s hermetično obrambo, toda v 16' je Secchi od vratarja odbito žogo poslal prisebno v mrežo. Naval Triestine se je nadaljeval tudi po golu in po neknadnih dveh kotih je v 38' povišal vodstvo Szoke po prostem strelu Frigerija. Le minuto kasneje se je Demenia s slno hitrostjo spustil za dolgim Brachovim predložkom, pustil za seboj branilca in s spretno prevaro ukanil vratarja, ki mu je stekel naproti, in poslal žogo tik ob drogu v mrežo. Tri minute kasneje je bil v kazenskem prostoru zrušen Szoke in uravičeno dosojeno 11-metrovko je Szoke izvedel tako slabo, da jo je vratar ubranil.

Že v 5' drugega polčasa je Demenia na identičen način kot v prvem polčasu dosegel četrti gol, ki je bil tudi poslednji, čeprav sta tako Triestina kot Sanremese imeli še nekaj priložnosti.

V zadnjih minutah je igra močno degenerirala zaradi surovosti gostov, katerih žrtve so bili Secchi, Miniussi in Demenia, medtem ko si je Santelli že v prvem polčasu nategnil mišico in je samo statiral. Zadnjih 15 minut je Triestina zaradi izključitve Rocca, odhoda Secchija z igrišča in neuporabnosti Santellija igrala z 8 možmi, a je kljub temu bila kos popolnoma razbitim gostom.

j. k.

A SKUPINA

IZIDI

Mestrina-*Bolzano	1-0
*Casale-Cremonese	1-0
*Ivrea-Varese	1-1
*Legnano-Fanfulla	1-1
*Pordenone-Treviso	2-0
Marzotto-*P. Vercelli	1-0
*Savona-Biellese	1-1
*Triestina-Sanremese	4-0
*Vittorio V.-Saronno	2-0

LESTVICA

Fanfulla	6	4	2	0	9	2	10
Biellese	6	4	2	0	9	5	10
Triestina	6	4	1	1	10	3	9
Varese	6	3	2	1	8	3	6
Mestrina	6	3	2	1	10	5	8
Vittorio V.	6	3	2	1	7	4	8
Savona	6	2	3	1	11	6	7
Marzotto	6	2	3	1	5	4	7
Sanremese	6	1	4	1	7	6	6
Saronno	6	2	2	2	3	8	6
Pordenone	6	1	3	2	5	8	5
Casale	6	2	1	3	5	8	5
Treviso	6	0	4	2	2	5	4
Cremonese	6	1	2	3	2	5	4
P. Vercelli	6	1	2	3	3	6	4
Ivrea	6	0	4	2	4	8	4
Legnano	6	0	3	3	2	6	3
Bolzano	6	0	0	6	2	10	0

PRIHODNJE TEKME (5. 11. 1961)

Biellese-Ivrea, Cremonese-Legnano, Fanfulla - Savona, Marzotto-Casale, Mestrina-Pro Vercelli, Sanremese-Pordenone, Saronno-Varese, Treviso-Bolzano, Vittorio Veneto-Triestina.

Urnik tekmovanj

DANES	ob 20.00 odbojka
Jutri	ob 9. namizni tenis za člane, ob 10. za ženske
	ob 10. motogimkana, ob 11. avtogimkana
	ob 14.30 nogomet, ob 20..30 streljanje
2. november — četrtek;	*počitek*
3. november — petek:	ob 10. šah
	ob 15. namizni tenis za člane in mladince
4. november — sobota:	atletika:
	ob 9. 80 metrov, krogla, daljina,
	ob 10. višina, disk,
	ob 11. 60 metrov ženske in mladinci,
	ob 12. finali tekov,
	ob 13. tek čez drn in strn.
	ob 15.30 nogomet *(finale)*
5. november — nedelja:	ob 14. namizni tenis *(finale)*
	ob 16. odbojka *(finale)*.

Po zaključku tekmovanja v odbojki razdelitev nagrad.

Drugi dan 4. športnega tedna

Dekleta Roda modrega vala najboljša v planinsko-orientacijskem pohodu

Zmagovalno ekipo so sestavljale Orlova, Širčeva in Furlanova Rocol in SPDT na drugem mestu

Kljub dežju, ki je neusmiljeno lil, so prireditelji 4. športnega tedna dosegli z izvedbo planinsko-orientacijskega pohoda izreden uspeh. Nekaj že prijavljenih ekip, v katerih je bilo več mladincev, se zaradi neugodnega vremena ni prijavilo na start, a kljub temu je prišlo v Bazovico 12 ekip.

Naloge, ki so jih prireditelji zadali ekipam niso bile lahke. Predvsem so morali poiskati na progi tri napise, dalje določiti pri zapuščenem kamnolomu nad Borštom zračno razdaljo do Socerba in smer neba v kateri leži ta grad. Končno je ekipe čakal odgovor o višinj dimnika zapuščene apnenice in ko so bili pri Ricmanjih, so morali odgovoriti koliko hišnih številk ima Jezero. Proga je namreč potekla od Bazovice, mimo Jezera, Bor-šta, Ricmanj in dalje vse do stadiona «Prvi maj», kjer je bil cilj. Vso to pot so morale ekipe prehoditi v 2 urah in 30 minutah. Udeležencem na čast moramo priznati, da so vsi prišli do cilja predčasno. Zato tu ni bilo kazenskih točk.

Najbolj so se izkazala dekleta četrte ekipe Roda modrega vala v postavi Orel, Širca, Furlan, ki so od 110 možnih točk dosegle nič manj kot 108. Prvo mesto je bilo torej njihovo in lahko si predstavljamo veselje teh mladih tabornic, ki si brez dvoma niso pričakovale takega uspeha v borbi z bolj izurjenimj in predvsem starejšimi člani ostalih ekip.

Na drugem mestu se je uvrstil Rocol B, ki mora ta stolček deliti z A ekipo slovenskega planinskega društva iz Trsta. Vrstni red na cilju je bil naslednji:

1. RMV C (Orel, Širca, Furlan) 108 točk
2. Rocol B (Benčič, O. in V. Volpi) 106
   SPDT A (Vouk, Ban, Počkaj) 106
3. RMV G 103
   RMV K 103
4. SPDT B 102
5. Cankar A 99
6. RMV H 98
   Rocol A 98
7. RMV B 96

Današnji spored odbojkarskega turnirja

DEKLETA

Ob 20: RMV A - Dijaški dom
ob 20.30: RMV B - Skamperle

MOŠKI

Ob 21: Skamperle A - Rocol
ob 21.30: Skedenj - Barkovlje
ob 22: Cankar A - Gorica
ob 22.30: zmagovalca prvih dveh srečanj.

Turnir v odbojki se bo zaključil v nedeljo s finalnimi tekmami deklet in tudi moških ekip.

Najboljši strelci po prvem dnevu tekmovanja

Afrič, Sosič in Novakova

Sinoči so se začele tekme v streljanju z zračno puško. Za to panogo se je prijavilo preko 90 tekmovalcev. Zaradi prevelikega števila so morali prijavljene ekipe razdeliti v dve skupini. Prva je nastopila včeraj, druga pa bo prišla na vrsto jutri zvečer.

Sinoči je v prvi skupini tekmovalo 27 moških in 10 deklet, ki zastopajo Škamperle, Trebče in Škedenj. Borba je bila zelo ostra, ker so bile moči precej izenačene.

Med moškimi sta bila najboljša Afrič Valter in Sosič Bruno (oba Škamperle), ki sta v 10 strelih dosegla od možnih 76 točk. Med dekleti je prvo mesto zasedla članica prosvetnega društva Škamperle Vijolica Novak, ki je dosegla 60 točk.

Izid sinočnjih tekem v streljanuj je naslednji:

1. Afrič Valter	76 točk
Sosič Bruno	75
3. Kovačič Lucijan	73
4. Santin Darij	72
5. Švab Glauko	71
6. Žiberna Darij	
Šušteršič Mario	69
8. Dej Neri Silvij	68
9. Udovič Sergij	
Dougan Marino	66
11. Jelarčič Jože	
Gustin Edi	62
13. Zupančič Jurij	
Čudovec Bruno	60
15. Prelc Jože	
Gombač Miro	58
17. Benčič Dario	
Križmančič Klavdij	itd.
DEKLETA	
1. Novak Vijolica	60
2. Lugnani Marica	58
3. Strozzi Marica	57
4. Kolombin Marica	51
5. Prelc Anica	46
6. Kravos Alenka	44
Prelc Rosana	
8. Nibrandot Xseni	30 itd.

NOGOMETNI TURNIR

V sredo se bo začel nogometni turnir. Za to tekmovanje se je prijavilo pet moštev in sicer dve s Proseka ter po eno iz Križa, Nabrežine in Trebč. Iz tehničnih razlogov in predvsem zaradi težkoč z gostinskim tekmovanja, je moral odbor z obžalovanjem odbiti prijavo drugega proseškega moštva.

Turnir v tej panogi bo potekal po naslednjem sporedu: ob 14.30: TREBČE - KRIŽ, ob 15.30: PROSEK - NABREŽINA

Med dvema ognjema:

Zmaga Dijaškega doma

Nedeljsko tekmovanje najmlajših v igri med dvema ognjema je privabilo v dvorano stadiona «Prvi maj» ne samo rekordno število udeležencev, temveč tudi gledalcev, ki so z zanimanjem sledili ostrim borbam in s huronskim vpitjem nagrajevali najboljše zadetke.

Tekmovanja so se udeležile številne ekipe iz vseh krajev našega ozemlja. Bile so iz središča mesta kot iz predmestij in s Proseka - Kontovela. Najbolj pa so se izkazali hitri igralci Dijaškega doma. Od njih je z gibčno igro najbolj navdušil mladi in majhni Ivan Radovič, ki je bil vedno tarča nasprotnikov. Radovič se je znal vedno izogniti nevarnim žogam in velikokrat jih je prisebno prestregel ter jih poslal z neverjetno točnostjo na tekmeca na nasprotnem polju. Brez dvoma ima Radovič največ zaslug, da si je Dijaški dom priboril zmago potem ko je odpravil vse nasprotnike, ki jih je našel na poti.

Najbolj je navdušila zadnja igra med Dijaškim domom in drugo ekipo Cankarja. Sentjakobski mladinci so bili že na tem, da zmagajo, toda Radovič jim je prekrižal vse račune in je osebno spravil zadnjega nasprotnika iz polja. Navdušenje nad zmago še dolgo ni ponehalo in mladega Radovića so njegovi tovariši dvignili na rame in ga veselo razpoloženi prenašali po dvorani.

Ekipa dijaškega doma je nastopila v naslednji postavi: Danev Zvonimir, Florjančič Janez, Ferfolja Ivan, Kafol Stojan, Radovič Ivan in Žerjal Jadran.

V tekmovanju med dvema ognjema so se ekipe razvrstile v naslednjem vrstnem redu:

1. DIJAŠKI DOM A
2. Cankar B
3. Dijaški dom B
   Skamperle A
5. Dijaški dom C
   Cankar C
   RMV B
   RMV A itd.

IVAN CANKAR

na klancu

26.

IV. Izgnanci

Jaz imam otroke doma, prijatelj, troje majhnih, nedolžnih otrok... ne pozabi nanje, prijatelj... izročam ti jih... bogvedi, kaj se lahko zgodi z mano... vse je v božjih rokah...»

Jokal se je pred durmi, a čevljar ga je tolažil.

«Pojdi spat, jutri zgodaj moraš na pot... Kaj naj se ti zgodi? Da pogineš kvečjemu... Ne skrbi za otroke; dobro jim pojde, če se niso vrgli po očetu... Spat prijatelj!» —

Zjutraj se je Mihov odpravljal z doma. Bil je ves nemiren in razburjen, glava ga je bolela. Pospravil je obleko, kolikor je je imel, perilo in svoje šivalne priprave, a kovček ni bil natlačen in tudi ne zelo težak. Nato je hodil po sobi, mudilo se mu je, šel bi že rad, žena je kuhala zajtrk, otroci so se predramili in so gledali začudeni. Po zajtrku se je Mihov poslovil od otrok; opravil je hitro, samo starejši osemletni fant je zajokal in je tekel za očetom in materjo po klancu, dokler ga nista spodila nazaj.

Lepo je bilo zunaj, sonce je že vzhajalo in strehe so se svetile v trgu. Francka je nosila kovček; govorila sta spotoma malo. Njegov obraz je bil zamišljen, gledal je nemirno — ob poslednji uri se mu je zdramila v srcu tiha bojazen; zdaj, ko je izvršil, o čemer je sanjal tako sladko, se je prestrašil in obšlo ga je, da bi se vrnil. Francka se je bala, da bi ne zajokala, zato si ni upala izpregovoriti. Tako sta stopala molče po klancu, nato po ozki stezi ob holmu proti železniški postaji, ki se je svetila od daleč.

Zgodaj je še bilo, ko sta dospela; sedla sta na klop pod košati kostanj, ki je bil že skoro ves v cvetju.

«Ali moraš, Tone?»

«Moram!» je odgovoril Mihov tako tiho, da bi bil vstal in se vrnil z njo, če bi ga bila prijela za roko.

Kostanj je zašumel in velik dišeč cvet je padel mednju na klop; oba sta čutila, kako je bilo nekdaj, in nista mogla govoriti.

Zazvonilo je, v daljavi je zažvižgal vlak. Mihov se je zdrznil in je vstal. Peron je bil skoro prazen, par ljudi je čakalo vlaka, ki je že prihajal tam izza ovinka.

«Pa zbogom, Tone!» je zaječala Francka in mu je dala roko.

On je gledal topo, obraz mu je bil ves siv in upal.

«Zbogom, Francka!» je odgovoril in je hotel dostaviti. «Za otroke skrbi!» toda zgrabilo ga je za grlo, ozrl se je komaj nanjo, šel je proti vozu in opotekel se je ob kovčku, ki se mu je bil zadel ob koleno... Zažvižgalo je in voz se je pričel pomikati dalje.

Francka je tekla po peronu, do žive ograje in ob ograji po nasutem kamenju. Bled obraz je pogledal skozi okno, vlak se je skril za ovinkom, samo še siv oblak se je valil nad tirom, spenjal se ter se izgubljal... Francka je postala ob ograji, zakrila si je obraz v predpasnik in je zajokala.

Tako je šel in se je izgubil in ni ga videla nikoli več.

V. Vzbrstela je mladina

Zgodilo se je veliko — fant s klanca je šel študirat. To se pravi, na posušenem drevesu je pognala mladika; ljudje so gledali, ko je brstelo popje, in so strmeli in pričakovali čudežnih reči.... Ves klanec je bil obsojen na žalostno smrt — toda fantu se ni hotelo umreti in gledal je, kako bi ušel. Prišlo je upanje na klanec, nekaj je zadrgetalo, kakor da bi zapihal spomladanski veter preko snežene poljane....

Francka je bila šla h krojaču in dal ji je dela. Mati se je preselila k njim na klanec; ležala je za zastorom, oslabela je zelo in je vstala samo časih, kadar je zunaj lepo sijalo sonce. Od bolezni je bila čemerna in osorna, kakor prej je zdihovalo in stokalo za zastorom in kakor prej je prelagala Francka s postelje in na posteljo izsesane ude, pokrite z ohlapno sivo kožo.

Kadar je šivala pozno ponoči in je bilo vse tiho, je legla roka utrujena v naročje, oči so strmele v steno in zamislila se je. Zamislila se je kakor otrok in sanje so bile prav tako otroške in nedolžne kakor pred davnim časom.... Mihov ni pisal, odkar se je poslovil. Že ob tistem trenutku, ko je videla njegov bledi, prestrašeni obraz, ki je pogledal skozi okno železničnega voza je začutila, da odhaja za zmerom, da odhaja in da ga ne bo nikoli več. To je bil tisti silni strah, ki jo je obšel. «Odhaja in se bo izgubil in bo umrl sam, brez tolažbe in brez človeka, ki bi ga ljubil.» Šla bi z njim, da bi delala zanj, in težko ji je bilo, kadar si je mislila, da sedi zvečer za mizo in ne more nikamor; beračila bi po cesti, da bi mu prinesla denarja za žganje.... Toda iz samih teh težkih misli so se porajale čudne sanje — roka je legla utrujena v naročje, oči so strmele v steno in sanjala je kakor otrok.... Vesel je tam zunaj v